

**Externé hodnotenie Operačného programu Ľudské zdroje
pre programové obdobie 2014 – 2020**
realizované v rámci projektu
Technická pomoc OP LZ pre MPVSR SR 2019-2023

**Doterajšie skúsenosti s podporou inovatívnych aktivít
a návrhy na systémovú podporu inovácií z ESF+**
Ad hoc hodnotenie

ZÁVEREČNÁ HODNOTIACA SPRÁVA

Objednávateľ:

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Poskytovateľ:

Skupina dodávateľov v zložení: Octigon, a.s., Projektové služby, s.r.o., RADELA s.r.o.

Autori výstupov hodnotenia:

Martin Huba

Tatiana Hubová

Za obsah, zistenia a odporúčania tejto hodnotiacej správy je zodpovedný Poskytovateľ. Vyjadrenia a názory uvedené v tejto správe sa nemusia nutne zhodovať s názormi Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Obsah

Zoznam použitých skratiek	4
Zhrnutie	6
Executive Summary	9
1 Kontext hodnotenia	12
2 Metodika hodnotenia	14
3 Prehľad a analýza výziev a vyzvaní s prvkami inovácie	16
3.1 PO1 Vzdelávanie	17
3.2 PO2 Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí	29
3.3 PO3 Zamestnanosť	35
3.4 PO4 Sociálne začlenenie	42
3.5 PO5 Integrácia marginalizovaných rómskych komunít	58
3.6 PO6 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít	60
4 Zistenia	67
4.1 EO1: Ako sú definované sociálne inovácie v rámci OP ÍZ? Aká časť OP ÍZ jednoznačne podporuje inovatívne aktivity? Do akej miery nastavenie OP ÍZ/PO podporovalo a umožňovalo inovácie?	67
4.2 EO2: Sú iniciatívy, podporované z ESF, relevantné najnáležitejším spoločenským výzvam?	69
4.3 EO3: Do akej miery prispeli realizované inovácie k naplneniu jednotlivých ŠC OP ÍZ?	71
4.4 EO4: Ktoré implementované inovácie majú najvyšší potenciál stať sa systémovými zmenami? Kde je ešte potenciál na využitie potenciálnych prístupov, ktoré sa zatiaľ neuskutočnili?	78
4.5 EO5: Sú správne identifikované problémy vybranej cieľovej skupiny, ktoré majú sociálne inovácie riešiť? Aký bol záujem cieľovej skupiny zapojiť sa do programu/projektu? Aké cieľové skupiny najviac využívali/využívajú nové, inovatívne služby?	81
4.6 EO6: Ktoré operácie na úrovni zámer/NP/žiadosť o NFP/implementovaný projekt možno charakterizať ako inovatívne?	82
4.7 EO7: Do akej miery umožňovalo nastavenie výziev, najmä stanovenie charakteru a výšky oprávnených výdavkov, realizovať aktivity v očakávanej kvalite, rozsahu a dosiahnuť očakávané ciele?	85
4.8 EO8: Aké hlavné kritické body sa identifikovali, aké ponaučenie je možné vydobiť z doterajšej implementácie inovatívnych aktivít pre zostávajúce programové obdobie? A aké konkrétné opatrenia by zlepšili systémovú podporu inovácií z ESF+?	86
5 Odporúčania	89
5.1 Strategické odporúčania (pre programové obdobie 2021 – 2027)	89
6 Prílohy	92
6.1 Príloha 1 – Zoznam osôb, s ktorými bol vedený rozhovor	93
6.2 Príloha 2 – Použité zdroje informácií	95
6.3 Príloha 3 – Zoznam tabuľiek	97

Zoznam použitých skratiek

3D	trojrozmerný
3D princíp a pod.	princíp desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie a podobne
APTP	aktívna politika trhu práce
BSK	Bratislavský samosprávny kraj
COVID-19	infekčné ochorenie (z angl. Coronavirus disease 2019)
CS	cieľová skupina
COV	celkové oprávnené výdavky
ČR	Česká republika
DOP	dopytovo-orientovaný projekt
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EK	Európska komisia
EO	evaluačná otázka
ESF	Európsky sociálny fond
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
EUR	Euro (mena)
IA MPSVR SR	Implementačná agentúra Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
IKT	informačné a komunikačné technológie
iOS	operačný systém od firmy Apple Inc.
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
ITMS2014+	centrálny informačný systém
IVPR	Inštitút pre výskum práce a rodiny
IZM	Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí
JPÚ	jednoduché pozemkové úpravy
mil.	milión
MF SR	Ministerstvo financií SR
MNO	mimovládna nezisková organizácia
MNVO	mimovládna nezisková vzdelávacia organizácia
MOPS	miestne občianske poriadkové služby
MP CKO	Metodický pokyn Centrálneho koordinačného orgánu
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

MRK	marginalizované rómske komunity
MRR	menej rozvinutý región
MŠ	materská škola
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MU	merateľný ukazovateľ
napr.	napríklad
NCMP	náhle cievne mozgové príhody
NEET	mladí ľudia, ktorí nechodia do školy, nepracujú ani sa nezúčastňujú odbornej prípravy. (z angl. Not in education, employment or training)
NFP	nenávratný finančný príspevok
NP	národný projekt
NPR SR	Národný program reforiem Slovenskej republiky
o. i.	okrem iného
OP LZ	Operačný program Ľudské zdroje
OP	operačný program
PO	prioritná os; aj právnická osoba
pozn.	poznámka
RO	riadiaci orgán
SO	sprostredkovateľský orgán
SR	Slovenská republika
SZČO	samostatne zárobkovo činná osoba
SZP	sociálne znevýhodnené prostredie
ŠC	špecifický cieľ
ŠR	štátny rozpočet
ŠVVP	špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby
TC	tematický cieľ
tzv.	takzvaný
UoZ	uchádzač o zamestnanie
ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
VO	verejné obstarávanie
VRR	viac rozvinutý región
VÚC	vyšší územný celok
ZŠ	základná škola
ZUoZ	znevýhodnený uchádzač o zamestnanie
ŽoNFP	žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku

Zhrnutie

Kontext

Rozhodnutím Európskej komisie z 9. decembra 2014 bol prijatý a schválený OP ĽZ pre programové obdobie 2014 – 2020.¹ Stratégia OP ĽZ vychádzala z Národného programu reforiem Slovenskej republiky (ďalej len NPR SR) s cieľom nastaviť opatrenia tak, aby sa napĺňali národné ciele v súlade so stratégiou Európa 2020. V programovom období 2014 – 2020 plní úlohu riadiaceho orgánu pre OP ĽZ MPSVR SR.

V OP ĽZ sú inovatívne aktivity viackrát zahrnuté v cieľoch, príkladoch aktivít aj v merateľných ukazovateľoch a je ich možné pozorovať naprieč celým programom, čím môžu slúžiť ako základ budúcej systémovej podpory inovácií z ESF+.

Vzhľadom na to, že v budúcom programovom období s najväčšou pravdepodobnosťou bude požadované alokovať minimálne 5 % z celkového objemu ESF+ na inovatívne aktivity, je viac ako potrebné analyzovať súčasné skúsenosti s inováciami a snažiť sa navrhnúť vhodné systémové rámce. Tieto by mali čo najjednoduchším spôsobom motivovať žiadateľov k ochote vstúpiť na málo preskúmanú pôdu noviniek či zlepšení.

Cieľom tohto ad hoc hodnotenia je zanalyzovať, čo sa dialo v OP ĽZ z pohľadu inovácií, a prísť s konkrétnymi návrhmi, ktoré by túto tému systémovo podporili v nasledujúcom programovom období.

Metodika hodnotenia

Realizované hodnotenie sa muselo prispôsobiť pandémii ochorenia COVID-19, ktorá bola na Slovensku aj v čase plánovaných expertných panelov (október 2020). V jej dôsledku a s ohľadom na možné zdravotné riziká museli byť expertné panely časovo skrátené a zrealizované s menším počtom účastníkov. V prípadoch, keď bolo potrebné získať dodatočné informácie, boli expertné panely doplnené mailovou komunikáciou s relevantnými osobami.

Vzhľadom na to, že čerpanie v relevantných vybraných výzvach a vyzvaniach bolo ešte na začiatku, ako aj pre samotnú povahu inovácií, bolo dohodnuté, že dôraz hodnotenia bude kladený na kvalitatívnu stránku s cieľom prísť s čo najpraktickejšími a najužitočnejšími odporúčaniami, použiteľnými pri programovaní nasledujúceho obdobia štrukturálnych fondov.

Na MPSVR SR sa uskutočnili expertné panely s relevantnými zodpovednými pracovníkmi. Štruktúra expertných panelov bola členená podľa jednotlivých prioritných osí. Obsahovo sa počas expertných panelov diskutovalo o hodnotiacich otázkach a konkrétnych reprezentatívnych projektoch vybraných výziev a vyzvaní. V rámci možností sa tiež preberali praktické možnosti ako zadefinovať kritériá pre výber inovatívnych projektov, ako ich monitorovať a hodnotiť ich výsledky a dopady.

Okrem uvedených prístupov sa značná časť práce venovala štúdiu a analýze dokumentácie potrebnej pre hodnotiaci proces. Študovali sa aj skúsenosti z iných krajin v oblasti sociálnych inovácií. Vzhľadom na epidemiologickú situáciu sa na expertných paneloch mohlo zúčastniť len obmedzené množstvo relevantných osôb, preto MVO, ktoré čerpali prostriedky z OP ĽZ, boli zastúpené len minimálne.

¹ Európska komisia svojím vykonávacím rozhodnutím č. C(2014) 9666 z 9. decembra 2014, ktorým sa schvaľujú určité prvky operačného programu "Ludské zdroje" na podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu a osobitných rozpočtových prostriedkov pridelených na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti na Slovensku, prijala a schválila OP ĽZ pre nové programové obdobie 2014 - 2020. Dostupné na: https://www.ludskezdroje.gov.sk/data/web-documents/OP-AZ_verzia_5.0.pdf

Pozvaní zástupcovia inštitúcií vo veľkej miere tlmočili skúsenosti spomínaných MVO. Hodnotitelia tiež komunikovali s mimovládnymi organizáciami, ktoré súce nečerpali prostriedky na projekty z OP ĽZ, ale ich príklady a námety na zlepšenie sa tiež odrazili v tejto hodnotiacej správe.

Na záver hodnotenia je plánovaný workshop s prezentáciou výsledkov a návrhov do budúcnosti. V prípade pretrvávajúcich problémov s epidemiologickou situáciou sa pripraví prezentácia, ktorá bude následne poskytnutá Objednávateľovi.

Prehľad a analýza výziev a vyzvaní s prvkami inovácie

V kapitole je spracovaný podrobný prehľad výziev a vyzvaní relevantných pre potreby hodnotenia z pohľadu inovácií. Niekoľko desiatok tabuliek uvádzajú presný prehľad jednotlivých zdrojov financovania, v súlade so Stratégiou financovania EŠIF, takže sa dá usúdiť, že prípadná celková výška nenávratného finančného príspevku pozitívne umožnila realizovať aktivity v očakávanej kvalite a rozsahu a teda aj dosiahnuť plánované ciele.

Jedným z identifikovaných problémov bolo vo všeobecnosti nastavenie výziev, napríklad často spomínané náročné definovanie inovatívnosti a definovanie „inovatívnych“ kritérií spolu s nastavovaním merateľných ukazovateľov, ktoré prinášalo veľké problémy. Možným, a pre žiadateľov z hľadiska rizika vracania prostriedkov až podstatným problémom, bolo posudzovanie inovatívnosti predvídanej v cieľoch, plánovaných aktivítach a merateľných ukazovateľoch. Komplikovaný administratívny a kontrolný systém zväzoval prijímateľov s inovatívnymi námetmi, v dôsledku čoho mohli niektorí z nich zvažovať až odstúpenie od už uzavretých zmlúv.

Hlavné zistenia

OP ĽZ predpokladá uplatnenie inovatívnych prístupov ich spomenutím v cieľoch, ukazovateľoch aj plánovaných možných aktivitách. Vo vybraných prioritných osiach možno sledovať snahu o podporu inovácií, ako aj analyzovať relevantné vybrané projekty, napriek tomu, že čerpanie financií je z veľkej časti ešte len na začiatku. S odstupom času bude možné zhodnotiť aj úspešnosť pri implementácii projektov s prvkami inovatívnosti.

Stratégia intervencí OP ĽZ vychádza z analýzy socioekonomickej pomerov a demografie SR v období pred schválením OP Európskou komisiou, takže je relevantná a stále vysoko aktuálna, nakoľko napriek viacerým revíziám OP ĽZ (v súčasnosti v platnosti verzia 6.0) sa oblasti inovácií nedotkli výrazné zmeny.

Je možné skonštatovať, že výkonnosť jednotlivých špecifických cieľov je rôznorodá, ale v každej oblasti implementácie opatrení s inovatívnym aspektom tieto prispievajú k plneniu cieľov na úrovni tak investičných priorít, ako aj tematických cieľov a prioritných osí OP ĽZ.

V každej prioritnej osi možno nájsť prvky inovácií, ktoré odzrkadľujú najpálčivejšie problémy súčasného vývoja SR, či už ide o vzdelávanie, zamestnanosť alebo sociálnu inkluziu. V prípade úspešného zrealizovania projektov je však potrebné vyhodnotiť postupne prínos v každej oblasti poskytnutých intervencií a následne podľa pridaných hodnoty definitívne zaujať stanovisko ku konkrétnym návrhom inovácií vedúcich k systémovým zmenám. V rámci súčasného hodnotenia sú dostupné v mnohých prípadoch len parciálne výsledky v dosahovaní pokroku prioritných osí a jednotlivých špecifických cieľov, preto možno poskytnúť len predbežné návrhy.

Z pohľadu kompozície cieľovej skupiny subjektov/zamestnávateľov možno nastavenie OP ĽZ charakterizovať v dvoch líniach – na jednej strane subjekty/zamestnávatelia pôsobia ako inovátori a na druhej strane predstavujú cieľovú skupinu pre inovácie. Predurčujú ich k tomu aj návrhy opatrení s príkladmi aktivít. Programové obdobie súčasne prinieslo viacero inovatívnych komponentov vo všetkých prioritných osiach hlavne však v PO5 a PO6, ktoré mali priažnivý vplyv na zjednodušovanie procesov a súčasne sa dospelo aj ku skvalitneniu programovania ako aj následnej implementácii projektov OP ĽZ.

Charakter a výška oprávnených výdavkov nie sú obmedzujúcim faktorom pre dosahovanie stanovených cieľov. Problematickým je nejasné definovanie inovácií a subjektívne pristupovanie k tomuto definovaniu počas celého projektového cyklu, čo je rizikom hlavne pri rôznych typoch kontrol. Administratívny systém je detailný a často zväzujúci, pri dlhších projektoch navyše neumožňuje často potrebnú flexibilitu. Celkový rámec výziev je vyhovujúci, systémovej podpore inovatívnosti by však veľmi pomohli zmeny v administratívnej oblasti (mimo iného jasné definovanie inovatívnosti, prípadne jej stupňov a akceptovanie tohto definovania počas celého procesu administrácie jednotlivých projektov všetkými relevantnými účastníkmi), čo je podľa názoru hodnotiteľov z veľkej časti ľahko uskutočniteľné.

V priebehu implementácie OP ĽZ boli zaznamenané tak pozitívne, ako aj negatívne skutočnosti, ktoré môžu viesť k zlyhaniam v novom programovom období 2021 - 2027, pokiaľ nebudú tieto prekážky minimalizované.

Jedným z nepriaznivých faktorov pri plánovaní, implementovaní a hodnotení inovatívnych aktivít bolo nastavenie podmienok výziev, ktoré bolo v mnohých prípadoch striktne zadefinované, alebo sa požadovalo veľké množstvo podpornej dokumentácie, čo mohlo viesť k prípadnému zníženiu záujmu žiadateľov zapojiť sa do dopytovo-orientovaných výziev.

Hlavné odporúčania

Hodnotiaca správa obsahuje spolu 20 odporúčaní hlavne pre budúce programové obdobie. Odporúčania sa týkajú nasledujúcich hlavných oblastí:

1. Inovácie
2. Ďalšie možné výberové kritériá
3. Podpora sociálnych inovácií zo štátneho rozpočtu
4. Karty účastníkov
5. Lokálne a medzinárodné partnerstvá
6. Nové špecifické ciele a priority
7. Merateľné ukazovatele

Executive Summary

Context

Decision of the European Commission of 9 December 2014 adopted and approved the HR OP for the programme period 2014-2020.² The strategy of the HR OP was based on the National Reform Program of the Slovak Republic (hereinafter "NRP SR") in order to set up measures to meet national targets in line with the Europe 2020 strategy. In the programme period 2014-2020, MoLSAaF of the SR fulfils the role of managing body for the HR OP.

In the HR OP, innovative activities are included several times in the objectives, examples of activities and measurable indicators, and can be observed across the whole program to serve as the basis for future systemic support for innovation from ESF+.

Given that, in the next programming period, at least 5 % of the total ESF+ volume will most likely be required for innovative activities, it is more than necessary to analyse the current innovation experiences and to try to design appropriate system frameworks. These should, in the simplest way possible, encourage applicants to be willing to enter the virgin land of innovation or improvement.

The objective of this ad hoc evaluation is to analyse what was happening in the HR OP in terms of innovation and to come up with specific proposals that would systematically support this topic in the next programme period.

Evaluation methods

The evaluation carried out had to be adapted to the COVID-19 pandemic, which was present also in Slovakia at the time of the expert panels planned (October 2020). As a result, and in view of the possible health risks, expert panels had to be reduced in time and implemented with fewer participants. Those were supplemented by e-mail communication channels with the relevant subjects in cases, where additional information had to be obtained.

Given that the implementation in the relevant selected calls was still at the beginning as well as due to the very nature of innovation, it was agreed that the emphasis of the evaluation would be put on a qualitative aspect in order to come up with the most practical and useful recommendations applicable to the programming of the next period of the structural funds.

Expert panels with relevant responsible staff were carried out at the MoLSAaF of the Slovak Republic. The structure of the expert panels has been structured according to the priority axes. In terms of content, evaluation issues and concrete representative projects of selected calls were discussed during expert panels. Practical options to define criteria for selecting innovative projects, how to monitor them and evaluate their results and impacts were also partially discussed.

In addition to the above-mentioned approaches, a significant part of the work was devoted to study and analysis of the documentation needed for the evaluation process. Experience from other countries in social innovation has also been studied. Given the epidemiological situation, only a limited number of relevant persons could participate in the expert panels, therefore NGOs that implemented funding from the HR OP were represented only at a minimum. The invited representatives of the

² By its Implementing Decision No C(2014) 9666 of 9 December 2014 approving certain elements of the "Human Resources" operational program for funding from the European Regional Development Fund, European Social Fund and specific budget funds allocation for the Youth Employment initiative under the Investment for Growth and Employment goal in Slovakia, European Commission adopted and approved the HR OP for the new programme period 2014- 2020. Available at: https://www.ludskezdroje.gov.sk/data/web-documents/OP-AZ_verzia_5.0.pdf

institutions have largely interpreted the experience of the NGOs in question. The evaluators also communicated with NGOs, which, although not implementing funds for HR OP projects, their examples and ideas for improvement were also reflected in this evaluation report.

At the end of the evaluation, a workshop is planned to present the results and proposals for the future. Where there are persistent problems with the epidemiological situation, a presentation shall be prepared and subsequently provided to the sponsor.

Overview and analysis of the calls with elements of innovation

The chapter provides a detailed overview of the calls relevant for evaluation needs from the point of view of innovation. Several dozen tables give an accurate overview of the different sources of funding, in line with the ESIF financing strategy, so it can be concluded that the possible total amount of non-repayable financial contribution has made it possible to carry out activities in the expected quality and scope and thus to achieve the objectives.

One of the problems identified was the general setting of the calls, such as the often mentioned difficult definition of innovativeness and the definition of "innovative" criteria, along with the setting of measurable indicators, which created major issues. A possible and significant problem for applicants in terms of the risk of de-commitment was the assessment of the innovativeness envisaged in the objectives, the planned activities and the measurable indicators. Complicated administrative and control system could have tied beneficiaries having innovative ideas, which may have resulted in some of them even considering withdrawing from contracts already concluded.

Key findings

The HR OP foresees the application of innovative approaches by mentioning them in the objectives, indicators and possible actions envisaged. In selected priority axes, efforts to promote innovation can be observed as well as to analyse the relevant selected projects, although the implementation of funding is largely still in the initial phase. With a time lag, it will also be possible to evaluate possible success in implementing projects with innovative elements.

The strategy of intervention of the HR OP is based on the analysis of the socio-economic circumstances and the demography of the Slovak Republic in the period prior to the approval of the OP by the European Commission, thus it is relevant and still highly topical, since despite several revisions of the HR OP (currently version 6.0 in force), the field of innovation was not affected by significant changes.

It can be concluded that the performance of each specific objective is variable, but in each area of implementation of measures with an innovative aspect, these contribute to meeting the objectives at the level of both investment priorities and thematic objectives, and priority axes of the HR OP.

In each priority axis elements of innovation that reflect the most pressing problems of the current development of the SR can be found, whether it is education, employment rate or social inclusion. However, in the event of successful implementation of projects, the contribution to each area of intervention should be assessed progressively and, consequently, depending on the added value, a definitive position should be taken on specific proposals for innovation leading to systemic change. In the current evaluation, only partial results in achieving progress of the priority axes and individual specific objectives are available in many cases, so only preliminary proposals can be provided.

From the point of view of the composition of the target group of subjects/employers, the setting of the HR OP can be characterized in two lines – on the one hand, subjects/employers act as innovators and on the other, they represent a target group for innovation. They are predestined for that also by proposals for measures with examples of actions. At the same time, the programme period has brought several innovative components in all priority axes, mainly in PA 5 and PA 6, which have had a positive impact on the simplification of processes, while also improving programming and subsequent implementation of HR OP projects.

The nature and amount of eligible expenditure are not a limiting factor in achieving the objectives set. The unclear definition of innovation and the subjective approach to this definition throughout the project cycle are problematic, which is a risk especially for different types of controls. The administrative system is detailed and often binding, and in addition, it does not allow much flexibility for longer projects. The overall framework of the calls is satisfactory, but systemic support for innovation would benefit from changes in the administrative field (inter alia, a clear definition of innovativeness, or stages thereof, and acceptance of this definition throughout the process of administering individual projects by all relevant actors), which, in the view of the evaluators, is largely easily feasible.

During the implementation of the HR OP, both positive and negative events have been recorded which may lead to failures in the new programme period 2021-2027, unless these obstacles are minimised.

One of the adverse factors in the planning, implementation and evaluation of innovative activities was the setting of conditions for the calls, which in many cases was strictly defined, or a large number of supporting documentation was required, which could lead to a possible reduction in the interest of applicants to engage in demand-driven calls.

Key recommendations

The evaluation report contains a total of 20 recommendations mainly for the future programme period. The recommendations cover following main areas:

1. Innovation
2. Other possible selection criteria
3. Promoting social innovation from the state budget
4. Participants' cards
5. Local and international partnerships
6. New specific objectives and priorities
7. Measurable indicators

1 Kontext hodnotenia

Inovácie a špeciálne sociálne inovácie sú novým konceptom v kontexte EŠIF. Každá krajina si inovácie definuje po svojom a tiež je na rôznej úrovni ich podpory a tiež podpory rozvoja inovačných kapacít. Význam sociálnych inovácií ako nového a lepšieho riešenia pretrvávajúcich spoločenských problémov sa zvyšuje hlavne pri dôrade na inteligentný, inkluzívny a udržateľný rast najmä znevýhodnených skupín a periférnych lokalít. Popri vytváraní sociálnej hodnoty, akou môže byť zníženie nerovnosti či zvýšenie kvality života, sa však sociálne inovácie začínajú stále viac chápať ako zdroj ekonomickej hodnoty, a to nielen pre verejný a neziskový sektor, ale aj pre sektor podnikový. Ďalší významný smer diskusie sa objavuje v politikách zvyšovania konkurencieschopnosti, to znamená rozšírenia inovačnej kapacity a výkonnosti tiež o sociálnu dimenziu. Ukazuje sa, že úzke (tradičné, technologické) chápanie inovačných kapacít a výkonnosti nie je dostatočné a účinná inovačná politika musí byť dostatočne komplexná. Napriek stále sa zväčšujúcej podpore a pozornosti, ktorá je v posledných rokoch venovaná sociálnym inováciám v EÚ, sú zatiaľ dátové zdroje potrebné na ich hodnotenie veľmi obmedzené. Sociálne inovácie pritom kladú veľký dôraz na preukázateľnosť dosiahnutých výsledkov, pretože to je základnou podmienkou definície lepšieho riešenia oproti dostupným alternatívam.

Zaujímavé sú predpokladané trendy, prípadne budúce hlavné témy v oblasti sociálnych inovácií. Social Innovation Academy³ napríklad zadefinovala nasledujúcich 8 relevantných nosných témy:

1. Udržateľné rozvojové ciele a sociálne inovácie
2. Urbanizácia a sociálne inovácie
3. Migrácia a sociálne inovácie
4. Sociálny systém a sociálne inovácie
5. Zmena klímy a sociálne inovácie
6. Technologický rozvoj a sociálne inovácie
7. Obehová ekonomika a sociálne inovácie
8. Budúcnosť práce a sociálne inovácie

Inovácie vo vzdelávaní sú samostatnou významnou tému. Podľa výsledkov prieskumu organizovanom Štátnym pedagogickým ústavom v roku 2011 medzi učiteľmi a riaditeľmi základných školach sú pedagogické inovácie chápane ako niečo nové, moderné, zaujímavejšie, podnetnejšie, čo sa zavádzajú do vyučovacieho procesu, aby sa zvýšila jeho atraktívnosť pre žiakov, aby sa dosiahli lepšie učebné výsledky a zlepšila sa celková sociálno-emočná klíma v triede (už menej sa uvažuje o škole ako celku) a odstránili sa, či zmenšili disciplinárne problémy. Najčastejšie sa za inovatívne pokladá využívanie IKT ako prierezového nástroja, aktivizujúce, participatívne metódy práce so žiakmi (napr. projektová metóda), inovácie učebného obsahu (učebné osnovy nových a novo zavedených predmetov), používanie menej bežných organizačných foriem (napr. blokové vyučovanie), zavádzanie prvkov overených inovačných programov (napr. integrovaného tematického vyučovania).

Podobne zaujímavé sú budúce trendy v inováciách vo vzdelávaní, ktoré prirodzene idú ruka v ruke s technologickým pokrokom. LamasTech⁴ takto zadefinovala 6 inovatívnych trendov vo vzdelávacích technológiách:

1. Používanie hier – jeden z najinovatívnejších trendov vo vzdelávacích technológiách.
2. Bezporuchové technológie (napríklad pre bezproblémové dištančné vzdelávanie).
3. Bezpečnosť školských systémov v budúcnosti bude pravdepodobne riešená externe.
4. E-knihy sa budú stále častejšie používať pri vzdelávaní.

³ <https://www.socialinnovationacademy.eu/social-innovation-trends-2020-2030/>

⁴ <https://www.lamasatech.com/blog/innovative-trends-in-educational-technology/>

5. Rozšíri sa kombinovaná výučba (domáca príprava napríklad cez sledovanie videí a prednášok a intenzívnejšie vzdelávacie procesy v samotných triedach).
6. Podpora od rovesníkov rovnakého veku prípadne starších mentorov sa bude ďalej zvyšovať.

Základom stratégie OP ÍZ je dodržanie logiky intervenčného rámca, ktorá by mala smerovať od prostriedkov ku globálному cieľu programu. Prostredníctvom dostupných prostriedkov sa realizovali aktivity, pomocou ktorých boli dosahované výsledky a tie prispeli k dosiahnutiu špecifických cieľov, prostredníctvom ktorých prispela daná intervencia k dosiahnutiu globálneho cieľa. Intervenčný rámec bol nastavený tak, aby sa dali identifikovať logické či kauzálné prepojenia na jednotlivých úrovniach, t. j. od globálneho cieľa cez špecifické ciele, očakávané výsledky a po výstupy aktivít.

V OP ÍZ sú inovatívne aktivity viackrát zahrnuté v cieľoch, príkladoch aktivít aj v merateľných ukazovateľoch a je ich možné pozorovať naprieč celým programom, čím môžu slúžiť ako základ budúcej systémovej podpory inovácií z ESF+.

Vzhľadom na to, že v budúcom programovom období s najväčšou pravdepodobnosťou bude požadované alokovať minimálne 5 % z celkového objemu ESF+ na inovatívne aktivity, je viac ako potrebné analyzovať súčasné skúsenosti s inováciami a snažiť sa navrhnúť vhodné systémové rámce. Tieto by mali čo najjednoduchším spôsobom motivovať žiadateľov k ochote vstúpiť na málo preskúmanú pôdu noviniek či zlepšení.

Cieľom tohto ad hoc hodnotenia je zanalyzovať, čo sa dialo v OP ÍZ z pohľadu inovácií, a prísť s konkrétnymi návrhmi, ktoré by túto tému systémovo podporili v nasledujúcom programovom období.

V nasledujúcich kapitolách, týkajúcich sa jednotlivých hodnotiacich otázok, je tiež venovaný priestor kontextu zodpovedajúcej problematiky.

2 Metodika hodnotenia

Ad hoc hodnotenie doterajších skúseností s podporou inovatívnych aktivít a návrhy na systémovú podporu inovácií z ESF+ bolo uskutočnené v mesiacoch august 2020 – november 2020.. Použitá metodika vychádza z metodiky hodnotení schválenej v rámci Úvodnej správy k realizácii Externého hodnotenia operačného programu Ľudské zdroje pre programové obdobie 2014 – 2020.

Realizované hodnotenie sa muselo prispôsobiť pandémii ochorenia COVID-19, ktorá bola na Slovensku aj v čase plánovaných expertných panelov (október 2020). V jej dôsledku a s ohľadom na možné zdravotné riziká museli byť expertné panely časovo skrátené a realizované s menším počtom osôb. Preto MNO, ktoré čerpali prostriedky z OP ĽZ boli zastúpené len minimálne. Pozvaní zástupcovia inštitúcií vo veľkej mieri tlmočili skúsenosti prijímateľov. Doplňujúce informácie sa získali mailovou komunikáciou s relevantnými osobami z týchto panelov.

Každá krajina definuje inovácie a sociálne inovácie spôsobom, ktorý je v súlade s jej skúsenosťami, tradíciami, úrovňou rozvoja a sociálnym systémom. Jednotlivé definície sa navyše vyvíjajú v čase a rovnako je tomu aj v Európskej únii. V roku 2011 Európska komisia definovala sociálne inovácie za aktívneho prispenia Úradu európskych politických poradcov (*Bureau of European Policy Advisers, BEPA*) takto: sociálne inovácie pomenovala ako nové námety a kroky pre riešenia spoločenských výziev, odsúhlasené a realizované relevantnými sociálnymi komunitami. Sociálne inovácie sú inovácie, ktoré sú sociálne z dvoch uhlov pohľadu. Sú to jednak nové myšlienky (produkty, služby a modely), ktoré tiež uspokojujú sociálne potreby (efektívnejšie ako iné možnosti) a tvoria nové sociálne interakcie. Sú inováciemi, ktoré pozitívne fungujú pre dobro spoločnosti, ale zároveň tiež zvyšujú ich akcieschopnosť.

Neskôr, v roku 2013, EK v rámci svojho stanoviska k sociálnym inováciám, zverejnila vylepšenú definíciu sociálnej inovácie. Podľa nej je sociálna inovácia vytváraním a realizáciou nových nápadov/myšlienok (produktov, služieb a modelov), ktoré uspokojujú sociálne potreby, a ktoré vytvárajú nové formy vzťahov alebo sociálnej spolupráce⁵. Sociálne inovácie sú ovocím kreatívnej spolupráce medzi výrobcami a užívateľmi, podnikmi a vládou. Podobne ako pre súkromný sektor, tak aj pre verejný sektor, sú alternatívou ako lepšie uspokojovať individuálne a spoločenské záujmy a vytvárať tak systematické zmeny.

Stratégia 2020 Európskej únie už popisuje sociálnu inováciu ako nástroj reagujúci na výzvu inteligentného, trvalého a inkluzívneho rastu. Ide v prvom rade o aktívnu účasť jednotlivcov v spoločnosti, najmä v oblasti zdravia, zlepšovania životných podmienok, bezpečnej energetiky, inteligentnej a ekologickej dopravy.

V OP ĽZ je sociálna inovácia vnímaná ako jeden z prierezových cieľov a môžeme ju definovať nasledovne:

„Sociálna inovácia predstavuje silný nástroj na riešenie sociálnych výziev, ktoré vyplývajú zo starnutia populácie, chudoby, nezamestnanosti, nových pracovných modelov a životných štýlov a najmä z očakávania ľudí, čo sa týka sociálnej spravodlivosti, vzdelávania a zdravotnej starostlivosti.“

Sociálne inovácie a inovácie je možné využívať aj v takých oblastiach akými sú podpora zamestnanosti, zvyšovanie jej kvality a úrovne, záruka primeranej sociálnej ochrany, boja proti sociálnemu vylúčeniu a chudobe a zároveň aj k zlepšovaniu pracovného prostredia a pracovných podmienok.

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014IE4902&from=SK>

Vzhľadom na to, že čerpanie v relevantných vybraných výzvach a vyzvaniach je v počiatočnej fáze, ako aj pre samotnú povahu inovácií, bolo dohodnuté, že dôraz hodnotenia bude kladený na kvalitatívnu stránku s cieľom prísť s čo najpraktickejšími a najužitočnejšími odporúčaniami, použiteľnými pri programovaní nasledujúceho obdobia štrukturálnych fondov.

Zoznam ôsmich hodnotiacich otázok, ktorými sa bude táto správa zaoberať v ďalších častiach, vyzerá nasledovne:

EO1: Ako sú definované sociálne inovácie v rámci OP LZ? Aká časť OP LZ jednoznačne podporuje inovatívne aktivity? Do akej miery nastavenie OP LZ/PO podporovalo a umožňovalo inovácie?

EO2: Sú iniciatívy, podporované z ESF, relevantné najnaliehavéjším spoločenským výzvam?

EO3: Do akej miery prispeli realizované inovácie k naplneniu jednotlivých ŠC OP LZ?

EO4: Ktoré implementované inovácie majú najvyšší potenciál stať sa systémovými zmenami? Kde je ešte potenciál na využitie inovatívnych prístupov, ktoré sa zatiaľ neuskutočnili?

EO5: Sú správne identifikované problémy vybranej cieľovej skupiny, ktoré majú sociálne inovácie riešiť? Aký bol záujem cieľovej skupiny zapojiť sa do programu/projektu? Aké cieľové skupiny najviac využívali/využívajú nové, inovované služby?

EO6: Ktoré operácie na úrovni zámer NP/žiadosť o NFP/implementovaný projekt možno charakterizovať ako inovatívne?

EO7: Do akej miery umožňovalo nastavenie výziev, najmä stanovenie charakteru a výšky oprávnených výdavkov, realizovať aktivity v očakávanej kvalite, rozsahu a dosiahnuť očakávané ciele?

EO8: Aké hlavné kritické body sa identifikovali, aké ponaučenia je možné vyvodíť z doterajšej implementácie inovatívnych aktivít pre zostávajúce programové obdobie? A aké konkrétnie opatrenia by zlepšili systémovú podporu inovácií z ESF+?

3 Prehľad a analýza výziev a vyzvaní s prvkami inovácie

Prehľad výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok v rámci OP ĽZ s prvkami sociálnej inovácie a inovácie:

Tabuľka 1 Prehľad výziev a vyzvaní s prvkami inovácií

Kód výzvy/vyzvana	Názov výzvy/vyzvana	DOP/NP
Prioritná os 1		
OP ĽZ - PO1/2019/DOP/1.1.1 - 01	Podpora zlepšovania študijných výsledkov a kompetencií žiakov	DOP
Prioritná os 2		
OP ĽZ DOP 2016/2.1.1/02	Nové alebo inovatívne programy na zlepšenie samozamestnania mladých ľudí	DOP
OP ĽZ DOP 2017/2.1.1/01	Aktivizácia a podpora mladých NEET	DOP
Prioritná os 3		
OP ĽZ NP/2017/3.1.1/04	Podpora individualizovaného poradenstva pre dlhodobo nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie	NP
OP ĽZ DOP 2017/3.1.1/3.1.2/01	Rozvoj sektorových zručností	DOP
OP ĽZ NP 2019/3.1.1/02	Podpora integračných podnikov	NP
OP ĽZ NP 2020/3.1.2/03	Podpora zamestnateľnosti v regióne Horná Nitra	NP
OP ĽZ NP 2019/3.1.2/01	Zosúladenie rodinného a pracovného života	NP
OP ĽZ DOP 2017/3.2.1/01	Podpora zosúladenia rodinného a pracovného života (MRR)	DOP
OP ĽZ DOP 2017/3.2.1/02	Podpora zosúladenia rodinného a pracovného života (VRR)	DOP
Prioritná os 4		
OP ĽZ DOP 2017/4.1.1/01	Zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením	DOP
OP ĽZ NP 2018/4.1.1/02	Šanca na návrat	NP
OP ĽZ NP 2020/4.1.1/01	Sme si rovní	NP
OP ĽZ DOP 2018/4.1.2/01	Poradenstvo a osveta v oblasti prevencie a eliminácie diskriminácie II	DOP
OP ĽZ DOP 2017/4.1.2/02	Vývoj nových zariadení podporujúcich sociálnu integráciu osôb so zdravotným postihnutím	DOP
OP ĽZ NP 2018/4.1.1/01	Zdravé komunity 3A	NP
Prioritná os 5		

Kód výzvy/vyzvana	Názov výzvy/vyzvana	DOP/NP
OP ĽZ NP-PO5-2017-4	Zlepšenie situácie marginalizovaných rómskych komunít v oblasti sociálnych determinantov zdravia prostredníctvom realizácie a rozvoja zdravotnej mediácie a osvety v marginalizovaných rómskych komunitách	NP
OP ĽZ NP-PO5-2019-4	Zdravé komunity 2B	NP
OP ĽZ NP-PO5-2019-2	Podpora vysporiadania pozemkov v marginalizovaných rómskych komunitách	NP
Prioritná os 6		
OP ĽZ-PO6-SC612-2016-1a	Výzva zameraná na výstavbu a rekonštrukciu MŠ	DOP
OP ĽZ-PO6-SC612-2016-1b	Výzva zameraná na výstavbu a rekonštrukciu MŠ	DOP
OP ĽZ-PO6-SC613-2016-2	Výzva zameraná na výstavbu a rekonštrukciu komunitných centier	DOP
OP ĽZ-PO6-SC611-2016-3	Výzva zameraná na podporu prístupu k pitnej vode	DOP
OP ĽZ-PO6-SC611-2017-1	Výzva zameraná na nakladanie s komunálnym odpadom a nelegálne skládky	DOP
OP ĽZ-PO6-SC613-2017-2	Ďalšia výzva zameraná na výstavbu, modernizáciu a rekonštrukciu komunitných centier	DOP
OP ĽZ-PO6-SC612-2018-1	Výzva zameraná na výstavbu a rekonštrukciu predškolských zariadení	DOP
OP ĽZ-PO6-SC611-2018-2	Výzva zameraná na zlepšené formy bývania pre obce s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít s prvkami prestupného bývania	DOP
OP ĽZ-PO6-SC611-2019-1	Výzva zameraná na podporu dobudovania základnej technickej infraštruktúry	DOP
OP ĽZ-PO6-SC612-2019-2	Výzva zameraná na výstavbu a rekonštrukciu predškolských zariadení	DOP
OP ĽZ-PO6-SC611-2018-2	Zlepšené formy bývania pre obce s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít s prvkami prestupného bývania	DOP

3.1 PO1 Vzdelávanie

V rámci PO1 - Vzdelávanie bola zo strany RO ako výzva s potenciálne inovatívnym charakterom identifikovaná výzva OPLZ-O1/2019/DOP/1.1.1.-01 Podpora zlepšovania študijných výsledkov a kompetencií žiakov. Vzhľadom na to, že implementácia projektov je v počiatočnej fáze, nie je možné identifikovať konkrétnie inovatívne prvky, výzva však indikuje potenciál implementovať inovatívne

aktivity/prístupy vo vzdelávaní cieľových skupín. Mieru inovatívnosti implementovaných projektov bude možné posúdiť až následne, po skončení realizácie projektov.

Podpora zlepšovania študijných výsledkov a kompetencií žiakov

(kód výzvy: OPLZ-PO/2019/DOP/1.1.1-01)

Výzva bola vyhlásená v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 1 Vzdelávanie**, poskytovateľom výzvy bolo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky ako sprostredkovateľský orgán pre OP ĽZ konajúci v zastúpení MPSVR SR ako RO pre OP ĽZ.

Cieľom výzvy bola podpora opatrení s cieľom zlepšovania študijných výsledkov a kompetencií žiakov, vrátane možností podpory pedagogických a odborných zamestnancov a profesijných a dobrovoľných pracovníkov s mládežou (mladý vedúci, mládežnícky vedúci, pracovník s mládežou, podľa zákona č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou a o zmene a doplnení zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) za účelom zlepšovania študijných výsledkov a kompetencií žiakov.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na výzvu bola pôvodne 2 000 000 EUR, z dôvodu záujmu žiadateľov a vysokého počtu predložených ŽoNFP bola neskôr postupne navýšená na 12 696 000 EUR pre MRR. Intenzita pomoci pre žiadateľa bola stanovená pre MRR nasledovne:

Tabuľka 2 Výška príspevku a spolufinancovania pre MNO

Žiadateľ	Výška príspevku z celkových oprávnených výdavkov v % (ESF + štátny rozpočet)	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Mimovládne neziskové organizácie	100	0

Zdroj: <https://www.minedu.sk/2672019-vyzva-podpora-zlepsovania-studijnych-vysledkov-a-kompetencii-ziakov-oplz-po12019dop111-01/>

Výzva sa plne zameriava na žiadateľov zo sektora MNO. Je pritom potrebné zdôrazniť nulové spolufinancovanie pre MNO ako inovatívny prvok v rámci tejto DOP výzvy.

Výzva je podmienená Schémou pomoci de minimis na podporu vzdelávania (Schéma DM - 3/2016).

Minimálna výška príspevku na projekt bola 100 000 EUR a maximálna výška príspevku na projekt bola 200 000 EUR.

Cieľovými skupinami v rámci výzvy boli:

- žiaci základných a stredných škôl vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a/alebo:
- pedagogická a odborná zamestnanci základných a stredných škôl v zmysle platnej legislatívy.
- voliteľná (pri žiakoch)/povinná (pri pedagogických a odborných zamestnancoch) cieľová skupina: profesijní a dobrovoľní pracovníci s mládežou, pre účely danej výzvy sa nimi rozumejú: mladý vedúci, mládežnícky vedúci, pracovník s mládežou, podľa zákona č.282/2008 Z.z. o podpore práce s mládežou a o zmene a doplnení zákona č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Podmienkou poskytnutia príspevku bolo zadefinovanie hlavnej aktivity, ktorá bola zameraná na zlepšenie školskej úspešnosti žiakov vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami s cieľom zlepšovania študijných výsledkov a kompetencií žiakov.

Tabuľka 3 OP LZ-PO1/2019/DOP/1.1.1.-01, údaje k 20.07.2020

Počet ŽoNFP	Počet kontrahovaných ŽoNFP	Počet projektov v realizácii	Suma prijatých ŽoNFP (ESF)	Suma kontrahovaných ŽoNFP (ESF)	Suma projektov realizácií (ESF)	Čerpanie (ESF)
145	55	55	22 852 521,26	9 747 771,73	9 747 771,73	0,00

Zdroj: MŠVVaŠ SR

Po expertnom paneli venovanom PO1 sa pozornosť na základe odporúčaní účastníkov sústredila na nasledujúce projekty s uzavretými zmluvami.

Tabuľka 3a Podpora zlepšovania študijných výsledkov a kompetencií žiakov – posúdenie inovačného potenciálu

P. č.	Názov projektu	Prijímateľ	Celková zazmluvnená suma	Posúdenie inovačného potenciálu na základe opisu projektu
1	Kolégium pre stredné školy	Kolégium Antona Neuwirtha	198 997,78	Inovácia: "vyučovanie beletrie zvnútra" - aktivity projektu stoja na princípoch klasického vzdelávania, ktoré najmä sokratovskou metódou privádzajú študentov k múdrosti prostredníctvom štúdia literatúry a poézie, filozofie, histórie a umenia. Namiesto toho, aby sa dozvedeli všetko o autorovi a kontexte, v ktorom dielo vzniklo, študenti sa stávajú súčasťou postáv v príbehu, snažia sa porozumieť ich motiváciám, konfliktom a zároveň snažia sa diskutovať o ich odkaze a prístupe k životu a svetu.
2	Inklúzia - cesta podpory k rovnakému a kvalitnému vzdelávaniu žiakov zo SZP/MRK v bežnom prúde	Združenie cez deti k rodine	198 736,65	Inovácia: Systémové riešenie zabezpečenia rovnakého prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu pre žiakova ZŠ a SŠ zo SZP/MRK.
3	Podpora zlepšovania študijných výsledkov a kompetencií žiakov v nultom ročníku a na prvom stupni vybraných ZŠ v Banskobystrickom kraji	Bee TREE	194 292,14	Inovácia: Efektívne vzdelávanie kombináciou inovatívneho smart vzdelávacieho systému a celostného rozvoja osobnosti prostredníctvom pedagogickej koncepcie M. Montessori, environmentálnej výchovy a kreatívnych aktivít zameraných na rozvoj osobnostných i profesijných kompetencií učiteľov primárneho vzdelávania na ZŠ a zlepšenie školskej úspešnosti žiakov, vrátane žiakov so ŠVVP.
4	Efektívna stimulácia úspešnosti žiaka v edukačnom procese	ZORINKA, o.z.	133 803,84	Inovácia: Prostredníctvom e-learningu oslovenie širšej odbornej verejnosti a zjednodušenie prístupu k odborným informáciám, čím dôjde k zlepšeniu samotnej odbornej pomoci žiakom s oslabenými čiastkovými kognitívnymi funkciami a tým sa prispeje k zlepšeniu ich úspešného fungovania v škole a v bežnom živote.

P. č.	Názov projektu	Prijímateľ	Celková zazmluvnená suma	Posúdenie inovačného potenciálu na základe opisu projektu
5	Mladý podnikavec - workshopy finančnej gramotnosti pre žiakov stredných škôl	Mladý podnikavec	164 360,00	Inovácia: Vzdelávanie v oblasti finančnej gramotnosti na školách prostredníctvom rôznych inovatívnych metód - <i>learning by doing, snowballing</i> - učenie prostredníctvom práce.
6	Rekondično-relaxačné cvičenia - rozvoj kľúčových kompetencií pre výkon povolania masér	Súkromné centrum starostlivosti o voľný čas detí KVIETOK	199 958,98	Inovácia: Zvýšenie kvality odborného vzdelávania.
7	Podpora zlepšovania študijných výsledkov a kompetencií detí s autizmom a odborných pracovníkov	Spoločnosť na pomoc osobám s autizmom - Turiec	179 837,70	Inovácia: Zlepšovanie vzdelávacích aktivít detí s autizmom prostredníctvom arteterapie, canisterapie.
8	Angličtina hrou	Integrácia študentov o.z.	195 472,82	Inovácia: Inovatívnym prvkom je vzdelávanie sa v anglickom jazyku hravou formou, zlepšovanie študijných výsledkov a kompetencií žiakov alternatívou formou, mimo tradičných a zaužívaných postupov a metod založených na individualizme, izolovanom memorovaní a tlaku na vedomosť faktov.
9	Komplexná podpora rozvoja kompetencií žiakov u Saleziánov v Žiline	1. KŠK Žilina	199 257,83	Inovácia: Rozvoj podnikateľských a projektových zručností.
10	Šanca mať budúcnosť	Nadácia Rómsky vzdelávací fond - organizačná zložka zahraničnej nadácie Roma Education Fund - Roma Oktatási Alap	167 367,17	Inovácia: Inovatívne aktivity zamerané na zvýšenie inkluzívnosti a rovnakého prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu pre všetkých žiakov a študentov. Zlepšenie školskej úspešnosti žiakov stredných škôl, vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami prostredníctvom vytvorenia inovatívneho online tútoringu centra. Online tútoring je efektívnym nástrojom, ktorý prispeje k zlepšeniu študijných výsledkov a kompetencií zapojených študentov.

P. č.	Názov projektu	Prijímateľ	Celková zazmluvnená suma	Posúdenie inovačného potenciálu na základe opisu projektu
11	INOVÁCIA MA-F-IN-AJ	ALLEA, n.o.	191 115,46	Inovácia: Vytvorenie smartbooks pre gymnázia.
12	Zlepšovanie kompetencií žiakov v oblasti ľudských práv a hodnôt prostredníctvom mimoškolskej edukačnej činnosti	Slovenský zväz protifašistických bojovníkov	152 734,68	Inovácia: Tematika dejín a jej prepojenie na súčasné dianie v spoločnosti spracovaná prostredníctvom vzdelávacích a zájitzkových činností.
13	Zlepšovanie jazykových zručností a komunikačných kompetencií prostredníctvom žurnalistickej tvorby	Network Slovakia Spoločenstvo katolíckych žurnalistov	132 569,43	Inovácia: Zvyšovanie jazykových zručností a komunikačných kompetencií prostredníctvom zaujímavých aktivít z oblasti printovej aj audiovizuálnej žurnalistickej tvorby.
14	Podpora športových výsledkov a zvýšenie pohybovej aktivity u detí a mládeže so špecifickým zameraním na florbal	FLORBALOVÝ KLUB FLORKO KOŠICE	159 972,96	Inovácia: Zvyšovanie záujmu o športové aktivity ako zdravého životného štýlu.
15	Matematický krúžok- Zlepšenie študijných výsledkov žiakov	Nezisková organizácia Pro Oeconomica	180 528,25	Inovácia: Zlepšovanie vzdelávacích aktivít, zvyšovanie záujmu o predmet matematika, zvyšovanie uplatnenia sa na trhu práce.
16	Učíme sa inovatívne	ZVONKOHRA	161 445,00	Inovácia: Prepojenie elementárneho vzdelávania s primárny, materská škola prepojená so základnou školou.
17	Podpora zlepšenia školskej úspešnosti žiakov prostredníctvom poskytovania mimoškolskej činnosti a voľnočasových aktivít OZ Športový klub VOUK	Športový klub VOUK	197 094,24	Inovácia: Zlepšovanie študijných výsledkov žiakov vrátane žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia a zvyšovanie praktických zručností žiakov v oblasti prírodovednej, environmentálnej, matematickej, technickej prostredníctvom poskytovania mimoškolskej činnosti a voľnočasových aktivít - táborov v prírode.

P. č.	Názov projektu	Prijímateľ	Celková zazmluvnená suma	Posúdenie inovačného potenciálu na základe opisu projektu
18	Program MyMachine - rozvoj kompetencií pre 21. storočie	Karpatská nadácia	159 630,00	Inovácie: MyMachine je vzdelávací program rozvíjajúci tvorivé myšlenie detí a mládeže. Dáva šancu vynaliezavým deťom a mladým ľuďom nachádzať technické riešenia pre originálne nápady – vysnívané vynálezy. Jeho jedinečnosť spočíva v spolupráci troch úrovní vzdelávacieho systému – základných, stredných odborných a vysokých škôl na spoločnom projekte.
19	Ruka v ruke za poznaním.	KUDLOVČATÁ	104 700,19	Inovácia: Žiadateľ chce individuálnym prístupom k žiakom zlepšiť výchovno-vzdelávacie výsledky, motivovať žiakov k učeniu, snaha dosiahnuť pozitívny postoj ku škole, snaha dosiahnuť čo najlepšie študijné výsledky.
20	Vzdelávanie mladých chovateľov	Slovenský zväz chovateľov	192 346,34	Inovácia: V rámci vzdelávania pripravený program pre mládež, doplnený o aktivity neformálneho, zážitkového vzdelávania so zreteľom na oblasť rozvoja drobnochovateľstva, ktorý bude atraktívny, edukatívny a zároveň doplnený o praktické poznatky dlhorodených chovateľov.
21	Vzdelávanie na ľudovú nôtu	Občianske združenie VYŠEHRAD	122 842,72	Inovácia: Inovovaním prístupu a spojením tradičných prvkov a záujmu o ľudové remeslá, zvyky a tradície so vzdelávaním chceme docieliť zvýšenie záujmu ľudové remeslá, zvyky a tradície a zlepšenie výsledkov v oblasti čitateľskej gramotnosti.
22	Hrou k lepším výsledkom	Katolícke pedagogické a katechetické centrum, n. o.	197 221,99	Inovácia: Pri vzdelávaní sa používa tzv. gamifikácia - znamená použitie herných prvkov v nehernom prostredí, napríklad zbieranie bodov, získavanie odmién, postupovanie na vyšší level alebo napríklad uplatňovanie hravej tvorivosti. Pri vyučovaní a učení sa gamifikácia využíva, aby bo proces

P. č.	Názov projektu	Prijímateľ	Celková zazmluvnená suma	Posúdenie inovačného potenciálu na základe opisu projektu
				vzdelávania pre študentov zaujímavejší, pútavejší a interaktívnejší.
23	Podpora zlepšovania študijných výsledkov a kompetencií v OZ Next st.Art	neXt st.Art	194 358,30	Inovácia: Realizácia rôznych mimoškolských činností a aktivít s cieľom zlepšiť študijné výsledky a kompetencie žiakov základných škôl.
24	Futbalom k lepším študijným výsledkom a kompetenciám žiakov v telesnej výchove a športe	Futbalový klub Košická Nová Ves	193 897,06	Inovácia: Zdravý životný štýl = zvýšenie záujmu o šport, lepšia koncentrácia, zlepšenie vzdelávacích výsledkov.
25	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zlepšenie školskej úspešnosti v OZ TEAM	OZ TEAM	197 628,20	Inovácia: Zlepšovanie vzdelávacích aktivít prostredníctvom mimoškolských aktivít, zážitkovou formou.
26	Zlepšenie školskej úspešnosti rozvojom vybraných vzdelávacích oblastí a kompetencií v Miestnom združení YMCA NESVADY	Miestne združenie YMCA NESVADY (KRESŤANSKÉ ZDROŽENIE MLADÝCH ĽUDÍ - YOUNG MEN'S CHRISTIAN ASSOCIATION)	136 042,00	Inovácia: Vzdelávanie zážitkovou formou.
27	Vzdelávanie v Centre kreatívnej tvorby Hraň	Detská psychiatrická liečebňa n. o. Hraň	151 928,00	Inovácia: Vytvorenie kreatívneho centra, zážitková forma vzdelávania.
28	Podpora rozvoja kľúčových kompetencií žiakov stredných škôl v digitalizovanom školskom prostredí	Nadácia NÁRODOHOSPODÁR	199 983,78	Inovácia: Rozvoj digitálnej gramotnosti s dôrazom na mobilné vzdelávanie žiakov prispeje k digitalizácii a modernizácii školského prostredia.
29	Digitálne zručnosti pre úspešnú budúcnosť	Aj Ty v IT	199 993,25	Inovácia: Zlepšovanie digitálnych zručností.
30	Kvalitné vzdelanie je cesta k úspechu pre každého	BRÁNY EURÓPY	199 752,00	Inovácia: Vedieť ako vzdelávať, odborná príprava pedagógov, zlepšenie vzdelávacích postupov.

P. č.	Názov projektu	Prijímateľ	Celková zazmluvnená suma	Posúdenie inovačného potenciálu na základe opisu projektu
31	Zlepšovanie metód vyučovania pre rovnosť príležitostí žiakov	Hontiansko-novohradská vlastivedná spoločnosť	199 206,00	Inovácia: Vedieť ako vzdelávať, odborná príprava pedagógov, zlepšenie vzdelávacích postupov.
32	Šach na školách	Prvá šachova	174 088,32	Inovácia: Implementácia šachu do vzdelávacieho procesu.
33	Postav svoju budúcnosť	EduPoint - regionálne projekty	198 861,60	Inovácia: Vzdelávanie zážitkovou formou.
34	Cesta, ako navrátiť radosť z učenia do škôl	PERSONA	199 886,40	Inovácia: Skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu na slovenských školách za pomocí využívania prvkov Montessori pedagogiky a Montessori didaktických pomôcok v praxi bežných základných škôl.
35	SOS - Spolu objavujeme SVET	Rodičia a priatelia ZŠsMŠ Rakovec nad Ondavou	194 716,87	Inovácia: Vzdelávanie zážitkovou formou.
36	Aktivizácia rozvoja kompetencií a motivácie vzdelávania žiakov a pedagógov s cieľom zvýšiť ich úspešnosť na trhu práce a zlepšiť výchovno - vzdelávací proces na stredných školách v Trenčianskom kraji.	Agentúra SOPK pre rozvoj Trenčianskeho regiónu, n.o.	166 361,97	Inovácia: Prepojenie formálneho a neformálneho vzdelávania v praxi dosiahnutie silnej reflexie na potreby trhu a spoločnosti, ktoré často nie sú v súlade so súčasnými výchovno vzdelávacími osnovami a spôsobom prípravy študentov.
37	Na správnej ceste	Občianske združenie "NÁŠ SVET"	101 797,92	Inovácia: Vzdelávanie zážitkovou formou.
38	Mimoškolský vzdelávací program Budúcnosť INAK	Nadácia Pontis	199 436,16	Inovácia: Vzdelávací program Budúcnosť INAK je zameraný na zlepšovanie študijných výsledkov a kompetencií žiakov, na rozvoj ich tvorivosti a potenciálu s cieľom zvýšiť ich šance na lepšiu budúnosť s pozitívnym prínosom pre mesto a región
39	Krok za krokom vo finančnom vzdelávaní.	Zlatá tehlička o.z.	127 477,95	Inovácia: Vzdelávanie zážitkovou formou, finančná gramotnosť, spotrebiteľské povedomie.

P. č.	Názov projektu	Prijímateľ	Celková zazmluvnená suma	Posúdenie inovačného potenciálu na základe opisu projektu
40	Budovanie kompetencií žiakov pre moderný trh práce	Junior Achievement Slovensko, n.o.	167 120,80	Inovácia: Vzdelávanie zážitkovou formou.
41	Zlepšenie školských výsledkov žiakov Prešovského a Žilinského kraja prostredníctvom rozvoja kompetencie učiť sa	V.I.A.C. - Inštitút pre podporu a rozvoj mládeže	190 132,49	Inovácia: Nové inovatívne pedagogické metódy a prístupy zlepšujúce študijné výsledky žiakov.
42	PrieMYSEL' 4.0 - Podpora zlepšovania študijných výsledkov a kompetencií žiakov vo vyučovaní fyziky a chémie	Zväz elektrotechnického priemyslu Slovenskej republiky	197 356,60	Inovácia: Vzdelávanie v oblasti chémie a fyziky zážitkovou formou.
43	Centrum pre zlepšenie študijných výsledkov - Vítaz Dolina	AGNITIO	176 392,02	Inovácia: Vytvorenie modelu popoludňajších záujmových aktivít, spojených s výchovno-vzdelávacou činnosťou žiakov, so zameraním na zlepšenie prípravy na vyučovanie u žiakov pochádzajúcich z MRK.
44	Inkluzívny prístup kvalitného vzdelávania prostredníctvom integrácie metodiky rozvoja osobnostných a sociálnych kompetencií v práci s deťmi a mladými ľuďmi vo formálnom a neformálnom vzdelávaní.	Nadácia pre deti Slovenska	173 942,66	Inovácia: Projekt sa zameriava na zvyšovanie inkluzívneho prístupu vo vzdelávaní a výchove prostredníctvom integrácie metodiky rozvoja osobných a sociálnych kompetencií v práci s deťmi a mladými ľuďmi vo formálnom a neformálnom vzdelávaní, kde jedným z cieľov je prepojenie a synergia vzdelávania v oblasti rozvoja osobných a sociálnych kompetencií.
45	Anglický klub – Zlepšenie študijných výsledkov žiakov základných škôl	Inštitút jazykov a vzdelávania Spišská Nová Ves, n.o.	148 921,09	Inovácia: Vzdelávanie zážitkovou formou, účasť na anglickom klube v rámci družiny, v ktorom sa cieľová skupina bude venovať zdokonaleniu svojich jazykových kompetencií.

P. č.	Názov projektu	Prijímateľ	Celková zazmluvnená suma	Posúdenie inovačného potenciálu na základe opisu projektu
46	Túžbu byť lepšími máme rovnakú	Špeciálne olympiády Slovensko	192 308,48	Inovácia: Vytvorenie špeciálnych edukačných cvičení zdravých a znevýhodnených detí prostredníctvom ktorých dôjde k zlepšovaniu školskej úspešnosti žiakov s intelektuálnym znevýhodnením, resp. mentálnym postihnutím za účelom dosahovať lepšie študijné výsledky a zároveň zvyšovať inkluziu.
47	Podpora zlepšovania študijných výsledkov a kompetencií žiakov na Základnej škole Františka Hrušovského	Inštitút jazykov a vzdelávania Žilina, n. o.	199 565,48	Inovácie: Spojenie inteligentného online vzdelávacieho systému SmartBooks využívajúceho vo vzdelávaní najmodernejšie prvky technologickej revolúcie Industry 4.0 v spojení s kreatívnymi a inovatívnymi pohybovými aktivitami za účelom psychohygieny žiakov.
48	Zlepšovanie študijných výsledkov žiakov v matematike a fyzike	P - MAT n.o.	199 993,25	Inovácia: Vzdelávanie zážitkovou formou.
49	Zlepšíme výsledky žiakov v matematike a fyzike	Jednota slovenských matematikov a fyzikov	199 932,04	Inovácia: Vzdelávanie zážitkovou formou, vytvorenie efektívneho nástroja na zlepšenie školskej výkonnosti v oblasti matematiky, fyziky a finančnej gramotnosti prostredníctvom synergického efektu využitia kombinácie textovej a audiovizuálnej formy riešenia úloh.
50	Zvýšenie jazykových kompetencií žiakov v záujme lepšej konkurencieschopnosti	Centrum pre šírenie kultúry a vzdelania CASSI, o.z.	182 253,93	Inovácia: Zvyšovanie kvality vo výučbe anglického jazyka zážitkovou formou vzdelávania.
51	Zlepšujeme environmentálne kompetencie žiakov	EkoRegion Slovakia	198 924,19	Inovácia: Vzdelávanie bude aplikovať inovatívne formy, zážitkové učenie, výuku priamo v teréne. Vzdelávanie umožní žiakom komplexnejšie a v medzi-predmetových súvislostiach pochopiť environmentálnu problematiku a vzbudí ich záujem konáť.

P. č.	Názov projektu	Prijímateľ	Celková zazmluvnená suma	Posúdenie inovačného potenciálu na základe opisu projektu
52	Zlepšovanie študijných výsledkov a kompetencií žiakov v Špeciálnej základnej škole, Zvolen.	QUO VADIS, o.z.	152 382,10	Inovácia: Vytvorenie mimoškolského vzdelávacieho programu Človek a príroda, zabezpečenie efektívneho vzdelávania pre žiakov Špeciálneho školy, vzdelávanie zážitkovou formou.
53	Vzdelávame pre život	Nová škola S. Bíroša Bytča	190 604,96	Inovácia: Vytvorenie denného tábora počas jarných prázdnin. Benefitom je za pomocí neformálneho vzdelávania deti naučiť niečo nové v rôznych oblastiach, gramotnostiach. Denný tábor počas jarných prázdnin ponúka zážitkové učenie, nové skúsenosti v známom prostredí.
54	Rozvoj kľúčových kompetencií žiakov	Spoločnosť komunitných centier	194 944,96	Inovácia: Digitalizácia vzdelávacích materiálov – v rámci tejto aktivity sa zrealizuje vytvorenie digitálnej webovej platformy na zdieľanie inovovaného vzdelávacieho obsahu v oblasti budovania z tvorivosti, matematickej, čitateľskej a digitálnej gramotnosti a komunikačných zručnosti žiakov základných a stredných škôl pre potreby žiakov, pedagógov a odborných pracovníkov škôl. Budovanie siete a spolupráce so subjektmi vzdelávania a trhu práce – v rámci aktivity sa zrealizuje networking medzi odborníkmi na tému vzdelávania, zástupcami trhu práce, zamestnávateľov a iných inštitúcií.
55	Posilnenie kultúrno-umeleckej gramotnosti	Bod - spoločnosť pre podporu umeleckého vzdelávania	163 294,73	Inovácia: Vzdelávanie zážitkovou formou.

Je potrebné spomenúť, že táto výzva nebola vyhlasovaná ako výzva „inovatívneho“ charakteru. Vo všetkých zazmluvnených projektoch je implementácia na úplnom začiatku, preto sa hodnotitelia zamerali na inovatívny potenciál všetkých projektov, ktorý bol identifikovaný a uvedený v predchádzajúcej tabuľke. Po analýze podrobných opisov projektov a ďalšej relevantnej dokumentácii je možné skonštatovať, že 55 nakontrahovaných projektov pokrýva geograficky územie MRR. Každý z uvedených projektov obsahuje budúce možné inovatívne prvky, medzi ktorými jednoznačne dominuje plánovanie zážitkového učenia realizovaného najrôznejšími formami. Spomedzi týchto projektov by sme vyzdvihli Šach na školách (pre odlišnosť od ostatných projektov) a Mimoškolský vzdelávací program Budúcnosť INAK (pre komplexnosť navrhovaného projektu).

Expertný panel

Počas expertného panelu uskutočneného 6.10.2020 jeho účastníci vyjadrili nasledujúce návrhy a pripomienky (vzhľadom na epidemiologickú situáciu boli v niektorých prípadoch expertných panelov prítomní účastníci z viacerých PO a preto ich pripomienky boli často všeobecné a netýkali sa len vybraných výziev a vyzvaní):

- Pri výzvach, kde sú rôzni prijímateľia, je možné sledovať rozdiely v spôsobe implementácie. Školy sú zodpovednými prijímateľmi, neziskové organizácie sú často zložitými prijímateľmi, ale súčasne aj nositeľmi inovácií.
- V oblasti vzdelávania je náročné nastaviť kritériá tak, aby bolo možné vyhodnotiť inovácie; tento fakt je špeciálne dôležitý pre proces prípravy na nové programové obdobie.
- Úplne na začiatku by výzva mala mať stanovené, že má/môže obsahovať inovatívne prvky a mala by nastaviť žiadateľom podmienky k inováciám. Následne je potrebné dať odborným hodnotiteľom v procese konania o ŽoNFP jasné pravidlá, čo je považované za inováciu a aké sú kritériá.
- Inovácie v školstve sú veľmi obtiažne definovateľné, čo sa týka výsledkov a merateľnosti.
- V školstve je často problémom inovácií o. i. zdroj financovania, čo sa z jednotlivých fondov dá finančovať, a čo je oprávneným výdavkom.
- Keďže sa inovácie ľažko merajú, je zložité ich dostať do výsledkovo orientovaných projektov; príliš sa kontrolujú procesy na úkor podstaty projektu.
- Prijímateľia majú často problém napísť kvalitný projekt vhodný do praxe, ktorý by hodnotitelia vyhodnotili ako vysoko prínosný (inovatívny) pre zameranie výzvy. Daní prijímateľia zrejme potrebujú podporu v rámci projektového cyklu.
- Vítaná by bola účasť zahraničných partnerov v niektorých prípadoch, keď sa napríklad požaduje pilotné testovanie inovatívneho prístupu. Vzorom by mohol byť z minulosti program EQUAL, keď sa pri podobných projektoch požadovala účasť partnerov z viacerých krajín EÚ.

3.2 PO2 Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí

PO2 nie je zameraná iba na sociálnu inováciu, preto boli pre účely tohto hodnotenia analyzované len vybrané výzvy pre DOP.

Nové alebo inovatívne programy na zlepšenie samozamestnania mladých ľudí

(kód výzvy: OP ĽZ DOP 2016/2.1.1/02)

Výzva bola vyhlásená v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 2 Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí**, poskytovateľom výzvy bola IA MPSVR SR.

Cieľom výzvy bola podpora opatrení s cieľom zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť mladých ľudí a účasť mladých ľudí na trhu práce.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na výzvu bola 10 000 000 EUR pre MRR. Intenzita pomoci pre žiadateľa bola stanovená pre MRR nasledovne:

Tabuľka 4 Intenzita pomoci pre žiadateľa z MRR - OP LZ DOP 2016/2.1.1/02

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania z COV v %	Výška spolufinancovania žiadateľa z COV v %
Zamestnávatelia – podnikateľské subjekty	EÚ IZM	33,43	6,66
	EÚ ESF	56,58	
	ŠR	3,33	
Obce, mestá a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je obec alebo mesto	EÚ IZM	33,43	3,33
	EÚ ESF	56,58	
	ŠR	6,66	
VÚC a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je VÚC			
Občianske združenia, neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospěšné služby, nadácie, miestne akčné skupiny			

Zdroj: <https://www.ia.gov.sk/sk/dopytovo-orientovane-projekty/vyzvy/op-lz-dop-2016.2.1.102>

<https://www.employment.gov.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/dopytovo-orientovane-projekty/iniciativa-podporu-zamestanosti-mladych-ludi/>

Na výzvu sa vzťahovala SCHÉMA POMOCI DE MINIMIS na podporu sociálnej inkluzie, zamestnanosti a vzdelávania zamestnancov (schéma DM č. 1/2015).

Minimálna výška príspevku na projekt bola 10 000 EUR a maximálna výška príspevku na projekt bola 150 000 EUR.

Cieľovými skupinami v rámci výzvy boli:

- mladí ľudia – NEET⁶ (Not in employment, education or training) do 25 rokov (mínus 1 deň) uchádzač o zamestnanie minimálne 3 mesiace;
- mladí ľudia – NEET (Not in employment, education or training) do 29 rokov (mínus 1 deň) uchádzač o zamestnanie minimálne 6 mesiacov.

Podmienkou poskytnutia príspevku bolo zadefinovanie hlavnej aktivity, ktorá bola zameraná na prípravu na začatie podnikania a pomoc pri samozamestnávaní mladých ľudí, vrátane povinných

⁶ Skratka NEET (Not in employment, education or training) - mladí ľudia, ktorí nie sú zamestnaní, nepokračujú v procese vzdelávania, ani sa nezúčastňujú na odbornej príprave.

podaktivít, ako vzdelávanie osôb z cieľovej skupiny v rozsahu minimálne 100 hodín/1 osoba (1 hod. = 60 minút) a vypracovanie podnikateľského plánu.

Aktivizácia a podpora mladých NEET

(kód výzvy: OP ĽZ DOP 2017/2.1.1/01)

Výzva bola vyhlásená v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 2 Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí**, poskytovateľom výzvy bola IA MPSVR SR.

Cieľom výzvy bola podpora opatrení s cieľom zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť mladých ľudí a účasť mladých ľudí na trhu práce.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na výzvu bola 30 000 000 EUR pre MRR. Intenzita pomoci pre žiadateľa bola stanovená pre MRR nasledovne:

Tabuľka 5 Intenzita pomoci pre žiadateľa z MRR - OP ĽZ DOP 2017/2.1.1/01

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania z COV v %	Výška spolufinancovania žiadateľa z CVO v %
Zamestnávateľia – podnikateľské subjekty	EÚ IZM	33,43	6,66
	EÚ ESF	56,58	
	ŠR	3,33	
Obce, mestá a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je obec alebo mesto	EÚ IZM	33,43	3,33
	EÚ ESF	56,58	
	ŠR	6,66	
VÚC a právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je VÚC			
Občianske združenia, neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby, nadácie, miestne akčné skupiny			

Zdroj: <https://www.ia.gov.sk/sk/dopytovo-orientovane-projekty/vyzvy/op-lz-dop-20162.1.101>

<https://www.employment.gov.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/dopytovo-orientovane-projekty/iniciativa-podporu-zameznanosti-mladych-ludi/>

Na výzvu sa vzťahovala SCHÉMA POMOCI DE MINIMIS na podporu sociálnej inkluzie, zamestnanosti a vzdelávania zamestnancov (schéma DM č. 1/2015).

Maximálna výška NFP sa rovnala počtu osôb z cieľových skupín, u ktorých žiadateľ plánoval ukončiť intervenciu, vynásobenému sumou 3 100 EUR a minimálna výška NFP sa rovnala sume 15 500 EUR.

Cieľovými skupinami v rámci výzvy boli:

- zamestnávateľ;
- mladí ľudia – NEET (Not in employment, education or training) do 25 rokov (mínus 1 deň) uchádzač o zamestnanie minimálne 3 mesiace;

- mladí ľudia – NEET (Not in employment, education or training) do 29 rokov (mínus 1 deň) uchádzač o zamestnanie minimálne 6 mesiacov;
- mladí ľudia – NEET (Not in employment, education or training) do 29 rokov, ktorý nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie úradu práce, sociálnych vecí a rodiny;
- nízko kvalifikovaný uchádzač o zamestnanie do 29 rokov, musí spĺňať definíciu NEET;
- uchádzač o zamestnanie mladší ako 26 rokov veku, ktorý ukončil príslušným stupňom vzdelania sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pre menej ako dvomi rokmi a pred zaradením do evidencie UoZ nemal pravidelne platené zamestnanie, musí spĺňať definíciu NEET.

Podmienkou poskytnutia príspevku bolo zadefinovanie hlavnej aktivity – činnosti zamerané na aktivizáciu a podporu NEET, napríklad na odbornú prípravu alebo stáže, praxe, tréningy zručností a pod.

Po expertnom paneli venovanému PO2 sa pozornosť na základe odporúčaní účastníkov sústredila na výzvu OP ĽZ DOP 2017/2.1.1/01 a nasledujúce projekty s uzavretými zmluvami (anotácie projektov sú uvádzané predkladateľom/prijímateľom projektu, preto neodrážajú závery hodnotiteľov):

Zvyšovanie osobnostného rastu pre fungovanie vo svete práce

Zmluvná suma: 180 428,86 EUR

Trvanie: 1.2. - 1.9.2018

V prvej fáze projektu sa plánujú vykonať prieskumné činnosti zamerané na identifikáciu, vyhľadávanie a aktivizáciu mladých NEET, kým druhá fáza „Motivácia a aktivizácia mladých NEET k hľadaniu vhodného zamestnania“ je zameraná na vzdelávanie v oblasti finančnej gramotnosti a prezentácie samého seba. Komplexný a systematický prístup obsahuje inovačný potenciál a znižuje riziko prípadného zlyhania projektu.

Centrá pracovnej záruky mladých

Zmluvná suma: 92 625,92 EUR

Trvanie: 27.3. - 1.9.2018

Projekt umožní mladým NEET odbornú prípravu v nasledujúcich hlavných fázach:

- identifikácia, vyhľadávanie a oslovanie zástupcov cieľovej skupiny mladých NEET k účasti na aktivizačnom programe (realizovaná pod vedením odborných poradcov na základe informácií získaných od úradov práce, samospráv a organizácií zastupujúcich mladých);
- poskytovanie kariérneho poradenstva, individuálneho koučingu a sprostredkovateľskej činnosti;
- realizácia tútoringu na pracovisku u zamestnávateľa oslovenie zamestnávateľov s ponukou sprostredkovania mladých NEET na zapracovanie u nich na pracovisku s plateným tútorom a možnosťou uzatvorenia pracovného pomeru so šikovným mladým človekom;
- organizovanie programov neformálneho vzdelávania zameraných na motiváciu a lepšiu pripravenosť pre vstup na trh práce.

Inovačný potenciál je zahrnutý napríklad v zapojení dobrovoľníkov a v používaní participatívnych metód s častou simuláciou rôznych relevantných situácií.

Podpora mladých a sociálne vylúčených Rómov na trhu práce

Zmluvná suma: 28 163,21 EUR

Trvanie: 26.3. - 1.9.2018

Projekt umožní poskytovanie špecializovaného poradenstva a asistencie mladým NEET s cieľom zvyšovania ich uplatnenia a uplatniteľnosti na trhu práce v nasledujúcich fázach:

- poskytovanie špecializovaného pracovného poradenstva;
- poskytovanie mentoringu a podpory osobnostného rozvoja klienta;
- vzdelávanie a priebežná podpora pracovných poradcov;
- aktualizácia metodiky špecializovaného pracovného poradenstva pre osoby zo sociálne vylúčeného prostredia (MRK) zameraného na vstup a adaptovanie na trhu práce na základe skúseností a prípadových štúdií počas realizácie tohto projektu;
- spracovaný postup podpory zamestnávateľom pri integrácii NEET z prostredia MRK do pracovného procesu v podobe manuálu a príkladov dobrej praxe, prípadových štúdií a podobne;
- informačný seminár pre odbornú verejnosť. Na uvedené hlavné aktivity bezprostredne nadväzujú aj aktivity zamerané na širokú odbornú i laickú verejnosť (disseminačné aktivity).

Aj v prípade tohto projektu je inovačný potenciál podporený komplexným a systematickým prístupom pri intenzívnom použití participatívnych metód a techník.

Podpora mladých uchádzačov o zamestnanie

Zmluvná suma: 26 881,64 EUR

Trvanie: 23.3. - 1.9.2018

Cieľom projektu je dosiahnuť aktivizáciu a podporu mladých nezamestnaných prostredníctvom ich odbornej prípravy. Do praxe sa zavedú inovatívnym programom vzdelávania „Program Šanca 29 pre mladých ľudí“ a prípravy mladých NEEET pre trh práce vrátane kariérneho poradenstva a individualizovaných poradenských činností v nasledujúcich fázach:

- vyhľadávanie a výber 15 mladých NEET z oprávnejenej cieľovej skupiny, ktorí budú zapojení do projektu;
- individuálna práca;
- príprava na vstup na trh práce;
- podpora pri získavaní zručností a pracovných skúseností za účelom zlepšenia možností získať stabilné zamestnanie;
- získavanie a zvyšovanie sociálnej gramotnosti.

Chyťme sa príležitosti

Zmluvná suma: 49 821,74 EUR

Trvanie: 3.4. - 1.9.2018

Projekt je navrhnutý spôsobom, aby sa cez tematický cieľ podporou udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily dosiahli vzdelávaním a prípadne aj vypracovaním podnikateľského plánu ciele zvýšenia zamestnanosti a zamestnateľnosti účastníkov.

Využijú sa najmä metódy tútoringu, koučingu, mentoringu a vykonávania dobrovoľníckych činností; zavedenie nových alebo inovatívnych foriem podpory začiatia podnikania, inovatívne programy vzdelávania a prípravy mladých NEET pre trh práce, vrátane kariérneho poradenstva a individualizovaných poradenských činností.

Spomínané metódy obsahujú jednoznačný inovačný potenciál a zvyšujú možnosť celkového úspechu projektu.

Interaktívna aktivizácia podnikania mladých NEET a podpora ich zamestnanosti v regiónoch Kysúc a Oravy

Zmluvná suma: 125 674,05 EUR

Trvanie: 28.3. - 1.9.2018

Interaktívny projekt s inovačným potenciálom sa bude implementovať v nasledujúcich fázach:

- vyhľadanie, identifikácia a aktivizácia NEET v regióne - činnosti zamerané na identifikáciu, vyhľadávanie a aktivizáciu mladých NEET;
- podpora mladých NEET s cieľom ich zapojenia do vzdelávania, alebo odbornej prípravy - činnosti zamerané na účasť mladých NEET na organizovaných tematických workshopoch.

Expertný panel

Počas expertného panelu realizovaného 8.10.2020 účastníci vyjadrili nasledujúce návrhy a pripomienky (vzhľadom na epidemiologickú situáciu boli v niektorých prípadoch expertných panelov prítomní účastníci z dvoch prioritných osí a preto ich pripomienky boli často aj všeobecné a netýkali sa len vybraných výziev a vyzvaní):

- Inovácie sú niečo nové, ale aj zlepšenia existujúceho.
- Žiadatelia DOP majú oveľa ľažšiu pozíciu implementácie projektov v porovnaní s NP, a to v najmä z pohľadu nastavenia kontrolných mechanizmov pri overované oprávnenosti výdavkov a priebehu realizácie projektov zo strany poskytovateľa. Výsledkom identifikovania nedodržiavania podmienok implementácie projektov dochádza často k odstupovaniu od zmlúv.
- Pri DOP a pri aktivizácii NEET je dôležitá spolupráca a prepojenie medzi sociálnymi službami a službami zamestnanosti. Je potrebné odstrániť sociálne bariéry.
- Museli použiť MU bez príznaku - je potrebné, aby metodika MU bola v súlade s rizikom možného neúspechu inovatívnych projektov.
- PO2 nie je primárne zameraná na sociálnu inováciu a/alebo nadnárodnú spoluprácu (pozri OP ĽZ strana 58). Inovácie sa môžu podporovať dovtedy, kým sa pre ne nevytvoria dostatočné a udržateľné štruktúry.
- Aj synergy medzi jednotlivými fondmi bola braná ako inovácia.
- Nie je dobre vybudovaný systém partnerstiev medzi ÚPSVaR a agentúrami (neziskovými organizáciami) a to najmä z pohľadu toho, aby nedochádzalo k prechodu cielovej skupiny z NP do DOP a naopak.
- Nastavenie výziev musí byť také, aby kritériá nastavenia a MU dokázali neziskové organizácie splniť. Napríklad nezamestnaný, ktorého nájde nezisková organizácia, sa musí zahľásiť na úrade práce a tým pádom automaticky spadá pod MU cez úrad práce. Neziskové organizácie v takom prípade nemajú šancu naplniť MU a odstupujú od zmlúv.
- Trend do budúcnosti podporovaný EK je zameranie sa na mentorovanie a tútorovanie namiesto dotovania vytvárania pracovných miest.
- Je nedostatok zamestnancov na výzvy na Implementačnej agentúre.
- Je potreba zjednodušovania procesov, komplikujú sa podmienky, stále sa menia usmernenia, prijímatelia DOP sa v takýchto podmienkach topia. Ďalším problémom je verejné obstarávanie.
- Mala by byť flexibilita v zmenách MU, napríklad kvôli pandémii COVID – umožniť on-line školenia; v súčasnosti neexistuje elektronická prezenčná listina.
- Potreba flexibility, pri nastavovaní projektu žiadatelia nevedia, ako sa bude projekt vyvíjať počas celého obdobia implementácie, môžu nastať zmeny.

- Problémom sú karty účastníka, ktoré je potrebné zjednodušiť.
- Dlhodobé ukazovatele sú zbytočné, ľažko sa sledujú, a ak sa nesplnia, tak nie sú sankcionované. EK požaduje, aby sa sledovali, aby sa vysvetľovalo, prečo sa neplnia a potom sa v Bruseli vyhodnocuje, či je neplnenie v poriadku. Zbytočná byrokracia a zaťaženie prijímateľov.
- Veľmi náročné je vyhodnocovať efektivitu poradenského procesu.
- Zvláštnym problémom je aj prekročenie MU.
- Problémom je rozpor medzi dĺžkou projektov a nízkou flexibilitou. Situácia v projekte sa po troch rokoch zákonite zmení v závislosti od vonkajších podmienok. Riešením by mohla byť väčšia flexibilita alebo kratšie projekty.

3.3 PO3 Zamestnanosť

Podpora individualizovaného poradenstva pre dlhodobo nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie

(kód výzvy: OP LZ NP 2017/3.1.1/04)

Vyzvanie bolo vyhlásené v rámci OP LZ, **Prioritná os 3 Zamestnanosť**, poskytovateľom vyzvania bolo MPSVR SR.

Cieľom vyzvania bola podpora zvyšovania zamestnanosti, zamestnateľnosti a znižovanie nezamestnanosti dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých osôb.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na vyzvanie bola 27 925 299,19 EUR.

Tabuľka 6 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP LZ NP 2017/3.1.1/04

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Organizácia štátnej správy	EÚ	85	0
	ŠR	15	

Zdroj: <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/vyzvana-2017/vyzvanie-podpora-poradenstva-uoz.pdf>
<https://www.employment.gov.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/narodne-projekty/zamestnanost/>

Cieľovými skupinami v rámci vyzvania boli:

- znevýhodnený uchádzač o zamestnanie.

Oprávneným typom hlavnej aktivity v rámci vyzvania bolo poskytovanie personalizovaných služieb zamestnanosti s osobitným dôrazom na najviac ohrozené znevýhodnené skupiny uchádzačov o zamestnanie, podpora získavania pracovných návykov, vedomostí, pracovných a sociálnych zručností, pomoc pri hľadaní pracovného uplatnenia a poskytovanie pracovného a sociálneho poradenstva.

Rozvoj sektorových zručností

(kód výzvy: OP ĽZ DOP 2017/3.1.1/3.1.2/01)

Výzva bola vyhlásená v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 3 Zamestnanosť**, poskytovateľom výzvy bola IA MPSVR SR.

Na výzvu sa vzťahovala SCHÉMA POMOCI DE MINIMIS na podporu sociálnej inkluzie, zamestnanosti a vzdelávania zamestnancov (schéma DM č. 1/2015).

Cieľom výzvy bola podpora zvyšovania zamestnanosti, zamestnateľnosti a znižovanie nezamestnanosti dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých osôb.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na výzvu bola 14 500 000 EUR.

Tabuľka 7 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ DOP 2017/3.1.1/3.1.2/01

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Štátne rozpočtové a príspevkové organizácie	EÚ	85	
Obce, mestá a právnické osoby, ktorých zakladateľom, alebo zriaďovateľom je obec, alebo mesto			0
VÚC a právnická osoba, ktorej zakladateľom, alebo zriaďovateľom je VÚC	ŠR	15	
Zamestnávatelia – právnické osoby			

Zdroj: <https://www.ia.gov.sk/sk/dopytovo-orientovane-projekty/vyzvy/op-lz-dop-20173.1.13.1.201>
<https://www.employment.gov.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/dopytovo-orientovane-projekty/zamestnanost/>

Cieľovými skupinami v rámci výzvy boli:

- uchádzač o zamestnanie (UoZ);
- znevýhodnený uchádzač o zamestnanie (ZUoZ), pod pojmom UoZ a ZUoZ sa pre účely tejto výzvy rozumie fyzická osoba podľa § 6 (UoZ) a § 8 (ZUOZ) zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorá má trvalý pobyt alebo prechodný pobyt na oprávnenom území MRR Slovenskej republiky (SR), t. j. územie SR okrem Bratislavského samosprávneho kraja;

- zamestnanec - zamestnanec (žiadateľ) je pre účel výzvy fyzická osoba pracujúca v pracovnom pomere podľa Zákonníka práce, v znení neskorších predpisov. Musí mať trvalý pobyt na území Slovenskej republiky (SR) a miesto výkonu práce, určené v pracovnej zmluve, na oprávnenom území MRR SR, t. j. územie SR okrem Bratislavského samosprávneho kraja.

Oprávneným typom aktivít v rámci tejto výzvy boli aktivity, orientované na školenie/odbornú prípravu zamestnancov, ako súčasť riešenia potrieb na trhu práce formou profesijného rozvoja sektorových zručností, vrátane IKT zručností (t. j. sektorové zručnosti a/alebo IKT), na aktivity, ktoré mali priamu väzbu na pracovné uplatnenie cieľovej skupiny v odbornej oblasti, sú zamerané na rozvoj špecifických zručností podľa požiadaviek zamestnávateľa/firmy na pracovné miesto, teda požiadaviek na odbornú spôsobilosť (kompetentnosť) vykonávať určitú profesiu, vrátane IT profesií a aktivity projektu, ktoré boli realizované formou vnútrofiremnej prípravy (tzv. *in-company training*) u žiadateľa, zamerané na školenie/odbornú prípravu vlastných zamestnancov podľa potrieb zamestnávateľa vo vzťahu k trhu práce; rozvoj odborných zručností sa realizuje prioritne v malých skupinách.

Podpora integračných podnikov

(kód vyzvania: OP ĽZ NP 2019/3.1.1/02)

Vyzvanie bolo vyhlásené v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 3 Zamestnanosť**, poskytovateľom vyzvania bolo MPSVR SR.

Cieľom vyzvania bola podpora zvyšovania zamestnanosti, zamestnateľnosti a znižovanie nezamestnanosti dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých osôb.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na vyzvanie bola 41 923 053,80 EUR.

Tabuľka 8 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ NP 2019/3.1.1/02

Kategória žiadateľa	Zdroj financovania	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Organizácia štátnej správy	EÚ	85	0
	ŠR	15	

Zdroj: https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/aktuality/navrh-vyzvana-op-lz-np-2019_3-1-1_02.pdf

Cieľovými skupinami v rámci vyzvania boli:

- zamestnanci;
- zamestnávatelia (zamestnávatelia – integračné podniky).

Oprávneným typom aktivít v rámci tohto vyzvania boli aktivity zamerané na podporu aktívnej politiky trhu práce a zamestnanosti, vrátane vzdelávania a prípravy pre trh práce, podpora riešenia dlhodobo nezamestnaných, starších a nízko kvalifikovaných.

Podpora zamestnateľnosti regiónu Horná Nitra

(kód vyzvania: OP ĽZ NP 2020/3.1.2/03)

Vyzvanie bolo vyhlásené v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 3 - Zamestnanosť**, poskytovateľom vyzvania bolo MPSVR SR.

Cieľom tohto vyzvania bolo zlepšenie prístupu na trhu práce uplatnením účinných nástrojov na podporu zamestnanosti, vrátane podpory mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov, samostatnej zárobkovej činnosti a aktivít vo vidieckych oblastiach.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na vyzvanie bola 10 177 878 EUR.

Tabuľka 9 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ NP 2020/3.1.2/03

Kategória žiadateľa	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Vyšší územný celok a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené vyšším územným celkom	EÚ	85	5
	ŠR	10	
Kategória partnera	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Obec a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcou	EÚ	85	5
	ŠR	10	
Hornonitrianske bane Prievidza, a.s.	EÚ	85	0
	ŠR	15	

Zdroj: <https://www.mpsvr.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/vyzvana-2020/vyzvanie-podpora-zamestnatelnosti-regione-horna-nitra.pdf>

Hlavnou cieľovou skupinou sú zamestnanci Hornonitrianskych baní Prievidza, a.s.

Hlavnou aktivitou sú opatrenia zamerané na adaptibilitu zamestnancov/osoby meniace zamestnanie, najmä pracujúcich v priemysle/sektore v útlme, vrátane uhoľných a transformujúcich sa regiónov.

Podpora zosúladenia rodinného a pracovného života (MRR)

(kód výzvy: OP ĽZ DOP 2017/3.2.1/01)

Výzva bola vyhlásená v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 3 Zamestnanosť**, poskytovateľom výzvy bola IA MPSVR SR.

Cieľom výzvy bola podpora zlepšovania podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života zvyšovaním zamestnanosti osôb s rodičovskými povinnosťami, v prvom rade žien, podpora flexibilných foriem starostlivosti o deti s cieľom zosúlaďovania rodinného a pracovného života.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na výzvu bola 10 000 000 EUR pre MRR.

Tabuľka 10 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ÍZ DOP 2017/3.2.1/01

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Organizácia štátnej správy	EÚ/ESF	85	0
	ŠR	15	
Ostatné subjekty verejnej správy	EÚ/ESF	85	5
	ŠR	10	
Obec/VÚC Mimovládna nezisková organizácia	EÚ/ESF	85	10
	ŠR	5	
Prijímateľ zo súkromného sektora mimo schém štátnej pomoci	EÚ/ESF	85	10
	ŠR	5	
Prijímateľ v rámci schém štátnej pomoci	EÚ/ESF	85	10
	ŠR	5	

Zdroj: <https://www.ia.gov.sk/sk/dopytovo-orientovane-projekty/vyzvy/op-lz-dop-20173.2.101>
<https://www.employment.gov.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/dopytovo-orientovane-projekty/zamestnanost/>

Na výzvu sa vzťahovala SCHÉMA POMOCI DE MINIMIS na podporu sociálnej inkúzie, zamestnanosti a vzdelávania zamestnancov (schéma DM č. 1/2015).

Minimálna výška poskytnutého finančného príspevku bola suma 15 000 EUR a maximálna výška poskytnutého finančného príspevku bola suma 150 000 EUR.

Cieľovými skupinami v rámci výzvy boli:

- ženy po materskej dovolenke a ženy, resp. rodičia po rodičovskej dovolenke;
- uchádzači o zamestnanie s rodičovskými povinnosťami;
- záujemcovia o zamestnanie s rodičovskými povinnosťami;
- uchádzači o zamestnanie s dôrazom na osoby s problémami pri zosúladočovaní pracovného a rodinného života;
- záujemcovia o zamestnanie s dôrazom na osoby s problémami pri zosúladočovaní pracovného a rodinného života;
- zamestnanci a SZČO s rodičovskými povinnosťami;
- ženy/matky s dieťaťom, na ktoré sa ešte nevzťahuje povinná školská dochádzka;
- ženy/matky s dieťaťom so zdravotným znevýhodnením uznaným ako dieťa so ŠVVP vo veku do 18 rokov.

Oprávneným typom aktivít v rámci tejto výzvy boli aktivity zamerané na podporu zariadení a služieb pre deti za účelom zosúladočovania rodinného a pracovného života, pričom podpora sa týkala zariadení pre deti od 3 rokov veku a zároveň sa na zariadenie nevzťahuje o. i. zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov a zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podpora zosúladenia rodinného a pracovného života (VRR)

(kód výzvy: OP LZ DOP 2017/3.2.1/02)

Výzva bola vyhlásená v rámci OP LZ, **Prioritná os 3 Zamestnanosť**, poskytovateľom výzvy bola IA MPSVR SR.

Cieľom výzvy bola podpora zlepšovania podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života zvyšovaním zamestnanosti osôb s rodičovskými povinnosťami, v prvom rade žien, podpora flexibilných foriem starostlivosti o deti s cieľom zosúlaďovania rodinného a pracovného života.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na výzvu bola 3 300 000 EUR pre VRR – Bratislavský samosprávny kraj.

Tabuľka 11 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP LZ DOP 2017/3.2.1/02

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Organizácia štátnej správy	EÚ/ESF	50	0
	ŠR	50	
Ostatné subjekty verejnej správy	EÚ/ESF	50	5
	ŠR	45	
Obec/VÚC			
Mimovládna nezisková organizácia			
Prijímateľ zo súkromného sektora mimo schém štátnej pomoci	EÚ/ESF	50	10
	ŠR	40	
Prijímateľ v rámci schém pomoci de minimis	EÚ/ESF	50	10
	ŠR	40	

Zdroj:https://www.ia.gov.sk/data/files/OP_LZ_DOP_2017_3_2_1_01_a_OP_LZ_DOP_2017_3_2_1_02/VYZVA_RaP_VRR_3-2-1-02.pdf
<https://www.employment.gov.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/dopytovo-orientovane-projekty/zamestnanost/>

Na výzvu sa vzťahovala SCHÉMA POMOCI DE MINIMIS na podporu sociálnej inkluzie, zamestnanosti a vzdelávania zamestnancov (schéma DM č. 1/2015).

Minimálna výška poskytnutého finančného príspevku bola suma 15 000 EUR a maximálna výška poskytnutého finančného príspevku bola suma 150 000 EUR.

Cieľovými skupinami v rámci výzvy boli:

- ženy po materskej dovolenke a ženy, resp. rodičia po rodičovskej dovolenke;
- uchádzači o zamestnanie s rodičovskými povinnosťami;

- záujemcovia o zamestnanie s rodičovskými povinnosťami;
- uchádzači o zamestnanie s dôrazom na osoby s problémami pri zosúlaďovaní pracovného a rodinného života;
- záujemcovia o zamestnanie s dôrazom na osoby s problémami pri zosúlaďovaní pracovného a rodinného života;
- zamestnanci a SZČO s rodičovskými povinnosťami;
- ženy/matky s dieťaťom, na ktoré sa ešte nevzťahuje povinná školská dochádzka;
- ženy/matky s dieťaťom so zdravotným znevýhodnením uznaným ako dieťa so ŠVVP vo veku do 18 rokov.

Oprávneným typom aktivít v rámci tejto výzvy boli aktivity zamerané na podporu zariadení a služieb pre deti za účelom zosúlaďovania rodinného a pracovného života (jasle, škôlky, opatrovateľky a pod.) a podpora podnikania v oblasti služieb starostlivosti o deti s dôrazom na inovatívne prístupy a vytváranie efektívnych nástrojov pre začleňovanie matiek/rodičov s malými deťmi na trh práce najmä po návrate z rodičovskej dovolenky cez tvorbu flexibilných foriem pracovných miest a inovatívnych mechanizmov pre zvyšovanie flexibility práce (vytváranie, udržiavanie a rozvíjanie zručností, posilňovanie kontinuity a kontaktu s pracoviskom, mentoring, vzdelávanie a prípravu pre trh práce osôb s rodičovskými povinnosťami, atď.).

Zosúladenie rodinného a pracovného života

(kód vyzvania: OP ĽZ NP 2019/3.2.1/01)

Vyzvanie bolo vyhlásené v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 3 - Zamestnanosť**, poskytovateľom vyzvania bolo MPSVR SR.

Cieľom tohto vyzvania bolo zlepšenie podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života, zvýšenie zamestnanosti osôb s rodičovskými povinnosťami, v prvom rade žien.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na vyzvanie bola 9 396 888,88 EUR.

Tabuľka 12 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ NP 2019/3.2.1/01

Kategória žiadateľa	Zdroj financovania	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Organizácia štátnej správy	EÚ	85	0
	ŠR	15	

Zdroj: <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/vyzvana-2019/vyzvanie-zosuladenie-rodinneho-pracovneho-zivota.pdf>

Hlavnou cieľovou skupinou sú:

- uchádzači o zamestnanie s rodičovskými povinnosťami;
- ženy, uchádzačky o zamestnanie s rodičovskými povinnosťami;
- uchádzači o zamestnanie s dôrazom na osoby s problémami pri zosúlaďovaní pracovného a rodinného života.

Hlavnou aktivitou v rámci tejto výzvy je tvorba efektívnych nástrojov pre začleňovanie matiek/rodičov s malými deťmi na trh práce najmä po návrate z rodičovskej dovolenky cez tvorbu flexibilných foriem pracovných miest, integračných sociálnych podnikov a inovatívnych mechanizmov pre zvyšovanie flexibility práce (vytváranie, udržiavanie a rozvíjanie zručností, posilňovanie kontinuity a kontaktu s pracoviskom, mentoring, vzdelávanie a prípravu pre trh práce osôb s rodičovskými povinnosťami atď.).

Expertný panel

Počas expertného panelu realizovaného dňa 8.10.2020 účastníci vyjadrili návrhy a pripomienky, ktoré sa v podstatných častiach zhodujú s výstupmi, uvedenými v časti PO2, preto ich nie je potrebné znova uvádzať.

Ďalším problémom pre žiadateľov je často obmedzenie schémou de minimis, nakoľko neziskové sociálne organizácie fungujú na financovaní z verejných zdrojov, teda tí najväčší prijímateľia, ktorí pracujú so znevýhodnenými cieľovými skupinami - MRK, ľudia so zdravotným postihnutím a nízkokvalifikovaní, sa ani nemôžu uchádzať o tieto projekty (200 000 EUR na 3 roky je príliš málo pre veľké sociálne organizácie s rozpočtom 1,5 mil. EUR ročne). Prípadné korekcie a povinnosť vrátiť finančie pri nenaplnení ukazovateľov, sú obrovským rizikom, ktoré sa neoplatí podstúpiť pre projekt s takýmto nízkym rozpočtom.

3.4 PO4 Sociálne začlenenie

Zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením

(kód výzvy: OP ÍZ DOP 2017/4.1.1/01)

Výzva bola vyhlásená v rámci OP ÍZ, **Prioritná os 4 Sociálne začlenenie**, poskytovateľom výzvy bola IA MPSVR SR.

Cieľom výzvy bolo podporiť inovatívne návrhy zefektívnenia súčasných nástrojov/opatrení a zavedenie nových inovatívnych nástrojov/opatrení v oblasti chudoby a sociálneho vylúčenia, ktoré by boli účinné a efektívne vo vzťahu k zvýšeniu miery sociálneho začlenenia cieľovej skupiny populácie za jej aktívnej účasti.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na výzvu bola 15 000 000 EUR, z toho 3 645 000 EUR pre VRR (BSK) a 11 355 000 EUR pre MRR (celé územie Slovenskej republiky okrem BSK).

MRR:

Tabuľka 13 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ÍZ DOP 2017/4.1.1/01 - MRR

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Organizácia štátnej správy	EÚ/ESF	85	0
	ŠR	15	
Ostatné subjekty verejnej správy	EÚ/ESF	85	5
	ŠR	10	
Obec/VÚC			
Mimovládna nezisková organizácia			
Prijímateľ zo súkromného sektora mimo schém štátnej pomoci	EÚ/ESF	85	10
	ŠR	5	
	EÚ/ESF	85	

Prijímateľ v rámci schém pomoci de minimis	ŠR	5	10
--	----	---	----

Zdroj: [https://www.ia.gov.sk/data/files/OP_LZ_DOP_2017_4-1-1_01_09102017_final.pdf](https://www.ia.gov.sk/data/files/OP_LZ_DOP_2017_4-1-1_01/Vyzva_OP_LZ_DOP_2017_4-1-1_01_09102017_final.pdf)

<https://www.employment.gov.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/dopytovo-orientovane-projekty/socialne-zaclenenie/>

VRR:

Tabuľka 14 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP LZ DOP 2017/4.1.1/01 - VRR

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Organizácia štátnej správy	EÚ/ESF	50	0
	ŠR	50	
Ostatné subjekty verejnej správy	EÚ/ESF	50	5
	ŠR	45	
Obec/VÚC Mimovládna nezisková organizácia	EÚ/ESF	50	10
	ŠR	40	
Prijímateľ zo súkromného sektora mimo schém štátnej pomoci	EÚ/ESF	50	10
	ŠR	40	
Prijímateľ v rámci schém pomoci de minimis	EÚ/ESF	50	10
	ŠR	40	

Zdroj: https://www.ia.gov.sk/data/files/OP_LZ_DOP_2017_4-1-1_01/Vyzva_OP_LZ_DOP_2017_4-1-1_01_09102017_final.pdf

<https://www.employment.gov.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/dopytovo-orientovane-projekty/socialne-zaclenenie/>

Na výzvu sa vzťahovala SCHÉMA POMOCI DE MINIMIS na podporu sociálnej inklúzie, zamestnanosti a vzdelávania zamestnancov (schéma DM č. 1/2015).

Minimálna výška poskytnutého finančného príspevku bola suma 35 000 EUR a maximálna výška poskytnutého finančného príspevku bola suma 300 000 EUR.

Cieľovými skupinami v rámci výzvy boli:

- deti;
- mladí ľudia, osobitne ľudia do 29 rokov, ktoré nie sú v evidencii UoZ, ani v zamestnaní, ani zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy;
- NEET;
- rodiny s deťmi, neúplné rodiny s deťmi, mnohodetné rodiny;
- nízkopríjmové domácnosti;
- osoby so zdravotným postihnutím;

- marginalizované skupiny, vrátane Rómov;
- jednotlivci alebo skupiny ohrozené diskrimináciou, chudobou alebo sociálnym vylúčením;
- zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti prevencie diskriminácie a/alebo sociálneho začlenenia vo verejnom aj v neverejnom sektore;
- deti a plnoleté fyzické osoby, ktorým sa poskytujú sociálne služby;
- znevýhodnení UoZ;
- plnoleté fyzické osoby a rodiny, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately;
- žiadatelia o azyl, azylanti, fyzické osoby s doplnkovou ochranou;
- verejní a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb;
- subjekty vykonávajúce opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately;
- subjekty vykonávajúce činnosti vo verejnom záujme.

Oprávneným typom aktivít v rámci tejto výzvy boli aktivity zamerané na podporu zefektívnenia súčasných a zavedenia nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením.

Šanca na návrat

(kód vyzvania: OP ĽZ NP 2018/4.1.1/02)

Vyzvanie bolo vyhlásené v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 4 Sociálne začlenenie**, poskytovateľom vyzvania bolo MPSVR SR.

Cieľom tohto vyzvania bolo u osôb vo výkone trestu odňatia slobody znížiť riziká sociálneho vylúčenia a zvýšiť kompetencie pri uplatnení sa na trhu práce. V rámci projektu sa vytvorí a pilotne overí inovatívny systém komplexnej podpory odsúdených.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na vyzvanie bola 9 656 038,56 EUR.

MRR:

Tabuľka 15 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ NP 2018/4.1.1/02 - MRR

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Organizácia štátnej správy	EÚ	85	0
	ŠR	15	

Zdroj: <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/vyzvana-2018/vyzvanie-sanca-navrat.pdf>

<https://www.employment.gov.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/narodne-projekty/socialne-zaclenenie/>

VRR:

Tabuľka 16 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ NP 2018/4.1.1/02 - VRR

Kategória partnera	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
	EÚ	85	

Organizácia štátnej správy	ŠR	15	0
----------------------------	----	----	---

Zdroj: <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/vyzvania-2018/vyzvanie-sanca-navrat.pdf>

<https://www.employment.gov.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/narodne-projekty/socialne-zaclnenie/>

Maximálna výška nenávratného finančného príspevku (zo zdrojov EÚ a ŠR) predstavuje sumu 11 360 045,37 EUR.

Cieľovými skupinami v rámci vyzvania boli:

- marginalizované skupiny, vrátane Rómov;
- jednotlivci alebo skupiny ohrozené diskrimináciou, chudobou alebo sociálnym vylúčením;
- zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti prevencie diskriminácie a/alebo sociálneho začlenenia vo verejnom aj neverejnem sektore.

Oprávneným typom aktivity tohto vyzvania bola podpora komplexného a holistického prístupu k riešeniu situácie ľudí viacnásobne znevýhodnených za účelom ich uplatnenia na trhu práce a sociálneho začlenenia do spoločnosti.

Sme si rovni

(kód vyzvania: OP ĽZ NP 2020/4.1.1/01)

Vyzvanie bolo vyhlásené v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 4 Sociálne začlenenie**, poskytovateľom vyzvania bolo MPSVR SR.

Cieľom tohto vyzvania bolo podporovanie rovnakých príležitostí a aktívnej účasti a zlepšenia zamestnatelnosti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločnosti a na trhu práce.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na vyzvanie bola 5 033 041,00 EUR.

MRR:

Tabuľka 17 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ NP 2020/4.1.1/01

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Občianske združenie	EÚ	85	5
	ŠR	10	

Zdroj: <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/vyzvania-2020/vyzvanie-sme-si-rovni.pdf>

<https://www.employment.gov.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/narodne-projekty/socialne-zaclnenie/>

Maximálna výška nenávratného finančného príspevku (zo zdrojov EÚ a ŠR) predstavuje sumu 5 625 162,92 EUR.

Cieľovými skupinami v rámci vyzvania boli:

- osoby so zdravotným postihnutím.

Oprávneným typom aktivity tohto vyzvania bola podpora zefektívnenia súčasných a zavedenia nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením.

Vývoj nových zariadení podporujúcich sociálnu integráciu osôb so zdravotným postihnutím
(kód výzvy: OP LZ DOP 2017/4.1.2/02)

Výzva bola vyhlásená v rámci OP LZ, **Prioritná os 4 Sociálne začlenenie**, poskytovateľom výzvy bola IA MPSVR SR.

Na výzvu sa vzťahovala SCHÉMA POMOCI DE MINIMIS na podporu sociálnej inkluzie, zamestnanosti a vzdelávania zamestnancov (schéma DM č. 1/2015).

Cieľom tejto výzvy bola prevencia a eliminácia všetkých foriem diskriminácie.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na výzvu bola 1 977 000,00 EUR.

MRR:

Tabuľka 18 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP LZ DOP 2017/4.1.2/02 - MRR

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Ostatné subjekty verejnej správy	EÚ/ESF	85	5
	ŠR	10	
Obec/VÚC Mimovládna nezisková organizácia	EÚ/ESF	85	10
	ŠR	5	
Prijímateľ zo súkromného sektora mimo schém štátnej pomoci	EÚ/ESF	85	10
	ŠR	5	
Prijímateľ v rámci schém pomoci de minimis	EÚ/ESF	85	10
	ŠR	5	

Zdroj:https://www.ia.gov.sk/data/files/OP_LZ_DOP_2017_412_02/7_kolo_termin/Vyzva_OP_LZ_DOP_2017_4_1_2_02.pdf

VRR:

Tabuľka 19 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP LZ DOP 2017/4.1.2/02 - VRR

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Ostatné subjekty verejnej správy	EÚ/ESF	50	5
	ŠR	45	
Obec/VÚC Mimovládna nezisková organizácia	EÚ/ESF	50	10
	ŠR	40	

mimo schém štátnej pomoci			
Prijímateľ v rámci schém pomoci de minimis	EÚ/ESF	50	10
	ŠR	40	

Zdroj:https://www.ia.gov.sk/data/files/OP_LZ_DOP_2017_412_02/7_kolo_termin/Vyzva_OP_LZ_DOP_2017_4_1_2_02.pdf

Povinnou aktivitou každého projektu v rámci výzvy bol výskum, vývoj a zvýšenie dostupnosti nových/inovovaných technológií pre osoby so zdravotným postihnutím.

Investičná prioritá - 4.1 Aktívne začlenenie, a to aj s cieľom podporovať rovnaké príležitosti a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnatel'nosti

Špecifický cieľ - 4.1.2 Prevencia a eliminácia všetkých foriem diskriminácie

Podaktivita 1: Výskum a vývoj nových/inovovaných zariadení, softvéru, aplikácií určených na sociálnu integráciu osôb so zdravotným postihnutím v spoločnosti

Na účely tejto výzvy sa rozumie:

- Aplikácia – je softvér vytvorený špeciálne pre mobilné telefóny, tablety a pod., pracujúci na mobilných platformách.
- Softvér – je súhrn všetkých programov pracujúcich na operačných systémoch, ktoré sa dajú použiť na PC, notebooku a pod. Medzi softvér zaraďujeme napr. operačné systémy, ovládače zariadení, textové editory, kancelárske aplikácie, grafické aplikácie, aplikácie na prehrávanie multimédií a pod.
- Zariadenie – akýkoľvek prístroj, nástroj, mechanizmus alebo pomôcka, zlepšujúca podmienky inkluzie osôb so zdravotným postihnutím do spoločnosti.

Kombinácia jednotlivých typov technológií v rámci jednej ŽoNFP bola prípustná.

Príklady zariadení, aplikácií a softvéru:

- liekovka s časovým nastavením a upozornením
- skener Braillovho písma
- mobilný telefón s hlasovým výstupom
- okuliare s navigáciou pre chodcov
- fotoaparát s hlasovým ovládaním
- zariadenie rozpoznávajúce text
- databáza návodov
- hodinky pre nevidiacich (s hlasovým výstupom alebo v Braillovom písme)
- iné

Podaktivita 2 - Výroba vzorky a pilotné odskúšanie cieľovou skupinou

Pilotné odskúšanie v rámci projektu realizuje reprezentatívna organizácia prostredníctvom bežného používania navrhnutého zariadenia/aplikácie/softvéru, minimálne po dobu jedného mesiaca so zapojením minimálne 15 osôb cieľovej skupiny. Vzorka predstavuje minimálny počet 15 ks určených na prezentáciu.

Výsledkom podaktivity je osvedčenie vydané minimálne jednou reprezentatívnou organizáciou. Ak je žiadateľom reprezentatívna organizácia, osvedčenie musí byť vydané inou reprezentatívnou organizáciou.

Podaktivita 3 - Prezentácia na domácom trhu

Pre každú funkčnú technológiu musí byť realizovaná táto podaktivita osobitne.

Výsledkom podaktivity je:

- web stránka/podstránka o výrobku (v čase preplácania výdavkov, najneskôr do 3 mesiacov od začiatku realizácie projektu) a súčasne
- minimálne 1 x účasť na výstave alebo zorganizovanie minimálne 1 informačného seminára s účastou minimálne 3 reprezentatívnych organizácií za účelom prezentácie výrobku.

Všetky podaktivity boli povinné.

Výstupy projektu nie je možné počas jeho realizácie (do predloženia záverečnej platby) použiť na komerčné účely.

Maximálna celková výška príspevku podľa typu technológie:

Aplikácia 20 000 EUR

Softvér 50 000 EUR

Zariadenie (pomôcka) 100 000 EUR

Maximálna celková výška príspevku na aplikáciu alebo softvér je stanovená pre jednu platformu resp. operačný systém. Ak je aplikácia/softvér vyvíjaný pre rozličné platformy alebo operačné systémy, maximálna výška sa násobí podľa počtu platoform/opačných systémov.

Oprávnenými výdavkami sú skutočne vynaložené mzdové výdavky žiadateľa stanovené s ohľadom na predchádzajúcu mzdovú politiku žiadateľa v maximálnej výške podľa dosiahnutého vzdelania – celková cena práce pre:

- pracovný pomer na ustanovený týždenný pracovný čas, alebo
- pracovný pomer na skrátený pracovný úvazok (v alikvotnej výške), alebo
- dohody mimo pracovného pomeru.

Cieľovou skupinou boli osoby so zdravotným postihnutím, podľa Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Táto cieľová skupina bola do projektov zapojená v rámci podaktivity 2.

Miestom realizácie projektov bola celá SR, preto sa v rámci projektu uplatňovalo pomerné rozdelenie - pro rata.

Podmienkou projektu bolo zapojenie **reprezentatívnych organizácií**, ktoré museli spĺňať podmienky:

- sú zaregistrované minimálne 5 rokov ku dňu vyhlásenia výzvy,
- vo svojej zakladateľskej listine, stanovách resp. v inom ekvivalentnom dokumente uvádzajú činnosti so zameraním na osoby so zdravotným postihnutím.

Poradenstvo a osveta v oblasti prevencie a eliminácie diskriminácie II

(kód výzvy: OP ĽZ DOP 2018/4.1.2/01)

Výzva bola vyhlásená v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 4 Sociálne začlenenie**, poskytovateľom výzvy bolo IA MPSVR SR.

Na výzvu sa vzťahovala SCHÉMA POMOCI DE MINIMIS na podporu sociálnej inkluzie, zamestnanosti a vzdelávania zamestnancov (schéma DM č. 1/2015).

Cieľom tejto výzvy bola podpora a eliminácia všetkých druhov diskriminácie.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na výzvu bola 10 000 000 EUR, z toho 7 000 000 EUR pre MRR a 3 000 000 EUR pre VRR.

MRR:

Tabuľka 20 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ DOP 2018/4.1.2/01 - MRR

Kategória žiadateľa	Zdroj financovania	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa z COV v %
Organizácia štátnej správy	EÚ	85	0
	ŠR	15	
Ostatné subjekty verejnej správy Obec/VÚC Mimovládna organizácia	EÚ	85	5
	ŠR	10	
Prijímateľ zo súkromného sektora mimo schém štátnej pomoci	EÚ	85	10
	ŠR	5	
Prijímateľ v rámci schém pomoci de minimis	EÚ	85	0
	ŠR	15	

Zdroj: https://www.ia.gov.sk/data/files/op_lz_dop_2018_412_01/6_kolo_termin_2/Vyzvy_aktualizacie_SZ.pdf

VRR:

Tabuľka 21 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ DOP 2018/4.1.2/01 - VRR

Kategória žiadateľa	Zdroj financovania	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa z COV v %
Organizácia štátnej správy	EÚ	50	0
	ŠR	50	
Ostatné subjekty verejnej správy Obec/VÚC Mimovládna organizácia	EÚ	50	5
	ŠR	45	
	EÚ	50	10

Prijímateľ zo súkromného sektora mimo schém štátnej pomoci	ŠR	40	
Prijímateľ v rámci schém pomoci de minimis	EÚ	50	0
	ŠR	50	

Zdroj: https://www.ia.gov.sk/data/files/op_lz_dop_2018_412_01/6_kolo_termin_2/Vyzvy_aktualizacie_SZ.pdf

Cieľovými skupinami v rámci výzvy boli:

- jednotlivci alebo skupiny ohrozené diskrimináciou, chudobou alebo sociálnym vylúčením;
- zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti prevencie diskriminácie a/alebo sociálneho začlenenia vo verejnom aj v neverejnom sektore;
- výskumné a vzdelávacie inštitúcie;
- žiadatelia o azyl, azylanti, fyzické osoby s doplnkovou ochranou;
- verejná a neverejná poskytovatelia sociálnych služieb;
- subjekty vykonávajúce opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurality;
- subjekty vykonávajúce činnosti vo verejnom záujme.

Hlavnými aktivitami v rámci tejto výzvy sú:

- podpora rozvoja služieb, opatrení pre obete násilia, najmä ženy;
- podpora inštitucionálneho rozvoja špecializovaných poradenských služieb slúžiacich na boj proti všetkým formám diskriminácie, vrátane právneho poradenstva v oblasti diskriminácie na trhu práce;
- aktivity zamerané na zvyšovanie informovanosti o prechádzaní všetkých foriem diskriminácie a spôsobom ochrany pred ňou;
- podpora senzibilizačných a vzdelávacích aktivít zameraných na znižovanie a predchádzanie diskriminácie pre zamestnávateľov, s dôrazom na MSP;
- vzdelávanie pracovníkov prvého kontaktu v oblasti predchádzania a boja so všetkými formami diskriminácie;
- podpora vzdelávania a rozširovania vedomostí zamestnancov verejnej správy o všetkých skupinách obyvateľov;
- podpora zamestnávateľov a inštitúcií pri predchádzaní diskriminácie, zavádzaní manažmentu rozmanitosti a vzdelávania k nim.

Zdravé komunity 3A

(kód vyzvana: OP LZ NP 2018/4.1.1/01)

Vyzvanie bolo vyhlásené v rámci OP LZ, **Prioritná os 4 Sociálne začlenenie**, poskytovateľom vyzvana bolo MPSVR SR.

Cieľom tohto vyzvana bolo zvyšovanie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločnosti a na trhu práce.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na vyzvanie bola 151 778,56 EUR.

VRR:

Tabuľka 22 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ NP 2018/4.1.1/01

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Štátnej príspevkovej organizácii ústredného orgánu štátnej správy	EÚ	50	0
	ŠR	50	

Zdroj: <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/vyzvana-2018/vyzvanie-zdrave-komunity-3a.pdf>

Maximálna výška nenávratného finančného príspevku (zo zdrojov EÚ a ŠR) predstavuje sumu 303 557,12 EUR.

Cieľovými skupinami v rámci vyzvania boli:

- zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti prevencie diskriminácie a/alebo sociálneho začlenenia vo verejnem aj v neverejnom sektore;
- marginalizované skupiny, vrátane Rómov.

Hlavnou aktivitou v rámci tohto vyzvania bola podpora profesionalizácie sociálnej práce a iných odborných činností v prirodzenom prostredí, otvorenom prostredí, náhradnom prostredí a na komunitnej úrovni, napr. terénnna sociálna práca a komunitné centrá.

Po expertnom paneli venovanému PO4 sa pozornosť na základe odporúčaní účastníkov sústredila na výzvy OP ĽZ DOP 2017/4.1.1/01 (projekty 1. až 5.) a OP ĽZ DOP 2017/4.1.2/02 (projekty 6. až 21.) a nasledujúce projekty s uzavretými zmluvami.

Cesta von - pomoc a podpora mladým dospelým a ich rodinám

Zmluvná suma: 129 704,04 EUR

Trvanie: 28.8.2018 - 1.7.2020

Podpora a sprevádzanie mladých dospelých k ich osamostatneniu, je projektom, ktorého cieľom je vzdelávanie a príprava účastníkov na ich osamostatnenie sa. Cieľovú skupinu v rámci projektu plánujú sprevádzať obdobím bezprostredne po ukončení ústavnej alebo náhradnej starostlivosti a uľahčiť jej tak integráciu do spoločnosti. Ďalším krokom bude komplexný sociálny program pre úplné alebo neúplné rodiny bývalých mladých dospelých po ukončení náhradnej starostlivosti. Dôležitou fázou bude tútoring pre mladých dospelých a pre ohrozené rodiny: tútor si s mladým dospelým vytvorí vzťah založený na dôvere a rešpektie, bude ho motivovať v rámci ďalšieho vzdelávania, osobnostného rozvoja, hľadania a udržania zamestnania. Celkovo ho bude motivovať a podporovať k samostatnému životu poskytnutím pozitívneho vzoru. Poslednou no nemenej dôležitou fázou bude vzdelávanie zamestnancov projektu: cieľom je vytvorenie tímu odborníkov, ktorí sa špecializovali na prácu s cieľovou skupinou mladých dospelých a rodín bývalých odchovancov detských domovov.

Nájsť prítomnosť, nestratíť budúcnosť

Zmluvná suma: 199 019,8 EUR

Trvanie: 3.9.2018 - 1.6.2021

Projekt sa zameria na overenie funkčnosti novovzniknutej sociálnej služby nízkoprahového charakteru, ktorá sa bude orientovať na problematiku riešenia syndrómu závislosti jednotlivcov a spoluzávislosti rodiny. Cieľom je vybudovať centrum pre nízkoprahovú sociálnu službu pre deti a rodinu, s pracovným názvom „OÁZA“, ktoré bude zamerané na cieľové skupiny: 1. Jednotlivci alebo skupiny ohrozené diskrimináciou, chudobou a sociálnym vylúčením a 2. Deti a plnoleté fyzické osoby, ktorým sa poskytujú sociálne služby.

Profesionalizácia ako predpoklad efektívnej pomoci pri začleňovaní osôb ohrozených sociálnym vylúčením

Zmluvná suma: 102 823,41 EUR

Trvanie: 10.10.2018 - 1.12.2020

Projekt zameraný na ďalšie vzdelávanie sociálnych pracovníkov, asistentov sociálnej práce a iných odborných zamestnancov v sociálnej oblasti verejnej správy a neziskových organizácií plánuje vytvárať predpoklad pre skvalitnenie odborného potenciálu profesionálov pri práci s ľuďmi ohrozenými chudobou a sociálnym vylúčením. Plánované vzdelávacie programy sa budú spracovávať na základe požiadaviek praxe a výstupov z fokusových skupín, v ktorých budú ľudia ohrození chudobou asociálnym vylúčením spolu s odbornými pracovníkmi definovať témy v jednotlivých vzdelávacích programov. Výhodou a inovatívnym potenciálom fokusových skupín je, že sa nesnažia „predsúvať“ účastníkom hotové kategórie, naopak sa snažia zistiť, ako si určité témy konštruujú samotní účastníci.

Občan v centre poradenstva

Zmluvná suma: 190 545,68 EUR

Trvanie: 13.12.2018 - 1.2.2021

Projekt plánuje vytvorenie občianskych poradní ako nezávislých subjektov, čo je predpokladom dodržiavania zásady nediskriminácie, komplexnosti, vysokej profesionality a pomoci pri riešení širokého spektra sociálnych potrieb a súčasne účinnej prevencie pred sociálnym vylúčením. Nízkoprahosť formy poradenstva zaručuje jeho skutočnú dostupnosť, klientovi zjednodušuje orientáciu v sociálnom systéme, predkladá efektívne možnosti riešenia sociálnych udalostí, v ktorých sa občan nachádza, stáva sa pre neho ako odberateľa multikonzumným. Predpokladom pre kvalifikovaný výkon týchto činností je kontinuálna skúsenosť poradcov, ich dlhorocná prax, odbornosť, zabehnutá metodika a znalosť systému práce. Inštitút občianskych a mediačných centier v komplexe poskytovania sociálnych, psychologických, právnych, ekonomických a iných služieb nie je pre registráciu akreditáciu legislatívne zakotvený. Projekt má jednoznačný inovačný potenciál, a aj preto ho MPSVR SR ako inovatívny pre realizáciu pilotného odskušania odporučilo.

Príležitosť na zmenu

Zmluvná suma: 130 743,33 EUR

Trvanie: 1.8.2018 - 1.9.2019

Projekt sa zameriava na resocializáciu a zmiernenie sociálneho vylúčenia osôb cieľovej skupiny. Po zapojení klientov do projektu intenzívne s nimi budú pracovať sociálni pracovníci, sociálni asistent a psychológ, ktorí majú za úlohu nenásilnou formou motivovať klientov k zmene životného scenára, ktorý bude menej rizikový. Na túto fazu projektu sú automaticky napojené ďalšie aktivity ako poradenstvo v oblasti drogových závislostí, prepájanie klientov s majoritnou spoločnosťou a poskytovanie asistencie, poskytovanie sociálnej, právnej a psychologickej asistencie a poradenstva,

pracovná terapia/integrácia na pracovný trh. Systematická resocializácia je konečným cieľom tohto projektu s inovačným potenciálom.

Vizuálne čítanie pre osoby so zdravotným postihnutím

Zmluvná suma: 77 660,14 EUR

Trvanie: 28.9.2018 - 1.10.2019

Hlavným zámerom projektu je zvýšiť dostupnosť nových/inovovaných technológií pre osoby so zdravotným postihnutím. Diskriminačný prístup k niektorým skupinám obyvateľstva je jednou z príčin možného sociálneho vylúčenia. Hlavná aktivita projektu zahŕňa vývoj/inováciu aplikácie „Vizuálne čítanie“ a vývoj/inováciu softvéru „Vizuálne čítanie“. Vizuálne čítanie je koncept výučby čítania, podpory verbalizácie a rozvoja sluchovej diferenciácie pre deti so špeciálno-pedagogickými výchovno-vzdelávacími potrebami a pre dospelých s poruchami reči modernými technológiami (tabletmi a počítačmi). Cieľom programu a aplikácie na vyššej úrovni je výučba čítania, rozvoj porozumenia reči, logopedická rehabilitácia osôb po NCMP. Výsledok projektu uľahčí adaptáciu osôb so zdravotným postihnutím a pomôže im pri prekonávaní počiatočných jazykových, kultúrnych a sociálnych bariér.

Softvér na tvorbu hmatových orientačných máp

Zmluvná suma: 51 211,90 EUR

Trvanie: 28.9.2018 - 1.9.2019

Cieľom projektu je inovatívne prispieť k eliminácii diskriminácie osôb s ťažkým zrakovým postihnutím vytvorením webového softvéru pre automatizovanú tvorbu výstupov pre 3D reprodukciu hmatových navigačných máp, vytvoriť špecializovanú metodiku kartografickej reprezentácie priestoru a objektov dôležitých pre orientáciu v ňom a vytvoriť register miest s inštalovanou hmatovou mapou. Projekt bude realizovaný internými zamestnancami, ktorých doplní špecialista z oblasti kartografie. Výstupy a výsledky dosiahnuté realizáciou aktivít projektu budú kvantifikované prostredníctvom merateľných ukazovateľov.

TRNKA - zariadenie na výučbu reliéfno-bodového písma (Braillovho písma) pre ťažko zrakovo postihnutých

Zmluvná suma: 91 486,48 EUR

Trvanie: 28.9.2018 - 1.8.2020

Cieľom projektu je navrhnuť, vyvinúť a pilotne overiť cieľovou skupinou jednotlivcov so zrakovým postihnutím prístroj na nácvik čítania a písania reliéfno-bodového písma, prostredníctvom ktorého by sa jednotlivci s neskoršou stratou zraku edukovali v oblasti komunikačných kompetencií a zvyšovali si tak svoju čitateľskú a pisateľskú gramotnosť a tým sa zvýšili ich šance v rámci pracovného a spoločenského uplatnenia v zmysle ich sociálnej a pracovnej inkluzie. TRNKA technologické auditívno-taktile zariadenie na výučbu reliéfno-bodového písma pritom bude spínať konkrétné parametre, ktoré sú etablované v pedagogike zrakovo postihnutých a ktoré sú konsenzuálnym výsledkom viacerých výskumov v oblasti tyflografiky, tyfrotechniky a tyfloinžinieringu za posledných 20 rokov.

MATEJ - špecializovaný prehrávač digitalizovaných kníh a prehliadač internetového obsahu ako nové zariadenie podporujúce sociálnu integráciu osôb so zrakovým postihnutím

Zmluvná suma: 110 247,31 EUR

Trvanie: 29.11.2018 - 1.10.2020

Cieľom projektu je zlepšiť prístup cieľovej skupiny (ľudí so zrakovým postihnutím) k informáciám, najmä ku knihám a časopisom poskytovaným nevidiacim a slabozrakým prostredníctvom digitálnych knižníc s využitím zariadenia/kompenzačnej pomôcky MATEJ - špecializovaného prehrávača digitalizovaných kníh a prehliadača internetového obsahu, ktorý počas projektu bude vyvinutý a pilotne odskúšaný. Odbúravaním informačných bariér plánuje projekt v podstatnej miere prispieť k prevencii a eliminácii diskriminácie a sociálneho vylúčenia.

CASUS IS - Tvorba aplikácie, softvéru a mechanizmu potrebných na pomoc ľuďom so zdravotnými a pohybovými problémami

Zmluvná suma: 109 148,52 EUR

Trvanie: 21.9.2018 - 1.12.2019

Cieľovou skupinou projektu sú osoby so zdravotným postihnutím, hlavne osoby s pohybovými problémami. Hlavnou aktivitou projektu je výskum, vývoj a zvýšenie dostupnosti nových/inovovaných technológií pre osoby so zdravotným postihnutím v nasledujúcich fázach:

- výskum a vývoj nových/inovovaných zariadení, softvéru, aplikácií určených na sociálnu integráciu osôb so zdravotným postihnutím v spoločnosti;
- výroba vzorky a pilotné odskúšanie cieľovou skupinou;
- prezentácia na domácom trhu.

Softvérové riešenie na jednoduchú komunikáciu pre zdravotne postihnutých

Zmluvná suma: 54 223,26 EUR

Trvanie: 21.9.2018 - 1.9.2019

Cieľom projektu je prispieť k prevencii a eliminácii diskriminácie osôb so zdravotným postihnutým na celom území Slovenska prostredníctvom používania vyvinutého softvéru a zariadenia, ktoré prispejú k jednoduchej a intuitívnej komunikácií týchto osôb s okolím, ako aj na jednoduché ovládanie bežných zariadení v domácnosti.

Informačný systém pre nevidiacich a slabozrakých

Zmluvná suma: 108 747,20 EUR

Trvanie: 15.10.2018 - 1.12.2020

Cieľom projektu je pomoc a zjednodušenie orientácie ľuďom so zrakovým postihnutím, zvýšenie ich informovanosti a dostupnosti informácií v budovách verejnej správy, školách, nákupných centrách, a pod. s cieľom zabezpečenia rovnakého zaobchádzania pre ľudí so zrakovým postihnutím pre zabezpečenie rovnakých príležitostí a začlenenie sa ľudí do spoločnosti.

Opäť v pohybe

Zmluvná suma: 82 907,33 EUR

Trvanie: 30.11.2018 - 1.1.2020

Cieľovou skupinou projektu sú telesne postihnutí, ale aj inak zdravotne postihnutí, ktorí trpia napr. poruchami pamäte. V ich každodennom živote im vyvinuté aplikácie a softvér umožnia byť v neustálom kontakte s blízkymi. V prípade nútke bude aplikácia schopná automaticky privolať prednastavený kontakt. Tento kontakt bude upozornený ihneď v momente, keď si používateľ aplikáciu aktivuje. Ak sa nič nestane, kontakt bude oboznámený aj o tom, že používateľ je v poriadku. Navyše, s používateľom

aplikácie bude kontakt automaticky hlasovo spojený. Kontaktu príde automaticky informácia o polohe používateľa.

Zdvihnite sa vyššie

Zmluvná suma: 104 708,09 EUR

Trvanie: 4.12.2018 - 1.2.2020

Projekt plánuje zabezpečiť bezbariérový prístup väčšiemu počtu z cieľovej skupiny a tým vykonať prevenciu a elimináciu všetkých foriem diskriminácie zdravotne postihnutých osôb. Najvýraznejšie prekážky pre zdravotne pohybovo postihnutých predstavujú chýbajúce bezbariérové prvky pri vstupoch do budov, pri presunoch medzi poschodiarmi, ako aj pri vstupoch do verejných a súkromných priestorov. Cieľom bude vývoj zvislej zdvíhacej mobilnej plošiny, ktorá unikátnym spôsobom kombinuje prepravu osôb za použitia tej istej plošiny na viacerých miestach bez potreby inštalácie viacerých nezávislých plošín a nákladných stavebných úprav. Následne budú prototypy tejto plošiny odskúšané reprezentatívou organizáciou - Organizácia muskulárnych dystrofikov SR, vďaka ktorej vzniknú návrhy na vylepšenia a odborní pracovníci žiadateľa ich preskúmajú a zapracujú do funkcií navrhovanej plošiny. Na propagáciu plošiny bude vytvorená aj webová stránka, za účelom prezentácie tejto plošiny, ako aj organizácia odborného seminára za účasti minimálne troch reprezentatívnych organizácií, kde bude prezentované vyuvinuté zariadenie.

Vytvorenie pomôcky pre hlasové reprodukovanie nezrozumiteľných zvukov

Zmluvná suma: 109 101,64 EUR

Trvanie: 29.11.2018 - 1.11.2019

Projekt sa zameria na podporu podnikania spoločnosti v oblasti tvorby pomôcky pre osoby so zdravotným postihnutím v podobe jednoduchého zariadenia, ktoré bude disponovať hlasovým vstupom a výstupom a umožní jej používateľom transformovať nezrozumiteľné zvuky do zrozumiteľných viet. Prostredníctvom technologickej, materiálnej a personálnej podpory sa vytvorí základ pre vznik novej podnikateľskej aktivity a tým sa uľahčí využívanie nových nápadov v hospodárstve a v živote osôb so zdravotným postihnutím. Zároveň sa diverzifikujú podnikateľské aktivity žiadateľa.

Posuňme sa k posunkom cez aplikáciu

Zmluvná suma: 33 374,57 EUR

Trvanie: 2.1.2019 - 1.10.2020

Zámerom projektu je eliminovať sociálnu diskrimináciu nepočujúcich, pomôcť odstrániť komunikačnú bariéru medzi svetom počujúcich a nepočujúcich inovatívnymi technológiami a tým zlepšiť začlenenie tejto cieľovej skupiny do spoločenského života. Cieľ sa dosiahne vytvorením mobilnej aplikácie pre výučbu slovenského posunkového jazyka pre platformu Android a iOS. V súčasnosti neexistuje dostupná aplikácia ani pre Android ani pre iOS na výučbu slovenského posunkového jazyka. Posunkové jazyky sa v jednotlivých krajinách líšia, nie je jeden univerzálny posunkový jazyk.

Softvér na pomoc pri riešení stážností a reklamácií pre osoby so zdravotným postihnutím

Zmluvná suma: 82 027,62 EUR

Trvanie: 19.12.2019 - 1.3.2021

Cieľ projektu je pomôcť osobám so zdravotným postihnutím oboznámiť sa s ich spotrebiteľskými právami a zjednodušiť im vybavovanie reklamácií a stážnosti na súkromné firmy (predajcov a poskytovateľov služieb), ako aj na vybrané služby štátu.

Výstupom projektu bude softvér, ktorý bude dostupný na mobilných aj počítačových platformách.

Na dosiahnutie tohto cieľa budú vytvorené nové moduly pre inovatívny softvér Stážovateľ, ktorý bol vytvorený žiadateľom (dostupný na www.stazovatel.sk), a ktorý už dnes bezplatne pomáha spotrebiteľom riešiť stážnosti a reklamácie na komerčné spoločnosti. Nové moduly umožnia, aby tento softvér mohli využívať aj osoby so zdravotným postihnutím, umožnia podania aj na vybrané služby štátu a umožnia jednoduché využitie softvéru na viacerých platformách.

Očkovací preukaz pre zrakovo postihnutých

Zmluvná suma: 87 576,72 EUR

Trvanie: 8.3.2019 - 1.9.2020

Projekt je zameraný na ohrozenú skupinu slabozrakých, ktorí vďaka obmedzenému aktívному pohybu a spôsobu života tvoria rizikovejšiu skupinu z pohľadu predchádzania pred ochoreniami. Dnes na Slovensku neexistuje nástroj, ktorí by im priateľnou formou dokázal kontrolovať a upozorňovať ich na vlastný očkovací plán, či informoval o očkovacích plánoch iných krajín pri vycestovaní.

Cieľom vytvorenia očkovacieho preukazu ako *blind-friendly* mobilnej aplikácie je veľký krok pre epidemiologickú bezpečnosť tejto skupiny. *Back-endový* systém, ktorý budú aplikácie (platformy iOS a Android) využívať, bude bezpečným spôsobom poskytovať najaktuálnejšie informácie o epidemiologických rizikách, bude schopný kalkulovať plynulý prechod z jedného očkovacieho plánu do druhého bez toho, aby ukladal citlivé osobné dáta uložené na mobilných zariadeniach.

Aplikácie a softvér pre deti s autizmom

Zmluvná suma: 93 139,92 EUR

Trvanie: 28.11.2019 - 1.11.2020

Tento projekt je zameraný na ľudí trpiacich autizmom, ktorí nemajú vyvinutú schopnosť reči. Aplikácie a softvér pre počítač poskytnú digitálnu interaktivitu s obrázkami pre deti s rôznym stupňom autizmu pre rôzne životné situácie. Výsledky projektu umožnia špecifickú a cielenú podporu pre túto skupinu obyvateľstva, čím sa podporí eliminácia príčin sociálneho vylúčenia a diskriminácie. Výsledkom hlavnej aktivity budú dve aplikácie na najrozšírenejšie mobilné platformy a softvér pre počítač pre osoby so zdravotným postihnutím, ktoré na Slovenskom trhu v súčasnej dobe neexistujú.

Vývoj špeciálnych hrotov na protišmykovú návlečku na obuv s individuálnym technickým riešením pre zdravotne postihnutého jednotlivca

Zmluvná suma: 72 806,89 EUR

Trvanie: 11.8.2020 - 1.8.2022

Cieľom je vývoj špeciálnych hrotov a plastovo-gumových nosičov pre špeciálne návleky na obuv pre zdravotne postihnutých, starších, ľudí so zhoršenou chôdzou a stabilitou s individuálnym prístupom jednotlivého pacienta. Ide o špeciálne zariadenie pre zvýšenú bezpečnosť pohybu na zládrovanených, zasnežených, a zbabnených plochách, ktoré vyvolávajú riziko nebezpečenstva pádu a zdravotného poškodenia končatín alebo rizikových miest na tele.

Vývoj inteligentného vyhrievaného oblečenia pre telesne postihnutých

Zmluvná suma: 80 370,28 EUR

Trvanie: 4.8.2020 - 1.4.2022

Projekt sa plánuje zamerať na odbremenenia telesne postihnutých osôb od fyzicky náročných denných rutinných úkonov v podobe obliekania a vyzliekania odevov, pre zabezpečenie telesného komfortu v čo najväčšej možnej miere a ich sociálna inkluzia do spoločnosti.

Cieľom je vývoj inovatívneho zariadenia - oblečenia, ktoré môže výraznou mierou znížiť vplyv tohto zdravotného postihnutia na sociálne vyčlenenie zo spoločnosti. Používateľom tohto zariadenia sa výrazným spôsobom zníži počet úkonov a podobe obliekania a vyzliekania odevov, čím sa dennodenne ušetrí čas, ktorý môže byť použitý na integráciu až následnú inkluziu osôb so zdravotným postihnutím na rozvoji ekonomickom, sociálnom a kultúrnom.

Expertný panel

Počas expertného panelu uskutočneného dňa 8.10.2020 jeho účastníci vyjadrili nasledujúce názory, návrhy a pripomienky (vzhľadom na epidemiologickú situáciu boli v niektorých prípadoch expertných panelov prítomní účastníci z dvoch PO a preto ich pripomienky boli často všeobecné a netýkali sa len vybraných výziev a vyzvaní):

- Inovatívne je nové alebo vykonané iným spôsobom.
- Čo sa týka dopytovo-orientovaných projektov, otázkou je zistiť v teréne, čo by sa dalo zlepšiť, čo už funguje, dozvedieť sa od ľudí nové nápady a námety na projekty.
- Problém z praxe – nebolo možné merať konkrétné aktivity, (vyvstáva otázka pre prijímateľov aj pre kontrolné orgány – ako sa overí inovatívnosť?) Podľa zástupcu firmy TENENET úradníci často nerozumejú komplikovanému systému sociálnej a rodinnej politiky ani odborným výkonom v exekutíve a odvolávajú sa na podmienky definované vo výzvach a štandardných jednotkových stupniach nákladov pri hodnotení oprávnenosti výdavkov a nedajú si jednotlivé veci vysvetliť a napriek tomu, že by sa dali výzvy vysvetliť v súlade so zákonom v prospech prijímateľa, nie sú ochotní a nastupujú korekcie a finančné "pokuty", preto strácajú prijímateľa zo sociálneho neziskového sektora motiváciu pokračovať a uchádzať sa o ďalšie EU fondy. Zároveň je pri overovaní výdavkov bezpodmienečne potrebné overovať oprávnenosť výdavkov v zmysle stanovených relevantných pravidiel (Výzvy a v MP CKO č. 6). V tomto prípade nie je potrebné jednoznačne rozumieť systému sociálnej a rodinnej politiky, ale na strane prijímateľov je nevyhnutne mať zabezpečený odborný personál t. j. projektový tím, ktorý ovláda problematiku implementácie projektov.
- Rozpor s inovatívnosťou je, že sa nerámcujú aktivity, ale od prijímateľov sa presne žiada, čo chcú urobiť.
- Úradníci chcú všetko merať a s inováciami je preto problém. Podľa zástupcu firmy TENENET sa úradníci stavajú do pozície autoritatívneho experta-hodnotiteľa a kontrolóra, ktorý určuje, čo je a čo nie je oprávnené.
- Od účastníkov sa žiadali štandardné údaje, ale podľa účastníkov expertného panelu niektoré by sa mali v budúcnosti zvážiť vypustiť, napríklad rodné čísla.
- Inovácia môže byť aj zefektívnenie toho, čo je v zákone, alebo niečo nové.
- Inovatívne projekty nie sú porovnateľné, hodnota za peniaze nie je porovnateľná.
- Ak sa niečo osvedčí, tak by to malo pokračovať.
- Inovácia nie je definovaná v zákone – problém so štátou pomocou.

- Je potrebná osveta smerom von, aj k audítorm a kontrolórhom, ak spoločnosť chce inovácie, je potrebné pre ne pripraviť aj priateľné podmienky a pravidlá.
- Prijímateľ pri inovatívnych projektoch riskuje, že bude musieť vracať peniaze.
- Karta účastníka - zmeniť, je to obrovský problém najmä pri citlivých skupinách.
- Citlivé skupiny a nízko-prahové aktivity sú problematické z hľadiska získavania dát pre potreby projektov. Účastníci z citlivých skupín nechcú poskytovať osobné údaje.
- Už pri písaní OP neviazať MU na osoby, radšej koľko bude navrhnutých nových inovatívnych prístupov, prípadne koľko bude implementovaných inovatívnych návrhov.
- Vo výzve Zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením pracovne nazývaný ako „Chudoba2“ bolo pre rôzne problémy zazmluvnených len 5 projektov (kód výzvy OP ĽZ DOP 2017/4.1.1/01).
- Experimentovanie by sa malo podporovať.
- Financovanie osvety, aby sa ľudia povzbudili k inováciám.
- Generovať nápady, ktoré by mohli posunúť inklúziu vpred, takže aj zlyhanie bude akceptované v rámci inovácií, netreba tieto zlyhania postihovať s tým, že sa musia vracať peniaze.
- Problém s procesnými úkonmi je na národnej úrovni.
- Komplikovanosť procesov bráni implementácii.
- Všetko musí byť skontrolovateľné a zmerateľné – to je problém, treba procesy zjednodušovať, pozrieť sa do minulosti.
- Existuje pretrvávajúci problém s neriešením karty účastníka v PO4. Je potrebné sa učiť na chybách. V neinovatívnom prostredí sa nedajú robiť inovácie.
- Zjednodušenie pravidiel, príručiek kontrol, indikátorov je nevyhnutné.

3.5 PO5 Integrácia marginalizovaných rómskych komunít

Zdravé komunity 2B

(kód vyzvana: OP ĽZ NP-PO5-2019-4)

Vyzvanie bolo vyhlásené v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 5 Integrácia marginalizovaných rómskych komunít**, poskytovateľom vyzvana bolo Ministerstvo vnútra SR.

Cieľom tohto vyzvana bola podpora prístupu k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvety a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na vyzvanie bola 13 451 420 EUR.

Tabuľka 23 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ NP-PO5-2019-4

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
štátna príspevková organizácia ústredného orgánu štátnej správy	ESF	85	0
	ŠR	15	

Zdroj: <http://www.minv.sk/?archiv-vyzvani-1&sprava=vyzvanie-na-narodny-projekt-zdrave-komunity-2b>

Hlavnou cieľovou skupinou boli predovšetkým príslušníci a obyvatelia MRK. Hlavnou aktivitou v tomto vyzvaní bola realizácia a rozvoj zdravotnej mediácie, osvety v MRK.

Zlepšenie situácie marginalizovaných rómskych komunít v oblasti sociálnych determinantov zdravia prostredníctvom realizácie a rozvoja zdravotnej mediácie a osvety v marginalizovaných rómskych komunitách

(kód vyzvania: OP ĽZ NP-PO5-2017-4)

Vyzvanie bolo vyhlásené v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 5 Integrácia marginalizovaných rómskych komunít**, poskytovateľom vyzvania bolo MV SR.

Cieľom tohto vyzvania bola podpora prístupu k zdravotnej starostlivosti a verejnemu zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvetly a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na vyzvanie bola 13 056 000 EUR.

Tabuľka 24 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ NP-PO5-2017-4

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
štátna príspevková organizácia ústredného orgánu štátnej správy	ESF	85	0
	ŠR	15	

Zdroj: http://www.minv.sk/swift_data/source/mvsr_a_eu/oplz/vyzvana/zdrave_komunity_2a/Vyzvanie_Zdrave%20komunity%20A.pdf

Hlavnou cieľovou skupinou boli predovšetkým príslušníci a obyvatelia MRK. Hlavnou aktivitou v tomto vyzvaní bola realizácia a rozvoj zdravotnej mediácie, osvetly v MRK.

Podpora vysporiadania pozemkov v marginalizovaných rómskych komunitách

(kód vyzvania: OP ĽZ NP-PO5-2019-2)

Vyzvanie bolo vyhlásené v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 5 Integrácia marginalizovaných rómskych komunít**, poskytovateľom vyzvania bolo MV SR.

Hlavným cieľom NP je poskytnutie podpory obciam smerujúcej k vysporiadaniu právnych vzťahov k pozemkom pod rómskymi obydliami v obciach s MRK a v RO v zmysle platných právnych predpisov, tak aby bolo umožnené obyvateľom MRK nadobudnúť k dotknutým pozemkom, ktoré sú vo vlastníctve iných osôb (či už FO alebo PO) taký právny vzťah, ktorý im umožní legalizáciu stavby, ktorú obývajú, alebo im umožní realizáciu stavby obydlia alebo k dotknutým pozemkom nadobudne právny vzťah obec, ktorá následne na týchto pozemkoch zrealizuje opatrenia, ktoré vedú/prispejú k zvýšenej kvalite podmienok bývania MRK (realizácia inžinierskych stavieb, svojpomocná výstavba domov obyvateľmi MRK a pod.).

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na vyzvanie bola 2 031 500 EUR.

Tabuľka 25 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ NP-PO5-2019-2

Kategória žiadateľa	Zdroj financovania	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Ústredný orgán štátnej správy	EÚ	85	0
	ŠR	15	

Zdroj: <http://www.minv.sk/?archiv-vyzvani-1&sprava=vyzvanie-na-narodny-projekt-podpora-vysporiadania-pozemkov-v-marginalizovanych-romskych-komunitach-oplzn-po5-2019-2>

Hlavnou cieľovou skupinou boli predovšetkým príslušníci a obyvatelia MRK. Hlavnou aktivitou v tomto vyzvaní bola podpora vysporiadania pozemkov.

Expertný panel

Počas expertného panelu realizovaného dňa 6.10.2020 účastníci vyjadrili nasledujúce návrhy a pripomienky (tentot panel sa konal súčasne pre relevantných účastníkov PO5 a PO6, preto sú výstupy, na ktorých sa skupina spoločne zhodla, prakticky identické):

- Inovácia je zlepšenie, aj jemné.
- Za inovatívny prvok možno považovať synergický efekt medzi PO5 a PO6 – spojenie ESF a EFRR, to znamená, že predmetom PO6 je implementácia tzv. tvrdých, teda investičných projektov, ktoré sú dopĺňané aktivitami tzv. mäkkých (soft) projektov v rámci PO5; napr. komunitné centrá možno považovať za sociálnu inováciu, realizujú sa v MRK oblastiach. V rámci PO6 je tak intervencia zameraná na výstavbu, modernizáciu a rekonštrukciu komunitných centier a komplexnosť služieb krízovej intervencie poskytovaných prostredníctvom vybraných sociálnych služieb je následne realizovaná v rámci PO5.
- Za inovatívne možno považovať výzvu so zameraním na vytvorenie systému sociálneho bývania s prvkami prestupného bývania (ďalej len „Systém bývania“). Oproti sociálnemu a nájomnému bývaniu je to inovácia; projekt ešte nemá čerpanie.
- Za ďalšiu inováciu možno považovať aj výzvu zameranú na podporu vysporiadania majetkovoprávnych vzťahov k pozemkom v obciach s prítomnosťou MRK postupom jednoduchých pozemkových úprav (ďalej len „JPU“).
- Problémom pri sociálnych inováciách sú aj podmienky EK vzhľadom na MRK a ich situáciu v SR ako aj spôsob financovania projektov z EÚ fondov, ktorý sa vyznačuje dodržiavaním prísnych pravidiel.
- Problém pri implementácii je aj orientácia na kvantifikovaný výsledok (MU) a na efekt 3D princípu.
- Luník IX sa javí byť jedným z potenciálnych inovatívnych projektov – inovácia, územne zamerané projekty.
- Dostatočne kvalifikovanú víziu na inovácie pre oblasť MRK vie poskytnúť Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity vzhľadom k svojim odborným informáciám, analýzam a kontaktom.

3.6 PO6 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít

Výzva zameraná na výstavbu a rekonštrukciu MŠ (kód výzvy: OPLZ-PO6-SC612-2016-1a)

Výzva bola vyhlásená v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 6 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít**, poskytovateľom výzvy bolo MV SR.

Cieľom tejto výzvy bolo zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu v rannom veku prostredníctvom výstavby a rekonštrukcie MŠ.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na výzvu bola 35 000 000 EUR. Minimálna výška pomoci v rámci tejto výzvy nebola stanovená a maximálna výška bola 1 000 000 EUR.

Tabuľka 26 Zdroje a výška financovania a kofinancovania OPLZ-PO6-SC612-2016-1a

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
----------	------------------------	------------------------	--

Obec	EFRR + ŠR	95	5
------	-----------	----	---

Zdroj: <http://www.minv.sk/?archiv-vyziev-3&sprava=vyzva-zamerana-na-vystavbu-a-rekonstrukciu-ms-oplz-po6-sc612-2016-1a-uzavreta-dna-3-novembra-2017>

Hlavnou cieľovou skupinou boli predovšetkým príslušníci a obyvatelia MRK a hlavnou aktivitou bola rekonštrukcia budovy za účelom zriadenia novej materskej školy pre deti z prostredia MRK.

Výzva zameraná na výstavbu a rekonštrukciu MŠ

(kód výzvy: OPLZ-PO6-SC612-2016-1b)

Výzva bola vyhlásená v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 6 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit**, poskytovateľom výzvy bolo MV SR.

Cieľom tejto výzvy zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu v rannom veku prostredníctvom výstavby a rekonštrukcie MŠ.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na výzvu bola 15 000 000 EUR. Minimálna výška pomoci v rámci tejto výzvy nebola stanovená a maximálna výška pomoci bola 1 000 000 EUR.

Tabuľka 27 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OPLZ-PO6-SC612-2016-1b

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Obec	EFRR + ŠR	95	5

Zdroj: <http://www.minv.sk/?archiv-vyziev-3&sprava=vyzva-zamerana-na-vystavbu-a-rekonstrukciu-ms-oplz-po6-sc612-2016-1b-uzavreta-dna-3-novembra-2017>

Hlavnou cieľovou skupinou boli predovšetkým príslušníci a obyvatelia MRK a hlavnou aktivitou bola rekonštrukcia budovy za účelom zriadenia novej materskej školy pre deti z prostredia MRK.

Výzva zameraná na výstavbu a rekonštrukciu komunitných centier

(kód výzvy: OPLZ-PO6-SC613-2016-2)

Výzva bola vyhlásená v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 6 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit**, poskytovateľom výzvy bolo MV SR.

Cieľom tejto výzvy bolo zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na výzvu bola 15 000 000 EUR. Minimálne výška pomoci sa v tejto výzve nestanovuje a maximálna výška pomoci – celkové oprávnené výdavky nesmeli presiahnuť:

- Komunitné centrum s minimálnymi nárokmi na priestory, pre typ aktivity A, B: 154 500 EUR, pre typ aktivity C: 210 000 EUR
- Komunitné centrum so strednými nárokmi na priestory, pre typ aktivity A, B: 206 000 EUR, pre typ aktivity C: 280 000 EUR
- Komunitné centrum s maximálnymi nárokmi na priestory, pre typ aktivity A, B: 257 500 EUR a pre typ aktivity C: 350 000 EUR

Tabuľka 28 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OPLZ-PO6-SC613-2016-2

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Obec	EFRR	85	5
	ŠR	10	

Zdroj: <http://www.minv.sk/?archiv-vyziev-3&sprava=vyzva-zamerana-na-vystavbu-a-rekonstrukciu-komunitnych-centier-oplz-po6-sc613-2016-2>

Hlavnou cieľovou skupinou boli predovšetkým príslušníci a obyvatelia MRK a hlavné aktivity boli rozdelené na:

- aktivita A: Podpora modernizácie a rekonštrukcie komunitných centier;
- aktivita B: Podpora prestavby existujúcich objektov pre účely zriadenia a fungovania komunitných centier;
- aktivita C: Podpora výstavby nových komunitných centier.

Výzva zameraná na podporu prístupu k pitnej vode

(kód výzvy: OPLZ-PO6-SC611-2016-3)

Výzva bola vyhlásená v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 6 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít**, poskytovateľom výzvy bolo MV SR.

Cieľom tejto výzvy bolo zlepšiť podmienky bývania pre domácností z MRK.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na výzvu bola 16 000 000 EUR. Minimálna výška pomoci v rámci výzvy nebola stanovená a maximálna výška pomoci: celkové oprávnené výdavky nesmeli prekročiť 1 000 000 EUR, maximálne celkové oprávnené výdavky na projekt boli ohraničené súčinom maximálnej výšky príspevku na 1 osobu MRK a počtom MRK, ktorým bol v dôsledku realizácie projektu zabezpečený prístup k pitnej vode.

Tabuľka 29 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OPLZ-PO6-SC611-2016-3

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Obec	EFRR	85	5
	ŠR	10	

Zdroj: <http://www.minv.sk/?archiv-vyziev-3&sprava=vyzva-zamerana-na-podporu-pristupu-k-pitnej-vode-oplz-po6-sc611-2016-3-uzavreta-dna-16-novembra-2018>

Hlavnou cieľovou skupinou boli predovšetkým príslušníci a obyvatelia MRK a hlavnou aktivitou v rámci tejto výzvy bola podpora prístupu k pitnej úžitkovej vode v prostredí separovaných a segregovaných MRK s dôrazom na nízkonákladové opatrenia (napr. vŕtanie a kopanie studní).

Výzva zameraná na nakladanie s komunálnym odpadom a nelegálne skládky

(kód výzvy: OPLZ-PO6-SC611-2017-1)

Výzva bola vyhlásená v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 6 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít**, poskytovateľom výzvy bolo MV SR.

Cieľom tejto výzvy bolo zlepšiť podmienky bývania pre domácností z MRK.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na výzvu bola 18 160 295 EUR. Minimálna výška pomoci v rámci výzvy nebola stanovená a maximálna výška pomoci: 500 000 EUR.

Tabuľka 30 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OPLZ-PO6-SC611-2017-1

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Obec	EFRR	85	5
	ŠR	10	

Zdroj: <http://www.minv.sk/?archiv-vyziev-3&sprava=vyzva-zamerana-na-nakladanie-s-komunalnym-odpadom-a-nelegalne-skladky-oplz-po6-sc611-2017-1-uzavreta-dna-12-novembra-2018>

Hlavnou cieľovou skupinou boli predovšetkým príslušníci a obyvatelia MRK a hlavnou aktivitou v rámci tejto výzvy bola:

- aktivita A: vybudovanie, resp. dobudovanie systému zberu a odvozu komunálneho odpadu so spôsobom realizácie A.1 Vybudovanie stojísk na umiestnenie zberných nádob na zmesový komunálny odpad a A.2 Vybudovanie zberných dvorov na umiestnenie zberných nádob;
- aktivita B: realizácia sanačných prác nelegálnych skládok, vrátane eliminácie nepriaznivých vplyvov nelegálnej skládky.

V rámci typu aktivity A bol žiadateľ oprávnený vybrať si z nasledovných spôsobov realizácie:

-A.1;

-A.1 v kombinácii s A.2, pričom samostatná realizácia A.2 nebola oprávnená. Žiadateľ mohol realizovať v rámci 1 ŽoNFP aj kombináciu oboch typov aktivít (A s B).

Výzva zameraná na výstavbu, modernizáciu a rekonštrukciu komunitných centier

(kód výzvy: OPLZ-PO6-SC613-2017-2)

Výzva bola vyhlásená v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 6 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít**, poskytovateľom výzvy bolo MV SR.

Cieľom tejto výzvy bolo zlepšiť podmienky bývania pre domácností z MRK.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na výzvu bola 16 407 037 EUR. Minimálna výška príspevku v rámci tejto výzvy nebola stanovená a maximálna výška pomoci bola stanovená nasledovne:

- Komunitné centrum s minimálnymi nárokmi na priestory, pre typ A, B: 154 500 EUR, pre typ C: 210 000 EUR
- Komunitné centrum so strednými nárokmi na priestory, pre typ aktivít A, B: 206 00 EUR a typ C: 280 000 EUR
- Komunitné centrum s maximálnymi nárokmi na priestory, pre typ aktivít A, B: 257 500 EUR a typ C: 350 000 EUR

Tabuľka 31 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OPLZ-PO6-SC613-2017-2

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Verejný sektor/neziskový sektor	EFRR ŠR	85 10	5

Zdroj: <http://www.minv.sk/?archiv-vyziev-3&sprava=dalsia-vyzva-zamerana-na-vystavbu-modernizaciu-a-rekonstrukciu-komunitnych-centier>

Hlavnou cieľovou skupinou boli predovšetkým príslušníci a obyvatelia MRK a hlavnou aktivitou v rámci tejto výzvy bola:

- aktivita A: Podpora modernizácie a rekonštrukcie komunitných centier;
- aktivita B: Podpora prestavby existujúcich objektov pre účely zriadenia a fungovania komunitných centier;
- aktivita C: Podpora výstavby nových komunitných centier.

Výzva zameraná na výstavbu a rekonštrukciu predškolských zariadení

(kód výzvy: OPLZ-PO6-SC612-2018-1)

Výzva bola vyhlásená v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 6 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít**, poskytovateľom výzvy bolo MV SR.

Cieľom tejto výzvy bolo zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávaniu a starostlivosti v rannom veku.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na výzvu bola 42 000 000 EUR. Minimálna výška nebola stanovená a maximálna výška príspevku nesmela presiahnuť sumu 1 900 000 EUR.

Tabuľka 32 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OPLZ-PO6-SC612-2018-1

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Obec	EFRR ŠR	85 10	5

Zdroj: <http://www.minv.sk/?archiv-vyziev-3&sprava=vyzva-zamerana-na-vystavbu-a-rekonstrukciu-predskolskych-zariadeni-oplz-po6-sc612-2018-1>

Hlavnou cieľovou skupinou boli predovšetkým príslušníci a obyvatelia MRK a hlavnou aktivitou v rámci tejto výzvy bola podpora výstavby nových predškolských zariadení v obciach s prítomnosťou MRK, podpora rekonštrukcie predškolských zariadení.

Výzva zameraná na zlepšenie formy bývania pre obce s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít s prvkami prestupného bývania

(kód výzvy: OPLZ-PO6-SC611-2018-2)

Výzva bola vyhlásená v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 6 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít**, poskytovateľom výzvy bolo MV SR.

Cieľom tejto výzvy bolo zlepšiť podmienky na bývanie pre rómske domácnosti.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na výzvu bola 26 000 000 EUR. Minimálna výška nebola stanovená a maximálna výška príspevku nesmela presiahnuť sumu 2 375 000 EUR.

Tabuľka 33 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OPLZ-PO6-SC611-2018-2

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Verejný sektor/neziskový sektor	EFRR ŠR	85 10	5

Zdroj: <http://www.minv.sk/?aktualne-vyzvy-na-predkladanie-ziadostí-o-nenavratny-financny-prispevok&sprava=vyzva-zamerana-na-zlepsene-formy-byvania-pre-obce-s-pritomnosťou-marginalizovanych-romskych-komunit-s-prvkami-prestupneho-byvania-oplz-po6-sc611-2018-2>

Hlavnou cieľovou skupinou boli predovšetkým príslušníci a obyvatelia MRK a hlavnou aktivitou vo výzve bolo zlepšenie formy bývania pre obce s prítomnosťou MRK s prvkami prestupného bývania.

Výzva zameraná na podporu dobudovania základnej technickej infraštruktúry

(kód výzvy: OP ĽZ DOP 2019/SC611/1)

Výzva bola vyhlásená v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 6 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit**, poskytovateľom výzvy bolo MV SR.

Cieľom tejto výzvy bolo zlepšenie podmienok bývania pre ľudí s MRK.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na výzvu bola 21 000 000 EUR. Minimálna výška nebola stanovená a maximálna výška príspevku nesmela presiahnuť sumu 1 425 000 EUR.

Tabuľka 34 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OPLZ-PO6-SC611-2019-1

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Verejný sektor/neziskový sektor	EFRR ŠR	85 10	5

Zdroj: <http://www.minv.sk/?aktualne-vyzvy-na-predkladanie-ziadostí-o-nenavratny-financny-prispevok&sprava=vyzva-zamerana-na-podporu-dobudovania-zakladnej-technickej-infrastruktury-oplz-po6-sc611-2019-1-uzavreta>

Hlavnou cieľovou skupinou boli predovšetkým príslušníci a obyvatelia MRK a hlavnou aktivitou vo výzve bola podpora dobudovania základnej infraštruktúry v obciach z MRK.

Výzva zameraná na výstavbu a rekonštrukciu predškolských zariadení

(kód výzvy: OPLZ-PO6-SC612-2019-2)

Výzva bola vyhlásená v rámci OP ĽZ, **Prioritná os 6 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit**, poskytovateľom výzvy bolo MV SR.

Cieľom tejto výzvy bolo zlepšenie prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve.

Indikatívna výška finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ vyčlenených na výzvu bola 21 600 000 EUR. Minimálna výška nebola stanovená a maximálna výška príspevku nesmela presiahnuť sumu 1 425 000 EUR.

Tabuľka 35 Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OPLZ-PO6-SC612-2019-2

Žiadateľ	Zdroj financovania NFP	Výška financovania v %	Výška spolufinancovania zo zdrojov žiadateľa v %
Verejný sektor/neziskový sektor	EFRR	85	5
	ŠR	10	
Štátny sektor	EFRR	85	0
	ŠR	15	

Zdroj: <http://www.minv.sk/?aktualne-vyzvy-na-predkladanie-ziadostí-o-nenavratny-financny-prispevok&sprava=vyzva-zamerana-na-vystavbu-a-rekonstrukciu-predskolskych-zariadeni-uzavreta>

Hlavnou cieľovou skupinou boli predovšetkým príslušníci a obyvatelia MRK. Hlavnými aktivitami v tejto výzve boli:

- podpora výstavby nových predškolských zariadení v obciach s prítomnosťou MRK;
- podpora rekonštrukcie predškolských zariadení a prístavby/nadstavby k existujúcim predškolským zariadeniam v obciach s prítomnosťou MRK s dôrazom na rozšírenie kapacity.

4 Zistenia

Zistenia v tejto kapitole sú členené podľa zadaných evaluačných otázok (EO). Na konci každej kapitoly sú stručne zhrnuté najdôležitejšie závery.

4.1 EO1: Ako sú definované sociálne inovácie v rámci OP ĽZ? Aká časť OP ĽZ jednoznačne podporuje inovatívne aktivity? Do akej miery nastavenie OP ĽZ/PO podporovalo a umožňovalo inovácie?

V programovom období 2014 - 2020 sa Slovenská republika zaviazala v rámci prístupových rokovanií k novému finančnému rámcu EÚ vo zvýšenej mieri podporovať inovácie, ktoré boli zadefinované v širšom meradle prostredníctvom stratégie Európa 2020. Inovácie svojím rozsahom presahujú vymedzený rámec v rámci investičných či neinvestičných, tzv. mäkkých opatrení a na úrovni Partnerskej dohody sa majú uskutočňovať prostredníctvom viacerých operačných programov. Jedným z nositeľov inovácií je aj OP ĽZ, ktorý inovácie zahŕňa prierezovo vo viacerých prioritných osiach. Opatrenia smerované k inovatívnym aktivitám s cieľom zvýšenia participácie na trhu práce sa zaviedli v stratégii operačného programu v PO1 Vzdelávanie, v PO2 Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí, ako aj v PO3 Zamestnanosť, kde sa predpokladajú inovácie v prístupe poskytovania individualizovanejších služieb pre UoZ. V rámci ďalších prioritných osí v oblasti sociálneho začleňovania sa očakáva podpora inovatívnych činností pri pomoci najviac odkázaným osobám (poskytovanie služieb a tovarov, subjekty vznikajúce v rámci sociálnych inovácií, sociálny aspekt vo verejnem obstarávaní) vrátane intervencií zameraných na zdravotníctvo, kde sa predpokladá príspevok OP ĽZ vo vzťahu k inováciám smerovaným do unifikovaných klinických postupov ako aj postupov pre výkon prevencie. Problematika sociálneho začleňovania bude synergicky podporená prostredníctvom IROP, čím sa môže zabezpečiť úplné nastavenie nových prístupov, ich pilotné odskúšanie a zavedenie do štandardných procesov realizovaných prostredníctvom národnej sociálnej politiky.

V zmysle PO5 za inovatívny prvok možno považovať prepájanie intervencií, ktoré vytvoria synergický efekt, pričom za hlavný nástroj sa považuje pomoc najviac znevýhodneným osobám prostredníctvom tzv. Take-away balíka, ktorý mal byť realizovaný vo forme veľkých národných programov trvajúcich 7 rokov. Týmto nástrojom sa plánovalo znížiť administratívne zaťaženie či nedostatok lokálnych kapacít pri realizácii DOP ich transformáciou do spoločne koordinovaných národných projektov na celé programové obdobie. Uvedené sa týkalo predovšetkým terénnej sociálnej práce, komunitných centier, zdravotnej výchovy a prevencie v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit. Realizácia Take-away balíka bola, aj na základe požiadavky EK nefinancovať projekty s rozpočtom nad 50 miliónov EUR, rozdelená do viacerých NP a tie do dvoch fáz. Prínosom stále ostáva viacero administratívnych zjednodušení a zľahčená implementácia programov na miestnej úrovni. Kontinuita a rast kvality v poskytovaní sociálnych služieb sú zabezpečené cez projekty terénnej sociálnej práce a komunitných centier, ktoré sú pokračovaním realizácie obdobných projektov z minulého programového obdobia, preto pri implementácii samostatných NP nemožno hovoriť o sociálnej inovácii. V rámci PO5 sú realizované aktivity, ktoré poskytujú najmä občanom z MRK služby, ktoré prispievajú k vylepšeniu návykov/vedomostí/zručností/možností.

V rámci PO6 sociálnu inováciu definujeme cez uplatňovanie sociálneho aspektu vo verejnem obstarávaní (prostredníctvom uplatňovania doložky pre vykonanie zákazky, cez vytváranie podmienok na prepájanie podnikateľského a neziskového sektora). V rámci PO6 môžeme hovoriť o aktivitách,

ktoré poskytujú najmä občanom z MRK zvyšovanie kapacít základnej technickej infraštruktúry, čo prispieva ku kvalite života občanov v danej lokalite.

OP ĽZ uvádza v samostatnej kapitole s názvom 2.7.4 Sociálna inovácia, nadnárodná spolupráca a prínos pre tematické ciele 1 až 7 konkrétny plánované využívanie príslušných nástrojov predovšetkým v PO4, PO5 a PO6. Vzhľadom na skutočnosť, že presná definícia sociálnych inovácií nebola zavedená v dokumentoch EÚ, jednotlivé členské štáty majú možnosť stanoviť si vlastné znenie. Ideálnym riešením by bolo zadefinovanie terminológie v príslušných právnych predpisoch.

Sociálna inovácia v praxi znamená zavedenie nového prístupu vo vzťahu k riešeniu ekonomickej alebo socio-ekonomickej problémov vybraných cieľových skupín. V prípade OP ĽZ sa plánovala realizovať prostredníctvom globálnych grantov v PO4. V PO5 sa očakávalo spustenie Take-away balíka a v PO6 sa mali sociálne inovácie realizovať prostredníctvom finančných nástrojov a sociálneho aspektu vo verejnem obstarávaní (s prepojením na PO5).

Predpoklady na uplatnenie opatrení inovatívnych prístupov posilňuje aj nastavenie logickej matice v kontexte monitorovania pomoci EÚ v OP ĽZ (pozri tabuľka 36). Vo vybraných prioritných osiach možno sledovať tak výstup, ako aj výsledok realizovaných aktivít projektov s odstupom času a na konci programového obdobia vyhodnotiť početnosť uskutočnených inovácií. V tejto časti je potrebné uviesť, že v rámci PO1 sa pojem inovácia uvádzá v zmysle „obnovenie, úprava, aktualizácia“. Nejde teda o inovácie v zmysle predmetu hodnotenia, z čoho sa odvíja aj kontext posudzovania relevancie merateľných ukazovateľov v zmysle aspektu inovatívnosti. Zameriame sa preto na PO3, v ktorej sa sleduje počet zavedených podnikov v rámci sociálnej ekonomiky (CO023) a následne aj efekt v podobe udržateľnosti (fungovania rok po ukončení projektu). V PO4 dokonca stratégia OP ĽZ zvýrazňuje pridanú hodnotu po pilotnej aplikácii nových prístupov k pomoci najviac znevýhodneným osobám (O0092), a to zaviesť nové inovatívne opatrenia do praxe prostredníctvom legislatívneho rámca (R0100).

Ostatné prioritné osi nedisponujú zavedenými programovými merateľnými ukazovateľmi s ohľadom na inovácie, avšak môžu prispievať nepriamo vďaka využitiu inovatívnych finančných nástrojov alebo dodržiavania sociálneho aspektu vo verejnem obstarávaní deklarovanom v rámci základných hodnotiacich kritérií projektov.

Tabuľka 36 Prehľad programových merateľných ukazovateľov monitorujúcich (sociálne) inovácie

Prioritná os (PO)	Investičná priorita	ITMS2 kód	Názov merateľného ukazovateľa
PO3 Zamestnanosť	3.1	CO23	Počet podporených mikropodnikov, malých a stredných podnikov (vrátane družstevných podnikov a podnikov sociálneho hospodárstva)
		R0196	Počet podporených mikropodnikov, malých a stredných podnikov (vrátane družstevných podnikov a podnikov sociálneho hospodárstva), ktoré fungujú rok po ukončení projektu
PO4 Sociálne začlenenie	4.1	O0092	Počet vypracovaných nových, inovatívnych, systémových opatrení
		R0100	Počet zavedených nových, inovatívnych, systémových opatrení, politík 12 mesiacov po ich prijatí
		R0099	Počet osôb, ktoré využili nové, inovatívne služby alebo opatrenia na vykonávanie služieb sociálneho začlenenia
	4.2	O0098	Počet podporovaných kapacít nových, inovatívnych služieb alebo opatrení na komunitnej úrovni, v domácom prostredí, otvorenom prostredí alebo náhradnom prostredí
		R0102	Počet podporených kapacít nových, inovatívnych služieb alebo opatrení na komunitnej úrovni, v domácom prostredí, otvorenom prostredí alebo náhradnom prostredí 6 mesiacov po ukončení projektu

Záverom vyššie uvedených skutočností možno pozitívne vyhodnotiť, že stratégia OP ĽZ podporuje čiastočne realizáciu projektov so zameraním na inovácie, vrátane sociálnych inovácií a má predpoklady prispieť k vytvoreniu nových prístupov k službám a produktom tak, aby sa zvýšila zamestnanosť a prispelo sa k sociálnemu začleneniu marginalizovaných, znevýhodnených alebo vylúčených osôb. Pozitívny vplyv na spoločnosť a podnikanie sú základným motívom sociálnych inovácií a vznikom nových otestovaných metodológií a nástrojov sa zabezpečí rozvoj v tejto oblasti.

4.2 EO2: Sú iniciatívy, podporované z ESF, relevantné najnaliehavejším spoločenským výzvam?

Stratégia intervencií OP ĽZ vychádza z analýzy socio-ekonomickej pomerov a demografie SR v období pred prijatím OP Európskou komisiou, ale je stále vysoko aktuálna, nakoľko napriek viacerým revíziám OP ĽZ (v súčasnosti v platnosti verzia 6.0) sa oblasti inovácií nedotkli výrazné zmeny.

Naliehavosť riešenia nezamestnanosti (vrátane dlhodobej), nezamestnanosti mladých ľudí, starších osôb, ako aj ďalších dotknutých cieľových skupín, potreby aktualizácie obsahovej stránky vzdelávania, nových metodológií pri individualizovaných službách cieľových skupín, zavádzanie nových nástrojov, podpora podnikov sociálnej ekonomiky a vytváranie partnerstiev či dobrovoľníckej činnosti predstavujú dôležitý prvok pre vytvorenie vhodnej systémovej podpory opatrení na úrovni krajiny. Treba brať na vedomie, že inovácia môže mať viacero dimenzií (napr. inovácie v rámci zlepšenia produktov, služieb už existujúcich alebo novo vytvorených; inovácie v procesoch organizácií, marketingu alebo v rámci technológií), a jednu z dimenzií predstavuje aj sociálna inovácia. Aby bolo možné uplatniť sociálnu inováciu v praxi, predchádza jej vytvorenie idey, ktorá sa potom overuje experimentálne. Následne sa môže začať šírenie zistených skutočností a aplikáciou v širšom meradle na rôznych úrovniach a v rôznych regiónoch so špecifickými problémami sa vyhodnotí úspešnosť.

OP ĽZ vo svojej podstate vychádza z tradičného prístupu podpory aplikovanej v predchádzajúcim programovom období 2007 – 2013 prostredníctvom OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia a OP Vzdelávanie, ale uvádza aj nadstavbu riešenia opatrení. Vzhľadom na historický efekt realizovaných projektov v predchádzajúcim programovom období je aj s ohľadom na vyššiu alokáciu finančných prostriedkov EŠIF možné pokračovať a prehľbovať opatrenia tak, aby sa docielil pozitívny efekt na zníženie miery nezamestnanosti.

Aktérmi, resp. nositeľmi (sociálnych) inovácií môžu byť obyvatelia (zaangažovaní dobrovoľníci), školy a vzdelávacie inštitúcie, podniky (experimentovanie, modelovanie vytvorených návrhov) a verejná správa (zavedenie verejnej politiky), ktoré sa zaobrajú relevantnými spoločenskými výzvami. Uvedené aspekty zohľadňuje aj schválené znenie OP ĽZ, ktorý zahŕňa proces inovácií od samotného vzniku až po aplikáciu do národných právnych predpisov.

Súčasne je potrebné pripomenúť aj NPR SR, ktorý vychádza zo špecifických odporúčaní EK pre SR a každoročne reflektuje na najnalehavejšie výzvy spoločnosti. Tak, ako aj v predchádzajúcich rokoch sa NPR SR sústredí na dlhodobejší proces príprav štrukturálnych opatrení a stanovuje priority, ktoré je potrebné riešiť. Medzi priority patria vzdelávanie ako aj trh práce, ktorých opatrenia sú realizované tiež prostredníctvom OP ĽZ.

Pre rok 2020 Akčný plán NPR SR, vypracovaný MF SR v spolupráci s ostatnými dotknutými ústrednými orgánmi štátnej správy, stanovil nasledujúce úlohy:

- Vyššia kvalita a lepšia podpora učiteľov (č. 11.)
- Prepojenie vzdelávania a potrieb trhu práce (č. 12.)
- Zlepšovanie efektívnosti a účinnosti služieb zamestnanosti so zameraním sa na znevýhodnené skupiny (zavedenie profilácie klientov) (č. 14.)
- Zlepšenie podmienok zamestnanosti pre rodičov s malými deťmi (nárokovateľnosť miesta v materskej škole, dostupné kapacity zariadení starostlivosti o deti) (č. 15.)
- Integrácia ohrozených skupín, najmä marginalizovaných rómskych komunít (vzdelávanie, trh práce, sociálna inklúzia a iné oblasti) (č. 16.)

Výzvy a vyzvania OP ĽZ sa realizujú od roku 2015 v nasledujúcich tematických cieľoch:

- TC 10 - Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania (PO1 Vzdelávanie)
- TC 8 - Podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily (PO3 Zamestnanosť)
- TC 9 - Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii (PO4 Sociálne začlenenie, PO5 Integrácia marginalizovaných rómskych komunít a PO6 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít)

Úspešnosť realizácie projektov v uvedených tematických cieľoch bude závisieť tak od záujmu žiadateľov o nenávratný finančný príspevok, ako aj od celospoločenského konsenzu aplikovať naštartované projekty do systémových opatrení na národnej úrovni ukotvených v legislatíve. Súčasný priebeh implementácie vzhľadom na množstvo pripravovaných výziev a vyzvaní má predpoklady, aby sa naplnili očakávania spoločenských výziev súčasnosti.

4.3 EO3: Do akej miery prispeli realizované inovácie k naplneniu jednotlivých ŠC OP ĽZ?

OP ĽZ deklaruje možnosti opatrení zameraných na inovácie vo viacerých špecifických cieľoch. V rámci hodnotenia boli do procesu posudzovania vybraté niektoré projekty s prínosom k inováciám v nadväznosti na dohodu so zástupcami RO a SO OP ĽZ.

V PO1 Vzdelávanie sa realizujú projekty, ktoré sú zamerané na úpravu, resp. aktualizáciu existujúcich aktivít, a ktoré reflektujú na potreby zamestnávateľov, škôl alebo samospráv. Projekty nemajú za cieľ inovácie v zmysle tohto hodnotenia, ale prispievajú realizáciou aj k podpore aktivít s inovatívnym potenciálom. Realizáciou opatrení v PO1 Vzdelávanie sa napĺňa základná filozofia programovania v období rokov 2014 – 2020, a tou je orientácia na výsledky. Cieľom takýchto opatrení je lepšie uplatnenie cieľových skupín na trhu práce – na jednej strane sa podporí rozvoj myšlenia u detí, ktoré sa v budúcnosti stanú úspešnými ľuďmi s kritickým pragmatickým vnímaním a na druhej strane sa podporia aj aktivity zamerané na rozvoj klúčových kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov.

Výzvu na predkladanie DOP s kódom OPLZ-PO1/2019/DOP/1.1.1-01 Podpora zlepšovania študijných výsledkov a kompetencii žiakov, ktorá je predmetom posúdenia v rámci tohto hodnotenia, vyhlásilo MŠVVaŠ SR ako SO OP ĽZ v júli 2019. V rámci predmetnej výzvy sa v roku 2020 zazmluvnilo spolu 55 projektov s alokovanou výškou 9 747 771,73 EUR (pozri PO1 v Tabuľke 37, kde sú uvedené aj podobné dátá k ďalším prioritným osiam). Výsledky v podobe vyhodnotenia úspešnosti plnenia cieľov v tomto špecifickom cieli zatiaľ však nebolo možné poskytnúť z dôvodu zazmluvňovania projektov až v roku 2020 a hodnoty plnenia merateľných ukazovateľov budú dostupné až v budúcom roku.

Tabuľka 37 Kontrahovanie a čerpanie projektov z vybraných výziev a vyzvaní s inovatívnymi prvkami alebo potenciálom podpory inovatívnych prvkov (len zdroje EÚ)

Prioritná os (PO)	Alokácia NFP (v EUR)	Špecifický cieľ	Počet projektov NP/DOP	Kontrahovanie NFP (v EUR)	Čerpanie NFP (v EUR)
PO1 Vzdelávanie	348 741 004	1.1.1	55 (DOP)	9 747 771,73	0,00
PO2 Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí	172 270 942	2.1.1	8 (DOP)	808 350,38	390 727,68
	1 311 222 796	3.1.1	2 (NP)	82 174 532,92	6 803 148,51
		3.1.2	2 (NP)	11 055 163,39	0,00

PO3 Zamestnanosť ⁷		3.2.1	42 (DOP)	4 520 281,08	1 194 781,14
PO4 Sociálne začlenenie	299 669 312	4.1.1	8 (3 NP/5 DOP)	12 047 548,98	2 077 078,43
		4.2.1	55 (DOP)	6 078 007,44	2 408 019,43
PO5 Integrácia marginalizovaných rómskych komunít (MRK)	161 954 885	5.1.1	22 (1NP/21 DOP)	20 138 071,40	6 962 565,69
		5.1.2	358 (DOP)	39 560 589,98	23 805 757,67
		5.1.3	3 (NP)	18 214 277,95	2 713 533,80
PO6 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK	220 707 577	6.1.1	166 (DOP)	32 634 448,30	15 718 150,51
		6.1.2	121 (DOP)	56 147 724,57	17 193 692,65
		6.1.3	131 (DOP)	30 730 070,92	11 593 086,96
SPOLU	2 514 566 516		973 (11NP/962 DOP)	326 263 089,61	99 017 186,93

Zdroj: RO OP ĽZ a verejná časť ITMS2014+

PO2 Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí pristúpila k inováciám svojím ŠC 2.1.1 Zavedením záruk pre mladých nezamestnaných ľudí, ktorí patria k NEET, zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí na trhu práce. V rokoch 2016 a 2017 boli vyhlásené dve výzvy, z ktorých úspešnejšia bola výzva OP ĽZ DOP 2017/2.1.1/01 - Aktivizácia a podpora mladých NEET, v rámci ktorej sa realizuje 6 projektov (8 projektov bolo mimoriadne ukončených z dôvodu neprispenia k cieľom). Celkovo bolo v rámci hodnotených výziev zazmluvnených 8 projektov vo výške NFP spolu 808 350,38 EUR.

Inovatívnosť sa zameriavala na podporu sociálnej gramotnosti a/alebo zvyšovania pracovných zručností a zapojenia mladých ľudí do hľadania si práce. Cieľovou skupinou boli NEET. Je potreba pripomenúť, že ide o vekovú kategóriu ľudí, ktorí predstavujú najväčší potenciál pre ekonomický prínos krajiny, a preto je potrebné hľadať riešenia, ako ich pritiahať na trh práce. Inovatívnymi prvkami, ako ich aktívne zapájanie do programov alebo zvýšenia motivácie pracovať, alebo si hľadať prácu, sa môže dosiahnuť vyššia úroveň kultúrnej i životnej úrovne a s tým sa úzko spája snaha o osobnostný rozvoj a podnietenie k ochote zamestnať sa. Kombináciou vyhľadávania osôb, poskytnutia individualizových služieb i skupinovej práce s danou cieľovou skupinou sa môže rozšíriť portfólio ekonomickej aktívnejho obyvateľstva.

PO3 Zamestnanosť umožňuje poskytovať finančné prostriedky ESF na podporu inovatívnych opatrení vďaka viacerým špecifickým cieľom. Napríklad k rozvoju inovácií prispieva ŠC 3.1.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a znížiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo

⁷ vzhladom na kombinovaný charakter výzvy OP ĽZ DOP 2017/3.1.1/3.1.2/01 nebola predmetná výzva zahrnutá do výpočtu. PO3 a aj PO5 majú kombinovaný charakter z tak dopytovo-orientovaných ako aj národných projektov.

nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby. V roku 2017 bolo vyhlásené vyzvanie OP ĽZ NP 2017/3.1.1/04 Podpora individualizovaného poradenstva pre dlhodobo nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie s alokáciou NFP vo výške 32 853 293,16 EUR. V prípade OP ĽZ NP 2019/3.1.1./02 Podpora integračných podnikov bola zazmluvnená výška NFP v hodnote 49 321 239,76 EUR. Celkovo predstavoval príspevok k inováciám v kontexte ŠC 3.1.1. hodnotu 82 174 532,92 EUR. V prípade oboch NP možno ako inovatívny vnímať prístup k zabezpečovaniu služieb dotknutým cieľovým skupinám.

Pri ŠC 3.1.2 Zlepšiť prístup na trh práce uplatnením účinných nástrojov na podporu zamestnanosti, vrátane podpory mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov, samostatnej zárobkovej činnosti a aktivít vo vidieckych oblastiach boli vybraté dva NP, pričom v roku 2019 bolo vyhlásené vyzvanie pre OP ĽZ NP 2019/3.1.2/01 Zosúladenie rodinného a pracovného života. Na projekt bolo vyčlenených 11 055 163,39 EUR z NFP. Ďalší príspevok, ktorý bol zahrnutý do hodnotenia, bol príspevok k OP ĽZ NP 2020/3.1.2/03 Podpora zamestnatelnosti v regióne horná Nitra. Dáta k projektu z pohľadu zmluvnej výšky NFP neboli k 31.12.2019 dostupné vzhľadom na skutočnosť, že projekt bol v etape príprav. Uvádzame ho ale preto, že ide o novú formu pomoci, ktorá sa v SR doteraz nerealizovala. V oboch prípadoch ide o projekty, ktoré zaznamenajú inovácie v podobe metodologického prístupu k ponuke práce, ako aj podporu v oblasti zvyšovania kvalifikácie, alebo sa vybraným cieľovým skupinám umožní rekvalifikovať svoje kompetencie a mäkké zručnosti. Príspevok ŠC 3.1.2 k inováciám tak dosiahol sumu 11 055 163,39 EUR.

V rámci ŠC 3.2.1 sa uskutočnili v roku 2017 dve výzvy zamerané na podporu zosúladenia rodinného a pracovného života, osobitne pre MRR (OP ĽZ DOP 2017/3.2.1/01) a pre VRR (OP ĽZ DOP 2017/3.2.1/02). Ich cieľom bola podpora zariadení a služieb pre deti a podpora podnikania v oblasti služieb starostlivosti o deti s dôrazom na inovatívne prístupy. Realizuje sa 42 projektov v alokovanej výške NFP 4 520 281,08 EUR.

Osobitné postavenie má OP ĽZ FN 2016/3.1.1/3.1.2/01 Finančné nástroje, ktoré sa bude uplatňovať v dvoch špecifických cieľoch a alokácia predstavuje 58 500 000,00 EUR. Projekty, ktoré sa zatiaľ neimplementovali, by mali podporiť ciele OP ĽZ v kontexte umožnenia dlhodobo nezamestnaných dostať sa na trh práce, prípadne by sa realizáciou tejto návratnej formy pomoci mala zvýšiť podpora podnikania znevýhodnených skupín, dobrovoľnícka činnosť a podporiť by sa mala aj oblasť sociálnej inkluzie. Vzhľadom na skutočnosť, že projekty nie sú v etape realizácie, nie je možné vyhodnotiť inovatívny príspevok k plneniu dotknutých špecifických cieľov.

V PO4 Sociálne začlenenie malo inovatívny charakter opatrenie realizované v ŠC 4.1.1 Zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločnosti, vrátane na trhu práce, v rámci ktorého bola v roku 2017 publikovaná výzva pre dopytovo-orientované projekty OP ĽZ DOP 2017/4.1.1/01 Zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením. Vďaka intervenciám ESF sa realizuje 5 projektov s alokáciou NFP vo výške 687 503,63 EUR. Realizáciou projektov by sa mali vytvoriť a overiť nové postupy, metodológie, a to vo vzťahu k vybraným cieľovým skupinám tak, aby dochádzalo k sieťovaniu, vytvárali sa komunitné spolupráce, zlepšila sa tak sociálna situácia a zmiernili sa sociálne javy negatívneho charakteru. K ďalším projektom inovatívneho charakteru možno zaradiť národné projekty, a to OP ĽZ NP 2018/4.1.1/02 Šanca na návrat, OP ĽZ NP 2018/4.1.1/01 Zdravé komunity 3A a pripravovaný OP ĽZ NP 2020/4.1.1/01 Sme si rovní. Uvedené projekty riešia inovatívne prístupy, ktoré v prípade pilotného overenia budú následne zapracované do príslušných predpisov a uplatňované v praxi. Prostredníctvom 8 projektov s celkovou výškou NFP 12 047 548,98 EUR možno pozitívne oceniť zvyšujúci sa príspevok v nadvážujúcich rokoch smerom k podpore sociálnych inovácií.

V ŠC 4.1.2 Prevencia a eliminácia všetkých foriem diskriminácie sa uskutočnili dve zaujímavé výzvy pre DOP, ktoré svojimi poznatkami prispievajú k zvýšeniu potenciálu inovatívnosti v sociálnej oblasti. Ide o výzvu OP ĽZ DOP 2017/4.1.2/01 Poradenstvo a osveta v oblasti prevencie a eliminácie diskriminácie

II, v rámci ktorej sa vďaka realizácii 43 projektov napomáha prostredníctvom vzdelávacej a osvetovej činnosti zdravotne znevýhodneným osobám vytvoriť vhodné podmienky na život v súlade s ich možnosťami a potrebami. Nemenej zaujímavou je výzva OP ĽZ DOP 2017/4.1.2/02 Vývoj nových zariadení podporujúcich sociálnu integráciu osôb so zdravotným postihnutím, ktorá prináša novú formu pomoci v podobe zlepšia sociálnej integrácie osôb so zdravotným postihnutím (napr. využitím nových technológií, vývojom a výrobou športových potrieb a ďalších technických riešení, a pod.) Príspevok k plneniu ŠC predstavuje sumu 6 078 007,44 EUR.

Inovatívny princíp projektov realizovaných v PO5 pôvodného zámeru OP ĽZ mal byť realizovaný prostredníctvom Take-away balíka, t. j. národných projektov implementovaných na 7 rokov. Z dôvodu, že EK upriamila pozornosť na skutočnosť, že projekty nemôžu presiahnuť 50 mil. EUR, pôvodné NP boli rozdelené do viacerých NP a tie do dvoch fáz. Okrem NP sa realizujú aj DOP v rámci zverejnených výziev od roku 2018, ktoré umožňujú zlepšiť návyky, vedomosti, resp. zručnosti a tým zabezpečiť sociálno-ekonomickú integráciu MRK. K prvkom inovatívnosti obsiahnutých v relevantných ŠC prispievajú aj nasledujúce výzvy a vyzvania:

ŠC 5.1.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov marginalizovaných komunít, predovšetkým Rómov, na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie

- OP ĽZ NP-PO5-2017-2 Monitorovanie a hodnotenie inkluzívnych politík a ich dopad na marginalizované rómske komunity
- OP ĽZ-PO5-2017-2 Poskytovanie mentorskej a tútorskej podpory pre žiakov z MRK s dôrazom na úspešné ukončenie ZŠ a plynulý prechod na SŠ

ŠC 5.1.2 Zvýšiť finančnú gramotnosť, zamestnatelnosť a zamestnanosť marginalizovaných komunít, predovšetkým Rómov

- OP ĽZ-PO5-2017-1 Podpora komplexného poskytovania miestnej občianskej poriadkovej služby v obciach s prítomnosťou MRK
- OP ĽZ-PO5-2018-1 Podpora komplexného poskytovania miestnej občianskej poriadkovej služby v obciach s prítomnosťou MRK

ŠC 5.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnemu zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvety a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania

- OP ĽZ NP-PO5-2017-4 Zlepšenie situácie marginalizovaných rómskych komunít v oblasti sociálnych determinantov zdravia prostredníctvom realizácie a rozvoja zdravotnej mediácie a osvety v marginalizovaných rómskych komunitách
- OP ĽZ NP-PO5-2019-2 Podpora vysporiadania pozemkov v marginalizovaných rómskych komunitách
- OP ĽZ NP-PO5-2019-4 Zdravé komunity 2B

V rámci vyššie uvedených výziev a vyzvaní boli analyzované dotknuté projekty, ktoré sa doteraz v SR nerealizovali, a tým nadobúdajú pridanú hodnotu pre oblasť integrácie MRK. Prostredníctvom ŠC 5.1.1 bolo zazmluvnených 22 projektov inovatívneho charakteru s alokáciou NFP 20 138 071,40 EUR. Realizované projekty sú špecifické svojím charakterom (prierezovosť, resp. sektorovosť), ako aj aktivitami, ktoré majú pilotný aspekt. Konkrétniejsie NP Monitorovanie a hodnotenie inkluzívnych politík a ich dopad na marginalizované rómske komunity (kód ITMS2014+: OP ĽZ NP-PO5-2017-2) má charakter prierezového opatrenia, ktorého aktivity prispejú ku komplexnému monitorovaniu a hodnoteniu inkluzívnych politík a vyhodnoteniu ich vplyvu na MRK, a to v súvislosti so získavaním dát, ako aj ďalších informácií o socioekonomickej podmienkach života Rómov. V prípade realizovaných DOP sa umožní profesionálny mentoring, ktorý využíva inkluzívne koučingové techniky. Projekty tak umožnia odbornú prípravu mentorov, ich vedenie a v neposlednom rade aj zvýšenie kľúčových kompetencií detí a žiakov z prostredia MRK.

ŠC 5.1.2 podporil 358 projektov v zazmluvnenej výške NFP 39 560 589,98 EUR. Inovatívnosť v tomto ŠC spočíva v aktivácii tzv. miestnych občianskych poriadkových služieb, tzv. MOPS, ktorí poskytujú sociálne a asistenčné služby, môžu pomáhať pri identifikovaní problémových aspektov sociálnej či zdravotnej patológie alebo monitorujú miesta, v ktorých sa vyskytujú krízové situácie, či už ide o fyzickú osobu – jednotlivca alebo rodiny (ochrana majetku, osôb, životného prostredia). Zároveň projekty prispievajú aj k zamestnanosti a gramotnosti MRK prostredníctvom zamestnania členov poriadkovej služby z radov Rómov.

V ŠC 5.1.3 prispeli prvkom inovatívnosti 3 projekty v zazmluvnenej výške NFP 18 214 277,95 EUR. V prípade dvoch NP ide o následnícke projekty, ktoré predstavovali pôvodný Take-away balík. Aktivitami sa prispieva k rozvoju zdravotnej osvetly komunitného charakteru v prostredí MRK. Zároveň sa prispieva k zníženiu miery nezamestnanosti budovaním nových ľudských kapacít a ich kvalifikovanosti v prostredí MRK. Ďalší NP podporí vysporiadanie pozemkov pod obydliami MRK, aby nadobudli k týmto pozemkom taký právny vzťah, ktorým by bolo možné legalizovať obývanú stavbu, alebo im umožní realizáciu stavby obydlia. Alternatívou je možnosť, že k pozemkom nadobudne právny vzťah obec, ktorá následne na týchto pozemkoch zrealizuje opatrenia zlepšujúce štandardy hygieny bývania obyvateľov rómskeho osídlenia.

Uplatňovanie sociálneho aspektu vo verejnom obstarávaní umožnilo v PO6 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK tiež prispieť k plneniu cieľov OP ĽZ v oblasti inovácií sociálneho významu. Základným prvkom bolo uplatňovanie doložky pre vykonanie zákazky, ako aj vytváranie podmienok na prepájanie podnikateľského a neziskového sektora. Obyvateľom z prostredia MRK sa aktivitami navýšia kapacity základnej technickej infraštruktúry, čo prispieva ku kvalite života občanov v danej lokalite.

K inovatívnemu charakteru prispievajú nasledujúce špecifické ciele:

6.1.1 Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania

- OPLZ-PO6-SC611-2016-3 Podpora prístupu k pitnej vode v prostredí separovaných a segregovaných marginalizovaných rómskych komunít
- OPLZ-PO6-SC611/621-2016-FN Vyzvanie pre finančné nástroje OP ĽZ
- OPLZ-PO6-SC611-2017-1 Výzva zameraná na vybudovanie, resp. dobudovanie systému triedeného zberu a odvozu komunálneho odpadu a realizáciu sanačných prác nelegálnych skládok, vrátane eliminácie nepriaznivých vplyvov nelegálnej skládky
- OPLZ-PO6-SC611-2018-2 Výzva zameraná na zlepšené formy bývania pre obce s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít s prvkami prestupného bývania
- OPLZ-PO6-SC611-2018-2 Zlepšené formy bývania pre obce s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít s prvkami prestupného bývania
- OPLZ-PO6-SC611-2019-1 Výzva zameraná na podporu dobudovania základnej technickej infraštruktúry

6.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve

- OPLZ-PO6-SC612-2016-1a Výzva zameraná na výstavbu a rekonštrukciu MŠ - 150 obcí, ktoré budú zapojené do Národného projektu Take away – I. Fáza - Komplexná podpora pre integráciu obyvateľov MRK
- OPLZ-PO6-SC612-2016-1b Výzva zameraná na výstavbu a rekonštrukciu MŠ - obce, ktoré nebudú zapojené do Národného projektu Take away – I. Fáza - Komplexná podpora pre integráciu obyvateľov MRK
- OPLZ-PO6-SC612-2018-1 Ďalšia výzva zameraná na výstavbu, modernizáciu a rekonštrukciu komunitných centier zameraná na výstavbu a rekonštrukciu predškolských zariadení
- OPLZ-PO6-SC612-2019-2 Výzva zameraná na výstavbu a rekonštrukciu predškolských zariadení

6.1.3 Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre

- OPLZ-PO6-SC613-2016-2 Výzva zameraná na výstavbu a rekonštrukciu komunitných centier
- OPLZ-PO6-SC613-2017-2 Ďalšia výzva zameraná na výstavbu, modernizáciu a rekonštrukciu komunitných centier

V rámci PO6 sa v ŠC 6.1.1 hodnotilo 166 projektov so zazmluvnenou sumou 32 634 448,30 EUR. Zaujímavým inovatívnym projektom je uplatnenie finančných nástrojov OP ĽZ, ktoré sa zatial na území SR v sociálnej oblasti znevýhodnených cieľových skupín nerealizovali. Zámerom je umožniť prístup k finančným zdrojom pre komerčné aktivity subjektov sociálnej ekonomiky. Dodatočný fond by mal umožniť realizáciu aktivít, ako je napr. tvorba pracovných miest, prestupné bývanie alebo podpora svojpomocnej výstavby. Očakáva sa návratnosť prostriedkov za zvýhodnených podmienok poskytnutia úveru. Vzhľadom na skutočnosť, že sa zatial nerealizovali žiadne projekty touto formou, nie je možné vyhodnotiť úspešnosť tohto nového nástroja v rámci OP ĽZ. K ostatným aktivitám predmetného špecifického cieľa patrí cielenie pomoci na zlepšenie celkovej sociálnej situácie MRK prostredníctvom realizácie infraštrukturých projektov.

Vďaka intervenciám ESF sa v ŠC 6.1.2 prostredníctvom 121 projektov zabezpečia lepšie podmienky pre pobyt detí v materských škôlkach v súvislosti s ich budovaním, rekonštrukciou, ale pozitívne možno vnímať aj príspevok k voľnočasovým aktivitám. Príspevok na realizáciu predmetných aktivít dosiahol v roku 2019 sumu 56 147 724,57 EUR.

Zabezpečením dostupnosti komunitných centier ich vybudovaním, resp. zrekonštruovaním sa v lokalitách s prítomnosťou MRK mohli efektívne realizovať rôzne intervenčné programy a zároveň poskytovať komplexné sociálne a komunitné služby podľa špecifických potrieb cieľových skupín. K uvedenej podpore prispel ŠC 6.1.3 za pomocí 131 projektov v zazmluvnej výške NFP 30 730 070,92 EUR.

Z finančného hľadiska možno uviesť, že už na začiatku realizácie 973 projektov s inovatívnym prístupom došlo v priebehu hodnoteného obdobia k parciálnemu plneniu špecifických cieľov OP ĽZ.

Okrem finančných aspektov sa posúdilo aj plnenie merateľných ukazovateľov, ktorých monitorovaním sa sleduje výkonnosť špecifických cieľov OP ĽZ. Boli vybrané len špecifické ciele a tie merateľné ukazovatele, ktoré svojím názvom priamo definujú príspevok k inováciám viac v Tabuľke 38.

Tabuľka 38 Prehľad plnenia špecifických cieľov OP ĽZ v kontexte relevantných merateľných ukazovateľov

Prioritná os (PO)	Špecifický cieľ	Názov merateľného ukazovateľa	Kategória regiónu	Cieľová hodnota (2023)	Skutočný stav (2019)	% plnenia
PO3 Zamestnanosť	3.1.1	CO23 Počet podporených mikropodnikov, malých a stredných podnikov (vrátane družstevných podnikov a podnikov sociálneho hospodárstva)	MRR	0	0	0
		R0196 Počet podporených mikropodnikov, malých a stredných podnikov (vrátane družstevných podnikov a podnikov sociálneho				

		hospodárstva), ktoré fungujú rok po ukončení projektu				
PO4 Sociálne začlenenie	4.1.1	O0092 Počet vypracovaných nových, inovatívnych, systémových opatrení	MRR	8	11	138
		O0092 Počet vypracovaných nových, inovatívnych, systémových opatrení	VRR	8	10	125
		R0100 Počet zavedených nových, inovatívnych, systémových opatrení, politík 12 mesiacov po ich prijatí	MRR	6	0	0
		R0100 Počet zavedených nových, inovatívnych, systémových opatrení, politík 12 mesiacov po ich prijatí	VRR	6	0	0
		R0099 Počet osôb, ktoré využili nové, inovatívne služby alebo opatrenia na vykonávanie služieb sociálneho začlenenia	MRR	135 000	367 639	272
		R0099 Počet osôb, ktoré využili nové, inovatívne služby alebo opatrenia na vykonávanie služieb sociálneho začlenenia	VRR	16 377	19 358	118
	4.1.2	O0098 Počet podporovaných kapacít nových, inovatívnych služieb alebo opatrení na komunitnej úrovni, v domácom prostredí, otvorenom prostredí alebo náhradnom prostredí	MRR	5 320	36 794	692
		O0098 Počet podporovaných kapacít nových, inovatívnych služieb alebo opatrení na komunitnej úrovni, v domácom prostredí, otvorenom prostredí alebo náhradnom prostredí	VRR	430	7 800	1 814
		R0102 Počet podporených kapacít nových, inovatívnych služieb alebo opatrení na komunitnej úrovni, v domácom prostredí, otvorenom prostredí alebo náhradnom prostredí 6 mesiacov po ukončení projektu	MRR	5 157	3 318	64
		R0102 Počet podporených kapacít nových, inovatívnych služieb alebo opatrení na	VRR	264	325	123

	komunitnej úrovni, v domácom prostredí, otvorenom prostredí alebo náhradnom prostredí 6 mesiacov po ukončení projektu			
--	---	--	--	--

Zdroj: Výročná správa o vykonávaní OP ĽZ za rok 2019 (<https://www.employment.gov.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/implementacia-op-ludske-zdroje/vs2019/>)

V PO3 sa očakáva spustenie finančných nástrojov, ktoré by mali napomáhať rozvoju fondov revolvingového charakteru, nakoľko ide o návratnú formu pomoci. V tomto zmysle boli navrhnuté na monitorovanie merateľné ukazovatele sledujúce výkonnosť inovatívnych nástrojov s nízkou mierou úročenia. Nakoľko projekty sa zatiaľ nerealizujú, hodnoty pri krátkodobom (CO23 Počet podporených mikropodnikov, malých a stredných podnikov [vrátane družstevných podnikov a podnikov sociálneho hospodárstva]) i dlhodobom ukazovateľmi (R0196 Počet podporených mikropodnikov, malých a stredných podnikov [vrátane družstevných podnikov a podnikov sociálneho hospodárstva], ktoré fungujú rok po ukončení projektu) dosahujú nulové hodnoty.

Kvantifikácia dát v prípade ŠC 4.1.1 poukazuje u viacerých merateľných ukazovateľov presiahnutie hranice 100 % plnenia cieľovej hodnoty. Tak ako stratégia OP ĽZ v tejto časti zadefinovala tvorbu inovatívnych opatrení, sa uvedené darí úspešne naplňať. Ukazovateľ O0092 Počet vypracovaných nových, inovatívnych, systémových opatrení v MRR dosiahol hodnotu 11, v percentuálnom vyjadrení 138 % oproti stanovenej cieľovej hodnote. Podobne vo VRR bolo plnenie na úrovni 125 %, keď sa vytvorilo 10 opatrení. Efekt zavedenia inovatívnych postupov, resp. opatrení do 12 mesiacov po ich prijatí, sa zatiaľ neprejavil. Možno však pozitívne deklarovať, že využívanie nových inovatívnych služieb doposiaľ využilo v MRR 367 639 osôb a prekročila sa hranica 272 % plnenia cieľovej hodnoty. V prípade VRR bola zaznamenaná hodnota 19 358, čo predstavuje v rámci R0099 Počet osôb, ktoré využili nové, inovatívne služby alebo opatrenia na vykonávanie služieb sociálneho začlenenia plnenie na úrovni 118 %.

Realizácia rôznorodých projektov prispela aj k plneniu ŠC 4.1.2. Vo väčšine prípadov boli dosiahnuté hodnoty merateľných ukazovateľov voči plánovaným hodnotám nadpriemerné. Pri O0098 Počet podporovaných kapacít nových, inovatívnych služieb alebo opatrení na komunitnej úrovni, v domácom prostredí, otvorenom prostredí alebo náhradnom prostredí sa v rámci MRR podarilo naplniť cieľ na 692 %, a to v počte 36 794 podporených kapacít. Vo VRR bola hodnota dokonca omnoho vyššia, keď sa zaznamenalo plnenie na 1 814 % vďaka 7 800 podporeným kapacitám. Udržateľnosť podporených kapacít bola k 31.12.2019 na úrovni 64 % v prípade R0102 Počet podporených kapacít nových, inovatívnych služieb alebo opatrení na komunitnej úrovni, v domácom prostredí, otvorenom prostredí alebo náhradnom prostredí 6 mesiacov po ukončení projektu, keď naplnila hodnotu na 3 318 v MRR. Vo VRR bol zaznamenaný ešte markantnejší rozdiel, a to dosiahnutie 123 % plnenia uvedeného merateľného ukazovateľa.

Celkovo možno na záver skonštatovať, že výkonnosť jednotlivých špecifických cieľov je rôznorodá, ale v každej oblasti implementácie opatrení s inovatívnym aspektom tieto prispievajú k plneniu cieľov na úrovni tak investičných priorit, ako aj tematických cieľov a prioritných osí OP ĽZ.

4.4 EO4: Ktoré implementované inovácie majú najvyšší potenciál stať sa systémovými zmenami? Kde je ešte potenciál na využitie potenciálnych prístupov, ktoré sa zatiaľ neuskutočnili?

Inovácie v OP ĽZ sa zatiaľ na území SR realizujú v malej miere a v mnohých prípadoch ide o pilotné odskúšanie projektov (predovšetkým v prípadoch DOP, ale aj pri niektorých nových prístupoch v poskytovaní služieb na úrovni NP). Realizáciou inovácií v programe nejde iba o zmiernenie príznakov spoločenských výziev, ale je tu snaha prísť na základné príčiny sociálnych problémov. Projektovými

aktivitami sa majú nájsť efektívnejšie a zároveň relevantnejšie riešenia, ktoré by sa mali pretaviť do systémových zmien.

V každej PO možno nájsť prvky inovácií, ktoré odzrkadľujú najpálčivejšie problémy súčasného vývoja SR, či už ide o vzdelávanie, zamestnanosť alebo sociálnu inkluziu. V prípade úspešného zrealizovania projektov je však potrebné vyhodnotiť postupne prínos v každej oblasti poskytnutých intervencií a následne podľa pridanej hodnoty možno definitívne zaujať stanovisko ku konkrétnym návrhom inovácií vedúcich k systémovým zmenám. V rámci súčasného hodnotenia sú v mnohých prípadoch dostupné len parciálne výsledky v dosahovaní pokroku prioritných osí a jednotlivých špecifických cieľov, na základe čoho možno poskytnúť len predbežné návrhy.

Vzhľadom na potrebu prípravy mladých ľudí pre trh práce sa javí ako nevyhnutné prepájanie žiakov, škôl a potenciálnych zamestnávateľov, ktorí umožnia žiakom v rámci duálneho vzdelávania pripraviť ich na výkon povolania. Zvýšením ich zručností a kompetencií budú ľahšie zamestnateľní buď priamo u zamestnávateľa, u ktorého prebehlo praktické vyučovanie, alebo v danom odbore. Preto možno v PO1 vnímať realizáciu špecifického NP zameraného na podporu duálneho vzdelávania a zvýšenia atraktivity a kvality odborného vzdelávania a prípravy ako jednu z potenciálnych inovácií, ktoré môžu viest k systémovým zmenám.

Ďalšou oblasťou podpory v PO1 je vytvorenie modelu vzdelávania a prípravy mladých ľudí pre potreby vedomostnej spoločnosti a trhu práce so zameraním na informatiku a IKT. Zvýšením kvality vzdelávania so zameraním na IKT, ale aj motiváciou k štúdiu sa podporí rozvoj IT sektora. Preto možno považovať aj NP IT Akadémia ako ďalší z projektov, ktorý môže mať vplyv na systémové zmeny.

V projektoch realizovaných v PO2 a PO3 sa v tomto programovom období 2014 – 2020 vytvoril nový priestor pre aktivizáciu tých, ktorí nie sú zamestnaní, nevzdelávajú sa, ani sa nezúčastňujú na odbornej príprave. Ich podchýtením, prácou s nimi a motiváciou zaregistrovať sa na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny by sa malo prostredníctvom realizovaných opatrení prispieť k zvýšeniu zamestnanosti v jednotlivých regiónoch SR. V tejto oblasti možno taktiež predpokladať, že implementované inovácie prispejú k systémovým zmenám.

V oblasti individualizovaných služieb sa od roku 2015 začali implementovať projekty, ktoré majú zabezpečiť prechod z dotovania pracovných miest na aktivity mentorovaného zapracovania a praxe u zamestnávateľa. V praxi to znamená, že zamestnávateľ, bude vytvárať pracovné miesta, aby bol mentorovaný umiestnený na trhu práce. Týmto sa zaručí vyššia pridaná hodnota pre jednotlivca, ktorý nadobudne lepšie zručnosti, resp. zvýši svoje kompetencie.

Súčasne v PO3 (rovako i v PO6) nemožno opomenúť implementáciu finančných nástrojov, ktoré sú novým prvkom v SR s cieľom podporiť rozvoj návratnej formy pomoci v prospech nezamestnaných, znevýhodnených skupín obyvateľstva. V prípade, že sa nástroj osvedčí a bude výrazný záujem o návratný finančný príspevok s nízkou mierou úročenia, do budúcnosti možno tento fond pretransformovať na formu revolvingových fondov.

V PO4 je možné očakávať, že prostredníctvom realizovaných projektov zaoberajúcich sa zavedením nových nástrojov v oblasti zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením, pri ktorých sa predpokladajú aktivity sieťovania a vytvárania komunitnej spolupráce, alebo podpora budovania odborných kapacít, budú tieto impulzom pre zmeny v sociálnom systéme.

Synergický efekt v prepojení aktivít PO5 a PO6 predstavuje inovatívny prvok v OP ĽZ, ktorý, ako sa zatiaľ zdá, vytvára vhodný nástroj pre plnohodnotné realizovanie politík v oblasti integrácie MRK. Potenciál pre systémové zmeny v týchto PO predstavujú projekty v oblasti predprimárneho vzdelávania, alebo prístup k sociálnej infraštruktúre ako aj budovanie samotnej sociálnej infraštruktúry.

V budúcom programovom období sa odporúča nadviazať na doterajšie pozitívne výsledky a nadobudnuté skúsenosti pri napĺňaní jednotlivých špecifických cieľov - v rámci ESF aktivít pokračovanie napr. v projektoch zameraných na jednoduché pozemkové úpravy, ktoré vytvárajú

predpoklad nových možností pre realizovanie inovatívnych projektov či už v rozsahu nízkeho ale aj vysokého stupňa inovácie. Intervencia JPÚ je zameraná na realizáciu usporiadania vlastníckych a užívacích pomerov k pozemkom, ktoré sa nachádzajú pod osídleniami MRK (prvý obvod), ďalej na usporiadanie vlastníckych a užívacích pomerov k pozemkom priamo nadväzujúcich na osídlenie MRK, tzn. nadväzujúcich na prvý obvod, vzhľadom na ich budúce použitie na iné účely ako je hospodárenie na pôde (druhý obvod). Pred podaním žiadosti o povolenie JPÚ a/alebo počas prípravného konania je zapojený aj konzultant JPÚ. Vysporiadáním pozemkov rozumieme stav, kedy sa vlastníkom dotknutých pozemkov stane obec na základe rozhodnutia o schválení vykonania projektu jednoduchých pozemkových úprav podľa § 14 ods. 4 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadanie pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách. Obec bude následne na vysporiadaných pozemkoch realizovať opatrenia, ktoré budú viesť k zlepšeniu štandardov hygieny bývania MRK, napr. výstavba inžinierskych sietí, svojpomocná výstavba obydlí MRK, výstavba nájomných bytov pre MRK, legalizácia stavieb.

Ďalšou špecifickou aktivitou v rámci EFRR, ktorá je z pohľadu systémového nastavenia realizácie jedinečnou, je výzva so zameraním na zlepšené formy bývania pre obce s prítomnosťou MRK s prvkami prestupného bývania. Zámerom výzvy je vytvorenie systému sociálneho bývania s prvkami prestupného bývania. Systémom bývania sa rozumie vertikálna viacstupňová sústava sociálneho bývania formou nájomného bývania, od najnižšieho stupňa bývania, cez vyššie stupne bývania, ktorého výstupom je vlastné samostatné bývanie, pričom jednotlivé stupne sú sprevádzané sociálnou prácou s cieľom „naučiť“ členov domácnosti samostatne bývať. Predmetná výzva podporuje rekonštrukciu a/alebo zriadenie bytových jednotiek nižšieho štandardu, ktoré predstavujú vertikálnu viacstupňovú sústavu sociálneho bývania s prvkami prestupného bývania, pričom jednotlivé stupne tohto systému musia byť sprevádzané sociálnou prácou asistenta bývania. Ide o stavebnú realizáciu minimálne jedného stupňa bývania za podmienky zachovania prestupnosti medzi jednotlivými stupňami bývania. Výstupom takýchto projektov je tak minimálne dvojstupňový systém sociálneho bývania s prvkami prestupného bývania pre konkrétnu obec/mesto, ktorý spĺňa požiadavky bývania v dotknutej lokalite. Systém bývania musí byť funkčný minimálne počas obdobia udržateľnosti projektu, t. j. do 31.12.2028. Pre obyvateľov MRK je za každý stupeň bývania určených minimálne 30 % podporených bytových jednotiek z NFP. K ukončeniu realizácie hlavnej aktivity projektu musí byť uzavretých minimálne 50 % platných nájomných zmlúv na podporené bytové jednotky určené pre obyvateľov MRK.

Navyše, v rámci implementovaných inovácií je nevyhnutné doplniť, že všetky výzvy a vyzvania by mali podporovať nasledujúce princípy:

- potenciál udržateľnosti aj bez fondov EÚ (alebo inak povedané, nevytváranie závislosti/existencie služby na fondech),
- vízia systémového posunu (nielen „hasenie“ aktuálnych problémov),
- tvorba informačnej databázy - dostatočné dátá, prečo projekty v danej oblasti nevyšli, resp. boli naopak úspešné,
- hodnota za peniaze – ekonomický zmysel myšlienky (v prípade negatívneho výsledku poučenie sa do budúcnosti),
- potenciál dostatku kvalifikovaného personálu pre výkon daných aktivít, v rámci projektov podporovať v dostatočnej miere mzdy odborného personálu, vzdelávanie a zvyšovanie kvalifikácie.

4.5 EO5: Sú správne identifikované problémy vybranej cieľovej skupiny, ktoré majú sociálne inovácie riešiť? Aký bol záujem cieľovej skupiny zapojiť sa do programu/projektu? Aké cieľové skupiny najviac využívali/využívajú nové, inovatívne služby?

Pokiaľ ide o cieľovú skupinu, ktorá bola zvolená ako súčasť sociálnych inovácií v OP ĽZ, ktoré predstavujú PO4 – PO6, výber sa zameriaval na osoby, ktoré sú marginalizované alebo znevýhodnené, mimo pracovného zaradenia a s problémom získať nové pracovné miesto. Ďalšou skupinou boli deti, ktoré nedokázali prijať pravidlá, resp. systémové nastavenie riadnej školskej dochádzky.

V oblasti inovatívnych prvkov z hľadiska zavádzania nových postupov, reforiem a nových, resp. inovovaných služieb, sa podporovali cieľové skupiny rôznorodého charakteru vo viacerých prioritných osiach OP ĽZ. Inovatívny potenciál bol zaznamenaný u projektov PO1, ktorých aktivity boli určené napr. pre žiakov základných a stredných škôl, pedagogických a odborných zamestnancov škôl, dobrovoľníkov a pod.

V PO2 a PO3, smerovala pomoc do intervencí určených napr. pre NEET, uchádzačov o zamestnanie, zamestnancov, ženy po materskej dovolenke a ženy, resp. rodičov po rodičovskej dovolenke, a pod.). Na základe týchto zistení možno konštatovať, že podpora sa orientuje na študujúcich/vzdelávajúcich sa, pracujúcich a nezamestnaných či NEET.

Z pohľadu kompozície cieľovej skupiny subjektov/zamestnávateľov možno nastavenie OP ĽZ charakterizovať v dvoch líniah – na jednej strane pôsobia subjekty/zamestnávateelia ako inovátori a na druhej strane predstavujú cieľovú skupinu pre inovácie. Predurčujú ich k tomu aj návrhy opatrení s príkladmi aktivít.

Ďalej v zmysle realizovaných opatrení možno vnímať rôzne cieľové skupiny, na ktoré majú intervencie ESF a EFRR priamy alebo nepriamy vplyv, a to v závislosti od nastavenia špecifického cieľa OP ĽZ, aktivity a cieľa projektu. Priamou cieľovou skupinou môžu byť napr. v PO1 žiaci, nakoľko účelom aktivít nie je tvorba vzdelávacích materiálov, ale zlepšenie študijných výsledkov žiakov. V prípade napr. PO3 predstavuje priamu cieľovú skupinu zamestnanec dostávajúci mzdu za poskytovanie individualizovanej služby v rámci organizácie. Nepriamy vplyv sa prejavuje u cieľovej skupiny, ktorá má prospech z realizácie opatrení a zlepší sa jej situácia ako napr. v PO4 klienti v komunitných centrách.

Pri posudzovaní, či ide o účastníka v rámci stanovených cieľových skupín, je nevyhnutné zohľadňovať právne predpisy EÚ, ako aj nastavenie špecifických cieľov OP ĽZ. Ak ide o pomoc klientovi, ktorý sice nemá priamy finančný prospech z ESF, dostáva sa mu podpora prostredníctvom terénneho sociálneho pracovníka a pomáha sa mu znížiť nepriaznivá situácia (a projekt sa implementuje v špecifických cieľoch podporujúcich zlepšenie situácie u znevýhodnených osôb), daná osoba spadá do zaradenia účastníka. V prípade priameho využitia NFP fyzickou osobou (napr. poskytnutie mzdy na výkon aktivít, pričom projekt spadá do oblasti budovania kapacít subjektov), sa daná fyzická osoba započíta k účastníkom. Pre lepšie pochopenie kategorizácie na účastníka/neúčastníka slúži Príručka EK k monitorovaniu a hodnoteniu ESF (<https://ec.europa.eu/sfc/en/2014/document/esf-monitoring-and-evaluation-guidance>).

Účastníci sa vykazujú prostredníctvom tzv. karty účastníka, ktorá bola zadefinovaná na národnej úrovni a je súčasťou vykazovania v procese monitorovania pomoci EÚ v ITMS2014+. Tak ako karta účastníka, obdobne aj programové MU napomáhajú získať jasný prehľad o potrebách, či silných a slabých stránkach nastavenia stratégie OP ĽZ. Analýzou dát je možné určiť, či bola pomoc cieľovým skupinám prospěšná, alebo sa minul jej účinok v dôsledku nezáujmu o výkon jednotlivých aktivít. V konečnom dôsledku závery z analýzy môžu viest' k novým formám alebo efektívnejším nástrojom, ktoré by sa mohli nadväzne otestovať a aplikovať v praxi.

Na základe dotazníkového prieskumu a súčasne dostupných znalostí z Výročnej správy o vykonávaní OP ĽZ za rok 2019 možno potvrdiť, že problémy cieľových skupín boli vybrané správne, nakoľko hodnoty u merateľných ukazovateľov vykazujú stúpajúci trend a v oblasti dotknutých špecifických cieľov dokonca presahujú stanovené cieľové hodnoty (pozri kapitolu 4.3). Napríklad pri ŠC 4.1.1 dosiahlo plnenie predikovanej cieľovej hodnoty u R0099 Počet osôb, ktoré využili nové, inovatívne služby alebo opatrenia na vykonávanie služieb sociálneho začlenenia 272 % plnenie pri MRR a 118 % plnenie pri VRR. Zároveň pri tomto príklade vidno, že dopyt vysoko prevyšuje možnosti ponuky a pokrytie ESF a nie je možné poskytnúť v rámci projektov pomoc všetkým záujemcom. V tejto súvislosti by sa mohlo zvážiť uskutočniť po ukončení projektov ex post hodnotenie vybraných cieľových skupín v kontexte inovácií, v ktorom by sa premietla ponuková i dopytová stránka a možné rozšírenie, resp. aktualizácia portfólia podpory.

Na základe dostupných informácií v rámci implementovaných projektov možno konštatovať, že najviac využívané služby sa týkali oblasti vzdelávania, aktivizačnej práce, osobnej asistencie, či destigmatizácie cieľových skupín a očakáva sa aj spustenie finančných nástrojov - teda sociálneho podnikania. Jadro predstavujú aktivity so zameraním na sociálne inovácie. Tomu zodpovedá aj výber cieľových skupín, ako sú jednotlivci alebo skupiny ohrozené diskrimináciou, chudobou alebo sociálnym vylúčením, NEET alebo marginalizované skupiny, vrátane MRK. V prípade inovácií bez sociálneho aspektu možno uviesť uchádzačov o zamestnanie, zamestnávateľov, žiakov základných a stredných škôl vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, pedagogických a odborných zamestnancov predmetných škôl, či profesijných a dobrovoľných pracovníkov.

4.6 EO6: Ktoré operácie na úrovni zámer/NP/žiadosť o NFP/implementovaný projekt možno charakterizovať ako inovatívne?

V súlade s kapitolou č. 7.2 „Zapojenie príslušných partnerov“ v OP ĽZ, bolo navrhnuté, aby v prípade NP, ktoré sa budú realizovať len v riadne odôvodniteľných prípadoch (napr. pri APTP, MRK, a pod.), bola zriadená komisia s ohľadom na špecifické zameranie oblasti podpory. Predmetná komisia mala pozostávať zo stálych a nestálych členov, ktorí majú kompetencie pre danú podporovanú oblasť. Týmto sa zaručí dodržiavanie princípu partnerstva. V súčasnosti sú zriadené na úrovni RO a SO OP ĽZ komisie pri Monitorovacom výbere pre OP ĽZ pre PO1, 2 - 4, 5 a 6. Komisie schvaľujú zábery NP, zmeny v zámeroch NP a v zozname NP, ak došlo k zmene v osobe určeného prijímateľa, príp. sa uskutočnila podstatná zmena v rozsahu aktivít alebo zmena v istom percentuálnom rozhraní nad rámec schválenej alokácie na NP. Tiež sa venujú tým NP, v ktorých nie je preukázateľný pokrok v implementácii. Detailné skutočnosti uvádzajú jednotlivé štatúty predmetných komisií. Ide o nový prvok v etape programovania a implementácie OP v programovom období 2014 - 2020, ktorý sa v predchádzajúcich programových obdobiach neuplatňoval. Súčasne tento nový procesný krok úzkej spolupráce posilňuje partnerský princíp spolupráce, ktorý kladie do popredia EK, nakoľko ide o jeden z klúčových principov realizácie fondov EŠIF. V neposlednom rade zabezpečuje väčšiu transparentnosť pri rozhodovacích procesoch.

Ďalším inovatívnym počinom v procedúrach je v etape príprav projektových zámerov NP vytváranie tzv. mikrotímov, ktoré sa zaoberajú praktickými aspektmi príprav budúcich NP. Taktiež posilňujú princíp partnerstva a prostredníctvom vedomostí a odborných znalostí môžu kvalitatívne zlepšiť následnú implementáciu NP.

V procese implementácie NP možno vnímať pozitívne zníženie administratívnej záťaže tak na strane RO/SO, ako aj prijímateľov pomoci vo vzťahu k predkladaniu výročných monitorovacích správ raz ročne s konečným spoločným dátumom k 31. decembra predchádzajúceho kalendárneho roka.

K zlepšeniu procesov prispieva aj uplatňovanie zákona č. 177/2018 Z.z. o niektorých opatreniach na znížovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a

doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii). V zmysle predmetného zákona RO/SO OP ĽZ pri svojej činnosti získava údaje evidované v informačných systémoch a vyhotovuje si z nich výpisu. Konkrétnie ide o informačné systémy ako je register právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci, informačný systém katastra nehnuteľností, register trestov, centrálny register detí, žiakov a poslucháčov, centrálny register študentov. Ďalej ide o vybranú časť informačného systému finančnej správy a časti nedoplatkov, vrátane nedoplatkov v Sociálnej poisťovni. Týmto sa umožňuje znížiť administratívnu byrokraciu vo veci predkladania množstva povinných príloh žiadateľmi o NFP.

V programovom období 2014 – 2020 sa pre zjednodušenie procesov zároveň zaviedla elektronická komunikácia, v zmysle so zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente).

Okrem posúdenia inovatívnosti relevantných procesov je potrebné sa zamerať aj na príslušné operácie týkajúce sa NP.

Pri posudzovaní osnovy jednotlivých úrovní (zámer/NP, žiadosť o NFP, projekt v realizácii), ktoré môžu prispieť k novým formám, resp. trendom následného inovovaného alebo novo vytvoreného modelu, boli poskytnuté k nahliadnutiu vybrané projekty OP ĽZ. Analýzou uvedeného bolo zistené, že v prípade vypracovania zámeru NP (pozn.: zámery sa nevypracúvajú pri DOP) tento predstavuje značne detailný popis budúceho projektu, pričom uvádzajú podrobne deskriptívne aj prípadnú realizáciu predchádzajúcich projektov, na ktoré by mali nadväzovať novo pripravované aktivity s podporou intervencí ESF. Inovatívnosť v tejto etape zahŕňa charakterizácia popisu s ohľadom na možnosť prípadného uplatnenia realizácie NP hneď v úvode osnovy prostredníctvom otázky: „Zdôvodnite čo najpodrobnejšie, prečo nemôže byť projekt realizovaný prostredníctvom výzvy na predkladanie žiadosť o NFP?“. V predmetnej časti je preto úlohou žiadateľa o NFP podrobne popísť výnimočnosť aplikácie na úrovni NP.

Ďalšie body, akými sú zaradenie NP k relevantnej časti operačného programu, základné informácie o potenciálnom prijímateľovi, partnerstve, harmonograme prác, finančnom rámcu, dotknutých cieľových skupinách, alebo vstupy o monitorovaní projektu v kontexte merateľných ukazovateľov možno vnímať ako všeobecné základné informácie, ktoré sa prelínajú tak v zámere NP, ako aj v žiadosti o NFP a aj v zmluve o poskytnutí NFP, ktorej povinnou súčasťou je aj projekt vstupujúci do realizácie.

Pri porovnaní jednotlivých obsahových náležitostí bolo ďalej zistené, že žiadosť o NFP predstavuje sumarizáciu informácií, ktoré v mnohých častiach poskytujú základné informácie (identifikácia projektu, informácie o potenciálnom prijímateľovi/žiadateľovi, časový rámec prác, rozpočet) a sú definované v tabuľkových formátoch, čo predpokladá sprehľadnenie informácií týkajúcich sa žiadosti o NFP. Viac popisu poskytujú kapitoly so zameraním na východiskovú situáciu (ktorej súčasťou je aj bližšia identifikácia cieľovej skupiny) a situáciu po realizácii projektu s ohľadom na udržateľnosť projektu. V tomto prípade možno zhodnotiť, že žiadosť o NFP poskytuje menej detailné informácie oproti zámeru NP, čo je však dané skutočnosťou, že v súlade s filozofiou EÚ je znižovať administratívnu záťaž na strane žiadateľov/prijímateľov, ako aj RO/SO tak, aby sa mohli projekty realizovať v čo najväčšej miere a efektívne v rámci časových rámcov vyplývajúcich zo Systému riadenia EŠIF. Na druhej strane na úrovni žiadosti o NFP možno negatívne vnímať skutočnosť, že čitateľ pri všeobecných a zostručnených prehľadoch stráca súvislosti o nevyhnutnosti projektu, ktoré sú uvedené v zámere NP. Uvedené doplnia možnosť preštudovať si vstupné informácie v zámere NP, ktoré sú dostupné na webovom sídle: <https://www.partnerskadohoda.gov.sk/schvalene-zamery-narodnych-projektov/>.

Z pohľadu poznania predpokladanej pridanéj hodnoty projektu a jeho následnej využiteľnosti po skončení projektu bolo skonštatované, že kým zámer NP obsahuje kapitolu „Očakávané dopady“, samotná žiadosť o NFP žiada popis „situácie po realizácii projektu a udržateľnosti projektu“. V prípade tejto kapitoly sa získa na úrovni zámeru NP primárne vzťah realizácie aktivít k cieľovej skupine, kým na úrovni žiadosti o NFP sa popisuje očakávaný efekt v širšej rovine. V tomto prípade bolo skonštatované rozdielne vnímanie popisu skutočností (napr. pri žiadosti o NFP vyzvania OP ĽZ NP 2020/4.1.1/01 Sme

si rovní okrem popisu prínosu aktivít sa uvádzajú aj vplyvy plnenia merateľných ukazovateľov na cieľové skupiny, na rozdiel od vyzvania OP ĽZ NP 2018/4.1.1/02 Šanca na návrat, ktorý definuje pre zmenu výsledky realizácie projektu v kontexte udržateľnosti s výpočtom finančnej efektívnosti pomeru vstupov a výstupov).

Pri porovnaní zámeru NP a žiadosti o NFP bolo ďalej zistené, že rizikami sa zaobráva až samotná žiadosť o NFP, pričom okrem popisu rizika je potrebné zo strany žiadateľa zadefinovať aj opatrenia, ktorými sa má minimalizovať nepriaznivý dopad rizika. Nakoľko žiadosť o NFP predstavuje sfinalizovanú podobu zámeru NP, možno uvedené akceptovať ako istú formu inovatívnosti v kontexte poskytnutia dodatočných celkových informácií o pripravovanom projekte.

Zmluvou o poskytnutí NFP sa začína etapa realizácie projektu. Súčasťou zmluvy medzi poskytovateľom pomoci a prijímateľom je časť povinných príloh tabuľkového formátu o základných informáciách projektu vrátane predmetu podpory a rozpočtu projektu. Uvedené vychádza zo žiadosti o NFP a v nadväznosti na prípadné úpravy v dôsledku odborného hodnotenia žiadosti o NFP. V tejto fáze už projekt obsahuje nielen konkrétné merateľné ukazovatele, ale tiež D-údaje/iné údaje, ktoré neboli súčasťou žiadosti o NFP. Samotné neskoršie uplatnenie ďalších informácií o projekte malo zrejmé smerovať k zjednodušeniu procedúr vo vzťahu k predloženiu žiadosti o NFP prostredníctvom portálu ITMS2014+ a následného administratívneho a odborného hodnotenia vedúceho k schváleniu/neschváleniu projektu. Je otázne, či možno toto zistenie vnímať ako inovatívne a zvážiť opodstatnenosť uvádzať D-údaje na úrovni samotnej žiadosti o NFP, ak ITMS2014+ podporuje túto alternatívu.

Na základe vyššie popísaných skutočností predstavuje zámer NP dôležitú súčasť pre vyhodnotenie opodstatnenosti realizácie projektu prostredníctvom jedinečného prijímateľa a je nositeľom inovatívneho prístupu v etape vypracovania projektov. Svojimi popisnými detailnými informáciami získa čitateľ dostatočne ucelený prehľad, prečo je realizácia projektu na celoštátejnej úrovni výnimočná a dôležitá. Nezíska ale prehľad o rozčlenení aktivít, merateľných ukazovateľov, prerozdelení kapacít na úrovni BSK/VRR a MRR, či vstupov D-údajov. Uvedené dopĺňa až vypracovaná žiadosť o NFP (okrem D-údajov).

Vzhľadom na fakt, že NP sa realizujú na základe samotného vyzvania a počet DOP je pomerne rozsiahly, vypracovanie zámeru možno na úrovni DOP považovať za nereálne. Vzhľadom na znižovanie administratívnej záťaže a časovej efektívnosti pri implementácii OP ĽZ by tak mohlo dochádzať k neúnosnému zvyšovaniu činností, čo môže viesť k dekomitmentu OP ĽZ.

Počas hodnotenia sa analyzovali vybrané národné projekty z PO3, PO4 a PO5 z hľadiska inovačného potenciálu (podrobné údaje sú uvedené v predchádzajúcich kapitolách k príslušným prioritným osiam). Vo vybraných národných projektoch PO3 sa objavujú nasledujúce prvky inovačného potenciálu:

PO4 a inovačný potenciál vo vybraných NP:

NP Šanca na návrat plánuje u osôb vo výkone trestu odňatia slobody znížiť riziká sociálneho vylúčenia a zvýšiť kompetencie pri uplatnení sa na trhu práce. V rámci projektu sa plánuje vytvoriť a vo výstupných oddieloch partnerských ústavov na výkon trestu odňatia slobody pilotne overiť systém komplexnej podpory odsúdených. Uvedená komplexnosť môže byť hodnotená ako inovatívna.

NP Sme si rovní je plne v súlade so súčasnými trendmi v oblasti sociálnych inovácií (peer support). Je postavený na potrebe zavedenia motivačnej a odbornej intervencie rovnako zdravotne postihnutých "motivátorov", angl. „Peer to Peer Support“.

NP Zdravé komunity 3A sa zameriava na zdravotnú mediáciu a osvetu v MRK v Bratislavskom kraji. Za inovatívne je možné považovať použitie moderného systému mediátorov pri zlepšovaní zdravotnej osvety a situácie cieľovej skupiny.

Inovačný potenciál vo vybraných NP v PO5:

V NP PO5 možno za inovatívny prvok považovať synergický efekt medzi PO5 a PO6 – spojenie ESF a EFRR, čo znamená, že predmetom PO6 je implementácia tzv. tvrdých, teda investičných projektov, ktoré sú doplňané aktivitami tzv. mäkkých (soft) projektov v rámci PO5; napr. komunitné centrá možno považovať za sociálnu inováciu, realizujú sa v MRK oblastiach. V rámci PO6 je tak intervencia zameraná na výstavbu, modernizáciu a rekonštrukciu komunitných centier a komplexnosť služieb krízovej intervencie poskytovaných prostredníctvom vybraných sociálnych služieb je následne realizovaná v rámci PO5. Zaujímavé je aj to, že DOP v rámci PO6 vhodne dopĺňajú NP PO5.

4.7 EO7: Do akej miery umožňovalo nastavenie výziev, najmä stanovenie charakteru a výšky oprávnených výdavkov, realizovať aktivity v očakávanej kvalite, rozsahu a dosiahnuť očakávané ciele?

V kapitole 3 Prehľad a analýza výziev a vyzvaní s prvkami inovácie je spracovaný podrobny prehľad výziev a vyzvaní relevantných pre potreby hodnotenia z pohľadu inovácií. Na základe výstupov z individuálnych pohоворov a expertných panelov sa nezaznamenali problémy s výškou kofinancovania projektov zo strany žiadateľov, takže sa dá usúdiť, že prípadná celková výška nenávratného finančného príspevku pozitívne umožnila realizovať aktivity v očakávanej kvalite, rozsahu, a teda aj dosiahnuť plánované ciele.

Problematickým bolo niekedy nastavenie výziev, napríklad často spomínané náročné definovanie inovatívnosti a definovanie „inovatívnych“ kritérií spolu s nastavovaním merateľných ukazovateľov, kde použitie osôb alebo ďalších konkrétnych a veľmi detailných výstupov prinášalo veľké problémy. Veľkým a pre žiadateľov z hľadiska možnosti vracania prostriedkov až limitujúcim problémom bolo posudzovanie inovatívnosti a viacerých podmienok v administratívnom systéme rôznymi inštitúciami v rôznom čase (napríklad kontrolórmi či audítormi).

Veľmi obmedzujúcim faktorom v turbulentnej dobe plnej zmien sú napríklad projekty s dobowou trvania 4 roky. Pevne stanovená mzda projektových zamestnancov je málo konkurencieschopná voči stále rastúcim platom v hospodárstve a je dôvodom, prečo je fluktuácia vyššia, ako by bolo únosné pre želanú kvalitu realizácie projektov. Minimálna mzda sa taktiež neustále zvyšuje a pri dlhšie trvajúcich projektoch sa môže dostať v určitých prípadoch do rozporu s pevne stanovenou mzdou. Rovnako je nemožné pružne zareagovať a zmeniť počet odborných zamestnancov projektu vzhľadom na dopyt cieľových skupín o projektové aktivity.

Niekoľko postrehov hodnotitelia skonštatovali aj v oblasti prípravy a zamerania výziev, vychádzajúc z expertných panelových diskusií realizovaných na MPSVR SR v októbri 2020:

- Výzvy nie sú orientované pre subjekty, ktoré by pracovali so subjektom najmä z verejného sektora (napr. menšie obce), a tak ich postupne zorientovali a vzdelávali v celom systéme. Najmä menším obciam chýba pomoc pri aktualizácii a realizácii komunitných plánov sociálnych služieb.
- Nadmerná administrácia – napríklad pri jednotlivých zúčtovaniach platieb.
- Príliš dlhé trvanie medzi prevodmi zálohových platieb na účet prijímateľa (december je odstrašujúcim mesiacom kvôli uzatváraniu Štátnej pokladnice).
- Problémom je aj neakceptovanie dovoleniek, práčeneschopnosti, ošetrovanie člena rodiny do pracovného času nad limit približne 2 dní.
- Neakceptovanie školení odborného personálu do pracovného času je obmedzujúcim faktorom.

- Pravidlá sú nejednoznačné aj pri nadmernej fluktuácii zamestnancov v rámci jednotlivých projektov a ich nahradzanie novými relevantnými ľuďmi.
- Problémom sú aj zmeny v pravidlách v čase implementácie (aktualizácie dokumentácie vzhľadom na zmeny v právnych predpisoch, komplikovanejšie pracovné výkazy v projektoch).

Záverom môžeme konštatovať, že charakter a výška oprávnených výdavkov nie sú obmedzujúcim faktorom pre dosahovanie stanovených cieľov. Problematickým je nejasné definovanie inovácií a subjektívne pristupovanie k tomuto definovaniu počas celého projektového cyklu, čo je rizikom najmä pri rôznych typoch kontrol. Administratívny systém je detailný a často zväzujúci, pri dlhších projektoch navyše neumožňuje potrebnú flexibilitu.

Celkový rámec výziev je vyhovujúci, avšak systematickej podpore inovatívnosti by pomohli zmeny v administratívnej oblasti, čo je podľa názoru hodnotiteľov z veľkej časti ľahko uskutočniteľné.

4.8 EO8: Aké hlavné kritické body sa identifikovali, aké ponaučenie je možné vyvodiť z doterajšej implementácie inovatívnych aktivít pre zostávajúce programové obdobie? A aké konkrétné opatrenia by zlepšili systémovú podporu inovácií z ESF+?

V priebehu implementácie OP ÍZ boli zaznamenané tak pozitívne, ako aj negatívne skutočnosti, ktoré môžu viest k zlyhaniam v novom programovom období 2021 - 2027, pokiaľ nebudú tieto prekážky minimalizované.

Jedným z nepriaznivých faktorov pri plánovaní, implementovaní a hodnotení inovatívnych aktivít bolo nastavenie podmienok výziev, ktoré bolo v mnohých prípadoch striktne zadefinované alebo sa požadovalo veľké množstvo podpornej dokumentácie, čo viedlo k nezáujmu žiadateľov zapojiť sa do dopytovo-orientovaných výziev. Ďalším vyvstávajúcim problémom bolo nastavenie benchmarkov/finančných limitov, ktoré nielen z hľadiska minimálnych stropov v konkrétnom regióne neboli zaujímavé a zväzujúce, ale naviac pri projektoch realizovaných 3, 4 a viac rokov sú vzhľadom na infláciu nepriaznivé. Situácia na trhu sa vplyvom dynamiky hospodárstva krajiny s časom rýchlo mení. Preto je na zvážení RO/SO OP ÍZ pracovať s problematikou benchmarkov/finančných limitov (uskutočniť viac analýz, využiť príklady z praxe z iných krajín pre úspešné nastavenie limitov) a súčasne, aby navrhovalo do budúca stanoviť obdobie realizácie projektov s maximálnou flexibilitou v prospech žiadateľov o NFP (t. j. upriamiť pozornosť na projekty s kratším obdobím realizácie). Naopak, v prípade PO1 vzhľadom na dosahovanie výsledkov v dlhodobom časovom horizonte je vhodné implementovať projekty dlho dobejšieho charakteru.

V prípade vyhlásených výziev žiadatelia o NFP prichádzali do kontaktu s nejednoznačným prístupom a vnímaním v stanovení kritérií s ohľadom na inovatívnosť. Do budúca by preto bolo vhodné určiť stupeň inovácie priamo vo výzvach a vyzvaniach. Inovatívnosť by sa mala odraziť aj v merateľných ukazovateľoch (pozn.: na základe hodnotenia dostupných výziev a vyzvaní je potrebné uviesť, že inovácie je možné implementovať v rôznych ŠC súčasného OP ÍZ, ktoré v príkladoch aktivít popisujú možnosti, avšak na úrovni niektorých ŠC nie je možné vyhodnotiť charakter inovatívnosti vzhľadom na neexistenciu programového merateľného ukazovateľa výstupu ani výsledku).

Ďalším kritickým bodom bol aj navrhovaný spôsob realizácie vo výzvach v PO2 až PO4, v ktorých mnohé projekty boli pozastavené alebo mali zbytočne neoprávnené výdavky z neporozumenia v úvode implementácie. Uvedená situácia nastala tiež z toho dôvodu, že prijímatelia nemali dostatočne zabezpečený projektový tím a pri neznalosti riadiacej dokumentácie následne dochádzalo k identifikácii nedostatkov, ktoré viedli k porušeniu zmluvy o NFP a k odstúpeniu od zmlúv. Nastávali situácie, že sa viaceré dobré témy nedali realizovať kvôli zle nastaveným výzvam (nie tematicky, ale procesne, navyše administratívne procesy boli často tak komplikované, že prijímatelia pristupovali k

spomínanému rušeniu zmlúv). Nastavenie je však často sa vyskytujúcou administratívou bariérou (napríklad nejasné definície Štandardnej stupnice jednotkových nákladov pre DOP výzvy OP ĽZ DOP 2016/4.2.1/01 a OP ĽZ DOP 2016/4.2.1/03) znemožnili výkon realizácie projektu personálu v páriprojektoch kvôli zle pochopeným odborným veciam (napr. neuznanie VŠ titulu a rokov praxe v rámci oprávnenosti u sociálneho pracovníka). Problematický je zber podrobných údajov o jednotlivých osobách, ktoré sa zúčastnili aktivít, alebo boli zapojené do aktivít. Vzhľadom na to, že absentuje jednoznačný a jednotný názor na to, kto je účastníkom projektu v prípade PO4 a kto nie je, bolo príslušné nastavenie v rámci realizácie projektov niekoľkokrát zmenené. Prijímatelia sa často dostávajú do problémov, opakovane dostávali protichodné informácie a často nevedia zozbierať potrebné údaje. To môže mať za následok vznik neoprávnených výdavkov, pri najhoršom scenárii až odstúpenie od zmluvy o NFP a vrátenie celého poskytnutého príspevku. Táto sankciu sa vníma ako enormne prísnia a nespravidlivá voči prijímateľovi, ktorý je de facto postihovaný za nedostatočné nastavenie systému.

Hlavné ponaučenie pre zostávajúce roky súčasného programového obdobia, ktoré vyplynulo z doterajšej implementácie inovatívnych aktivít je, že čím inovatívnejší a zaujímavejší princíp sa zavádzajú, tým väčšia je potreba osvety v danej oblasti smerom k žiadateľom. Súčasne, ak je prioritou inovácia, nemalo by na ňu nadvázovať veľa obmedzujúcich podmienok v rámci administratívneho nastavenia, ktoré následne znižujú jej atraktívnosť a uplatnenie v praxi.

Osveta je nesmierne dôležitá a môže priniesť vyšší záujem o realizáciu inovácií do budúcnosti. Vytvorením kontaktného miesta alebo pozície koordinátora na národnej úrovni by sa predmetný útvar venoval okrem prezentovania v teréne aj webovému portálu, kde by sa mohli poskytovať detailné informácie o inováciách, boli by dostupné kontakty, ktoré by podnietili budovanie partnerstiev v komunitách, podporovali by dobrovoľnícku činnosť v tejto oblasti a poskytoval by sa priestor na medzinárodnú spoluprácu. Prínosným prvkom by mohlo byť zavedenie ceny „Inovatívny solidárny čin roka“ (samozrejme v sociálnom kontexte), ktorý by pomohol podnietiť záujem o rozvoj inovácií. Možnosti inovácií by sa mohli prezentovať na webovom portáli, vyhodnocovala by sa úspešnosť jednotlivých aktivít a to by v konečnom dôsledku prispelo k systémovým zmenám.

Medzi konkrétné opatrenia, ktoré by zlepšili systémovú podporu inovácií z ESF+, patrí potreba zadefinovať, čo všetko sa bude považovať za inováciu; zadefinovať, čo spadá do ktorého stupňa inovácie a zadefinovať, kedy ide o sociálnu inováciu. V tomto zmysle by bolo vhodné zaviesť kritériá v rámci posúdenia, či je projektový zámer inovatívny nasledovným spôsobom:

- posúdiť aktivity za prvé z hľadiska či daná navrhovaná inovácia znamená súčasne aj potrebnú kvalitu, za druhé z pohľadu, či ich realizáciou dochádza k jednému z nasledujúcich stupňov inovácie, t. j. či spadajú do jednej z kategórií stupňa inovácie (nízky, stredný alebo vysoký stupeň inovácie):
 - nízky stupeň – rozšírenie základných možností/služieb, bežné zmeny,
 - stredný stupeň – nové prvky/možnosti/zvýšenie kvality služby v danej lokalite,
 - vysoký stupeň - nové prvky/možnosti/služby v celoslovenskom meradle;
- akou mierou prispieva zmena, ktorá je predmetom realizácie aktivít projektu k vylepšeniu situácie/existujúceho stavu v riešenej oblasti;
- či existuje dopad na komunitu alebo verejnosť.

V prípade uplatnenia návrhov pre zostávajúcu časť programového obdobia 2014 - 2020 a zváženie vyššie uvedených alternatív zmien pri programovaní 2021 - 2027 by sa mohla SR zaradiť k úspešným realizátorom inovácií, vrátane sociálnych inovácií na úrovni EÚ.

5 Odporučania

Na základe zistení jednotlivých hodnotiacich otázok boli navrhnuté odporúčania pre pripravované programové obdobie 2021 – 2027.

5.1 Strategické odporúčania (pre programové obdobie 2021 – 2027)

Odporučania
<p>1.</p> <p>Inovácie je potrebné zadefinovať, to znamená, posúdiť plánované aktivity z pohľadu, či za prvé navrhované inovácie spĺňajú aj potrebnú kvalitu a za druhé, či ich realizáciou dochádza k jednému z nasledujúcich stupňov inovácie, či spadajú do jednej z kategórii stupňa inovácie (nízky, stredný alebo vysoký stupeň inovácie):</p> <ul style="list-style-type: none">• nízky stupeň – rozšírenie základných možností/služieb, bežné zmeny,• stredný stupeň – nové prvky/možnosti/zvýšenie kvality služby v danej lokalite,• vysoký stupeň - nové prvky/možnosti/služby v celoslovenskom meradle. <p>Taktiež je potrebné posúdiť plánované dopady:</p> <ul style="list-style-type: none">• Akou mierou prispieva zmena, ktorá je predmetom realizácie aktivít projektu k vylepšeniu situácie/existujúceho stavu v riešenej oblasti?• Existuje dopad na komunitu alebo verejnosť
<p>2.</p> <p>Zadefinovať inovácie, vrátane sociálnych inovácií, do národných právnych predpisov, aby boli dané všeobecné pravidlá, na základe čoho bude možné nastavovať kritériá posudzovania prvkov inovatívnosti v projektoch.</p>
<p>3.</p> <p>Jednoznačne je potrebné nastaviť, kedy a na ktorej úrovni sa inovatívnosť posudzuje. Odporúčame hodnotiť inovatívnosť predloženej žiadosti o NFP (prípadne projektového zámeru, vyzvania) napríkladna úrovni hodnotenia odbornými hodnotiteľmi. Toto hodnotenie by však nemalo byť realizované „pro forma“, ale mali by ho zabezpečovať skúsení odborníci v konkrétnej oblasti, ktorej sa inovatívne techniky a aktivity týkajú. V prípade, že sa aktivity týkajú viacerých oblastí, odporúčame za každú oblasť zabezpečiť nezávislého odborného hodnotiteľa.</p>
<p>4.</p> <p>Čím inovatívnejší a zaujímavejší princíp sa zavádzá, tým väčšia je potreba osvety v danej oblasti smerom k žiadateľom. Je potrebné šírenie osvety a povedomia školeniami naprieč všetkými útvarmi zapojenými do nastavenia, implementácie a kontroly inovatívnych projektov s cieľom zabezpečiť jednotnosť počas všetkých procesov. Cieľom je čo najkvalitnejšie nastavenie ako dôležitá časť projektového cyklu. Súčasne, ak je prioritou inovácia, nemalo by na ňu nadvázovať veľa obmedzujúcich podmienok (napr. vyplývajúcich z národnej alebo EÚ legislatívy), ktoré následne znížujú jej atraktívnosť a uplatnenie v praxi.</p>
<p>5.</p> <p>Dôležité je vytvoriť atmosféru učiacej sa spoločnosti a vytvoriť informačný portál či databázy, kde by všetky inovatívne projekty prezentovali svoje výsledky a pozitívne aj negatívne skúsenosti. Tiež by sa mohlo zvážiť po ukončení projektov uskutočniť ex post hodnotenie vybraných cielových skupín v kontexte inovácií, kde by sa premietla ponuková i dopytová stránka a možné rozšírenie, resp. aktualizácia portfólia podpory. Tieto ex post hodnotenia by následne boli zverejnené.</p>
<p>6. Venovať sa popularizácii a rozvoju lokálnych i medzinárodných partnerstiev (vrátane webového portálu, na ktorom by boli uvedené informácie o tejto agende, príklady dobrej praxe, kontakty</p>

s cieľom rozvíjať partnerstvá, budovať komunity aj na dobrovoľníckej báze, zapájať aktérov z rôznych oblastí).

•

7.

- Dôležitý je potenciál udržateľnosti aj bez EÚ fondov (alebo inak povedané, nevytváranie závislosti/existencie služby na fondech).
- Vizia systémového posunu (nielen „hasenie“ aktuálnych problémov, aby EÚ peniaze nenahrádzali štátны rozpočet).
- Hodnota za peniaze – ekonomický zmysel myšlienky (je dôležité kvalifikované posúdiť či sľubované prínosy projektu sú adekvátnie požadovaným financiám).
- Potenciál dostatku kvalifikovaného personálu pre výkon daných aktivít, t. j. v rámci projektov podporovať v dostatočnej mieri aj mzdy odborného personálu, vzdelávanie a zvyšovanie kvalifikácie.

8.

Prípadne využívať revolvingový fond, ktorý sa pretransformuje zo súčasne realizovaných finančných nástrojov v prípadoch relevantných tematických podpôr sociálnych inovácií (nakoľko momentálne nie sú v realizácii projekty čerpajúce návratnú finančnú pomoc s minimálnym úročením, nie je možné posúdiť úspešnosť predmetného produktu).

9.

Jednoznačne nastaviť, na koho sa vzťahuje zber údajov prostredníctvom Karty účastníka a určiť cieľové skupiny, ktorých sa zber údajov prostredníctvom Karty účastníka netýka, hlavne v citlivých prípadoch.

10.

Karta účastníka by mala akceptovať získané skúsenosti (v špecifických prípadoch záznamov o účastníkoch je potrebné zaviesť národný systém jedinečného kódovania spisov, aby sa docielilo monitorovanie opakovanej individualizovanej pomoci účastníkovi, ktorému sa poskytuje podpora, pokiaľ nie je v špecifických situáciách vhodné aplikovať národný mechanizmus monitorovania v súlade s Metodickým pokynom CKO č. 17 k Číselníku merateľných ukazovateľov). Alternatívnou pre nové programové obdobie je zadefinovanie špecifického cieľa na národnej úrovni programovania, a to na budovanie kapacít pomáhajúcich rozvíjať sociálne inovácie. Následne by bolo dvojstupňové monitorovanie podpory pre špecifické oblasti sociálneho začleňovania. Prvý stupeň by predstavovali programové merateľné ukazovatele zamerané na posilnenie kapacít, resp. na podporu inovatívnych aktivít. Druhostupňové monitorovanie by odrážalo počet osôb, ktorým sa poskytli individualizované služby, ktoré by v prípade programových merateľných ukazovateľov striktne uvádzalo v definícii, čo sa bude v rámci ukazovateľa monitorovať alebo by to mohol byť štatistický tzv. iný údaj. Týmto by sa zabezpečila databáza počtu kapacít/inštitúcií/komunitných centier/MNO, ktoré získali podporu z ESF na rozvoj svojich inovatívnych aktivít a na nižšej úrovni by sa zabezpečili štatistické dáta na sledovanie konečných užívateľov pomoci (klienti, ktorým sa poskytlo poradenstvo, konzultácia, odborná pomoc a pod.).

11.

Bolo by vhodné nadviazať na dobré skúsenosti z programu EQUAL, ktorý bol zameraný na pilotné testovanie inovatívnych nástrojov v sociálnej oblasti a na trhu práce. Predkladané projekty mali povinnosť mať dvoch zahraničných partnerov z krajín EÚ.

12.

V prípade realizácie globálnych grantov uvažovať s ich zavedením už v etape programovania a nastavovania opisov riadenia a kontroly, manuálov procedúr a ďalších základných metodických materiálov, nakoľko ide o mechanizmus delegovaných právomocí na nižšiu úroveň, čo je potrebné odkomunikovať na národnej úrovni príprav, obdobne, ako sa v súčasnosti uplatňujú miestne akčné skupiny v rámci IROP. Globálne granty by mohli byť implementované prostredníctvom záujmových združení v spolupráci s mestami, obcami a pod.

13.	V novom programovom období 2021 - 2027 pokračovať v podpore inovatívnych prístupov s cieľom zvyšovania ekonomickej efektívnosti SR a kvality života ľudí a nastavovať všeobecné programové merateľné ukazovatele zjednotené a aplikované naprieč všetkými relevantnými špecifickými cieľmi/investičnými prioritami (všeobecný názov, spoločná definícia a spôsob výpočtu).
14.	Odporučame budúce špecifické ciele nadviazať na skúsenosti s tými doterajšími a v rámci ESF aktivít pokračovať najmä v aktivitách mentorovaného zapracovania a praxe u zamestnávateľa, vytvárania nových nástrojov v oblasti zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením alebo pokračovať v projektoch zameraných na jednoduché pozemkové úpravy (JPÚ), ktoré vytvárajú predpoklad nových možností pre realizovanie nových inovatívnych projektov či už v rozsahu nízkeho, ale aj vysokého stupňa inovácie.
15.	Podobne by mali budúce špecifické ciele nadviazať aj na ďalší zaujímavý príklad zo súčasnosti, a to na špecifickú aktivitu v rámci EFRR, ktorá je z pohľadu systémového nastavenia realizácie jedinečnou na Slovensku. Je to výzva so zameraním na zlepšené formy bývania pre obce s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít s prvkami prestupného bývania.
16.	Strategické ciele by nemali mať definované kvantifikované merateľné ukazovatele. Pôvodná metodológia tvorby logického rámca niečo také neobsahovala a je absolútne zbytočné nastavovať kvantifikované MU a najmä ich nezmyselne sledovať počas dlhého obdobia.
17.	Prehodnotiť nastavenie MU sledujúcich naplnenie cieľa projektu. Aktuálne sú mnohé MU nastavené na „osoby“, čo má za následok rôzne komplikácie a v konečnom dôsledku máme za to, že ani nemajú dostatočnú výpovednú hodnotu. Efektívnejšie meranie vidíme prostredníctvom MU nastaveného napr. na počet zrealizovaných opatrení, počet inovatívnych postupov a podobne.
18.	Vzhľadom na vývoj automatizácie a robotizácie v SR možno očakávať znižovanie počtu pracovných miest vo viacerých sférach priemyslu a bolo by vhodné zaoberať sa inovatívnymi možnosťami vo vzťahu k celoživotnému vzdelávaniu.
19.	Inovatívne aktivity možno vidieť napr. v navýšovaní kapacít pre zabezpečovanie predprimárneho vzdelávania. Inovácia by spočívala v tom, že by sa zvýhodňovali projekty zavádzajúce minimálne stredný stupeň inovácie, t. j. nepôjde len o navýšenie existujúcich kapacít, ale projekt bude obsahovať aj inovatívne prvky, napr. navýši sa kapacita MŠ, ale súčasne sa podporí energetická úspora budovy formou využitia obnoviteľného zdroja energie
20.	Inovatívnu aktivitu možno vidieť napr. aj v zlepšovaní prístupu k sociálnej infraštruktúre ako aj budovaní samotnej sociálnej infraštruktúry. Inovácia spočíva vo zvýhodňovaní projektov zavádzajúcich minimálne stredný stupeň inovácie, napr. vybuduje sa nová cesta, ale aj vrátane maximálne možného energeticky úsporného osvetlenia. Vychádzajúc zo súčasného nastavenia OP ÍZ by bolo žiaduce v budúcnosti zavedenie viacerých aktivít na prehĺbenie a pokračovanie synergického efektu, ktorý sa dosiahol medzi PO5 a PO6.

6 Prílohy

Príloha 1 – Zoznam osôb, s ktorými bol vedený rozhovor

Príloha 2 – Použité zdroje informácií

Príloha 3 – Zoznam tabuliek

Príloha 4 – Prehľad projektov (samostatný dokument)

6.1 Príloha 1 – Zoznam osôb, s ktorými bol vedený rozhovor

MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR		
Ing. Viliam Michalovič, PhD.	riadič odboru programovania a hodnotenia	viliam.michalovic@employment.gov.sk
Mgr. Eva Masárová	vedúca oddelenia programovania pre oblasť zamestnanosti	eva.masarova@employment.gov.sk
Mgr. Monika Leščáková	manažér hodnotenia oddelenie programovania	monika.lescakova@employment.gov.sk
Mgr. Andrea Drobná	manažér hodnotenia oddelenie programovania	andrea.drobna@employment.gov.sk
Ing. Lucia Žilková	vedúca oddelenia programovania pre oblasť sociálneho začlenenia	lucia.zilkova@employment.gov.sk
Marek Alexander Korec, M.A.	manažér programovania oddelenie programovania	marekalexander.korec@employment.gov.sk
Mgr. Dominika Garajová	odbor politiky trhu práce, sekcia práce	dominika.garajova@employment.gov.sk
PhDr. Silvia Gregorcová	sekcia sociálnej politiky	silvia.gregorcova@employment.gov.sk
Mgr. Michal Milan	sekcia rodinnej politiky	michal.milan@employment.gov.sk
Mgr. Barbora Vavrová	sekcia sociálnej politiky	barbora.vavrova@employment.gov.sk
JUDr. Ján Gabura, PhD.	sekcia sociálnej politiky	jan.gabura@employment.gov.sk
Ing. Ján Valovský	manažér ITMS oddelenie podporných činností organizačný odbor	jan.valovsky@employment.gov.sk
Ing. Ľuboslav Svoboda	Odbor politiky trhu práce	luboslav.svoboda@employment.gov.sk
MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR		
Mgr. Veronika Paľková	riadička Odboru pre OP ĽZ a OP V	veronika.palkova@minedu.sk
Mgr. Marta Černáková	manažér hodnotenia	marta.cernakova@minedu.sk
Dagmar Hrudkayová	Odbor pre OP ĽZ a OP V	dagmar.hrudkayova@minedu.sk
IMPLEMENTAČNÁ AGENTÚRA MPSVR SR		
Mgr. Magdaléna Sadovská	vedúca oddelenia metodiky	magdalena.sadovska@ia.gov.sk
PhDr. Barbora Sedálová	riadička odboru implementácie	barbora.sedalova@ia.gov.sk
Ing. Gabriela Steinerová	manažérka pre metodiku	gabriela.steinerova@ia.gov.sk
Ing. Silvia Švecová, PhD.	manažérka pre metodiku	silvia.svecova@ia.gov.sk

Ing. Andrea Benešová	projektová manažérka	andrea.benesova@ia.gov.sk
MINISTERSTVO VNÚTRA SR		
Mgr. Linda Espinoza	manažér monitorovania a hodnotenia	linda.espinoza@minv.sk
Ing. Jana Minarovičová	manažérka monitorovania a hodnotenia	jana.minarovicova@minv.sk
Ing. Juraj Gmiterko	riaditeľ OIMRK	juraj.gmiterko@minv.sk
Ing. Richard Švirk	vedúci oddelenia implementácie investičných projektov	richard.svirk@minv.sk
JUDr. Lucia Liptáková	manažér programovania	lucia.liptakova@minv.sk
Ing. Alena Vaňová	manažér metodiky	alena.vanova@minv.sk
ÚSTREDIE PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY		
Ing. Daniela Šajmírová	projektový manažér, odbor KNPAOTPaliZM	daniela.sajmirova@upsrv.gov.sk
PhDr. Iveta Karnayová	odbor AOTP	iveta.karnayova@upsrv.gov.sk
INÉ		
PaedDr. Lucia Lednárová-Dítětová	TREXIMA Bratislava, spol. s r.o.	lednarova-ditetova@trexima.sk
Nora Horváthová	TREXIMA Bratislava, spol. s r.o.	horvathova@trexima.sk
Valentína Sedileková	Chut' žiť n.o.	kontakt@chutzit.sk
Eva Marková	Jeden rodič n.o.	info@jedenrodič.sk

6.2 Príloha 2 – Použité zdroje informácií

1. *Akčný plán na posilnenie integrácie dlhodobo nezamestnaných na trh práce v Slovenskej republike*, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, rok 2016-2020. Dostupné na: https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/apdn_06122016_sk_final.pdf
2. *BEDNÁRIK R.*, Prieskum aktivít, prekážok a záujmu o prácu u starších uchádzačov o zamestnanie (štúdia), Inštitút pre výskum práce a rodiny, rok 2019. Dostupné na: <https://ivpr.gov.sk/vyskumna-sprava-1-2/>
3. *BUJALKA B., HRAZDILOVÁ-BOČKOVÁ K., MARUŠÍKOVÁ B.*, Štátne riadenie trhu práce s osobitným zreteľom na regionálne rozdiely a inštitucionálne usporiadanie verejných služieb zamestnanosti, NP centrum sociálneho dialógu, rok 2014. Dostupné na: https://www.ia.gov.sk/data/files/np_csd_I/Statne_Analyza_Statne_riadenie_trhu_prace_so_zretelom_na_reg_rozdiely_a_VSZ.pdf
4. *KEŠEĽOVÁ D., ONDRUŠOVÁ D. a URDZIKOVÁ J.*, Kvalita služieb zamestnanosti, individualizované služby zamestnanosti a vybrané skupiny uchádzačov o zamestnanie (štúdia), Inštitút pre výskum práce a rodiny, rok 2018. Dostupné na: <https://ivpr.gov.sk/kvalita-sluzieb-zamestnanosti-individualizovane-sluzby-zamestnanosti-a-vybrane-skupiny-uchadzakov-o-zamestnanie-daniela-keselova-darina-ondrusova-jana-urdzikova-2018/>
5. *KEŠEĽOVÁ D., ONDRUŠOVÁ D. a URDZIKOVÁ J.*, Kvalita služieb zamestnanosti, Inštitút pre výskum práce a rodiny, rok 2017. Dostupné na: https://www.ceit.sk/IVPR/images/IVPR/vyskum/2017/Keselova/kvalita_sluzieb_zamestnanosti_2017.pdf
6. *Komplexná analýza zamestnanosti a verifikácia prognóz v roku 2017*, TREXIMA, rok 2018. Dostupné na: <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/praca-zamestnanost/podpora-zamestnanosti/komplexna-analyza-zamestnanosti-verifikacia-prognoz-roku-2017.pdf>
7. LamasaTech, The top 6 innovative trends in educational technology, <https://www.lamasatech.com/blog/innovative-trends-in-educational-technology/>
8. MINISTERSTVO FINANCIÍ SR. 2020. *Národný program reforiem SLOVENSKEJ REPUBLIKY 2020*. Dostupné na <https://www.mfsr.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/strategickematerialy/narodny-program-reforiem/narodny-program-reforiem.html>
9. MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR. *Operačný program Ľudské zdroje na programové obdobie 2014 – 2020*. Dostupné na <https://www.ludskezdroje.gov.sk>
10. MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR. *Prílohy k Operačnému programu Ľudské zdroje na programové obdobie 2014 – 2020*. Dostupné na <https://www.ludskezdroje.gov.sk/dokumenty-a-legislativa>
11. *Národná stratégia zamestnanosti Slovenskej republiky do 2020*, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, rok 2014. Dostupné na: <https://www.employment.gov.sk/sk/praca-zamestnanost/podpora-zamestnanosti/narodna-strategia-zamestnanosti/>

12. *Prieskum podmienok práce pridelenej cez agentúry dočasného zamestnávania*, Inštitút pre výskum práce a rodiny, rok 2017.
13. Social Innovation Academy, 8 leading social innovation trends for 2020, <http://www.socialinnovationacademy.eu/8-leading-social-innovation-trends-for-2020/>
14. Škola 21, Inovačný rámec, <https://www.skola21.sk/inovacnyramec>
15. Štátny pedagogický ústav, Pedagogické inovácie na Slovensku z pohľadu učiteľov a riaditeľov ZŠ – priblíženie výsledkov výskumu, 2011

6.3 Príloha 3 – Zoznam tabuľiek

Zoznam tabuľiek	
Tabuľka 1	Prehľad výziev a vyzvaní s prvkami inovácií
Tabuľka 2	Výška príspevku a spolufinancovania pre MNO
Tabuľka 3	OP ĽZ-PO1/2019/DOP/1.1.1.-01, údaje k 20.07.2020
Tabuľka 3a	Podpora zlepšovania študijných výsledkov a kompetencií žiakov – posúdenie inovačného potenciálu
Tabuľka 4	Intenzita pomoci pre žiadateľa z MRR - OP ĽZ DOP 2016/2.1.1/02
Tabuľka 5	Intenzita pomoci pre žiadateľa z MRR - OP ĽZ DOP 2017/2.1.1/01
Tabuľka 6	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ NP 2017/3.1.1/04
Tabuľka 7	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ DOP 2017/3.1.1/3.1.2/01
Tabuľka 8	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ NP 2019/3.1.1/02
Tabuľka 9	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ NP 2020/3.1.2/03
Tabuľka 10	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ DOP 2017/3.2.1/01
Tabuľka 11	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ DOP 2017/3.2.1/02
Tabuľka 12	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ NP 2019/3.2.1/01
Tabuľka 13	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ DOP 2017/4.1.1/01 - MRR
Tabuľka 14	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ DOP 2017/4.1.1/01 - VRR
Tabuľka 15	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ NP 2018/4.1.1/02 - MRR
Tabuľka 16	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ NP 2018/4.1.1/02 - VRR
Tabuľka 17	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ NP 2020/4.1.1/01
Tabuľka 18	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ DOP 2017/4.1.2/02 - MRR
Tabuľka 19	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ DOP 2017/4.1.2/02 - VRR
Tabuľka 20	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ DOP 2018/4.1.2/01 - MRR
Tabuľka 21	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ DOP 2018/4.1.2/01 - VRR
Tabuľka 22	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ NP 2018/4.1.1/01
Tabuľka 23	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ NP-PO5-2019-4
Tabuľka 24	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ NP-PO5-2017-4
Tabuľka 25	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OP ĽZ NP-PO5-2019-2
Tabuľka 26	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OPLZ-PO6-SC612-2016-1a
Tabuľka 27	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OPLZ-PO6-SC612-2016-1b
Tabuľka 28	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OPLZ-PO6-SC613-2016-2
Tabuľka 29	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OPLZ-PO6-SC611-2016-3
Tabuľka 30	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OPLZ-PO6-SC611-2017-1
Tabuľka 31	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OPLZ-PO6-SC613-2017-2
Tabuľka 32	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OPLZ-PO6-SC612-2018-1
Tabuľka 33	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OPLZ-PO6-SC611-2018-2
Tabuľka 34	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OPLZ-PO6-SC611-2019-1
Tabuľka 35	Zdroje a výška financovania a kofinancovania - OPLZ-PO6-SC612-2019-2
Tabuľka 36	Prehľad programových merateľných ukazovateľov monitorujúcich (sociálne) inovácie
Tabuľka 37	Kontrahovanie a čerpanie vybraných projektov z vybraných výziev a vyzvaní s inovatívnymi prvkami alebo potenciálom podpory inovatívnych prvkov (len zdroje EÚ)
Tabuľka 38	Prehľad plnenia špecifických cieľov OP ĽZ v kontexte relevantných merateľných ukazovateľov